

บทที่ ๓

วิเคราะห์ทำนองหลักเพลงหน้าทับปรบไ้ประเภทเพลงเสภาใน เพลงพญาโศกสามชั้น เพลงนุหลับสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้นทางฝั่งธน

การวิเคราะห์การขับร้องเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงนุหลับสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้นทางฝั่งธนนั้น ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ทำนองหลักของทั้ง ๓ เพลง ในอัตราจังหวะสามชั้น อันเป็นทำนองต้นแบบในการนำมาประดิษฐ์เป็นทางขับร้องเสียก่อน เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิเคราะห์ทางขับร้องในลำดับถัดไป เนื่องจากการวิเคราะห์โครงสร้างของทำนองหลัก ย่อมทำให้การสังเกตการดำเนินทำนองและการใช้กลวิธีพิเศษที่ปรากฏในทางขับร้องได้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการวิเคราะห์ทำนองหลัก เพลงพญาโศกสามชั้น เพลงนุหลับสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้นของงานวิจัยชิ้นนี้ จึงใช้ทำนองหลักทั้ง ๓ เพลงดังกล่าว ในอัตราจังหวะสามชั้นเป็นหลักในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ทำนองหลัก เพลงพญาโศกสามชั้น เพลงนุหลับสามชั้นและเพลงแขกมอญสามชั้นในที่นี้มีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบโครงสร้าง ตั้งกติกลักษณ์ การเปลี่ยนกลุ่มเสียงในเพลง และอธิบายการแสดงกลวิธีการบรรเลงมือฆ้องวงใหญ่เพื่อหาอัตลักษณ์ของทั้ง ๓ เพลงเป็นสำคัญ โดยเฉพาะเรื่องเสียงลูกตกและระดับบันไดเสียงในทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงนุหลับสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้นถือว่าเป็นข้อมูลสำคัญที่เป็นประโยชน์ ในส่วนของการวิเคราะห์เกี่ยวกับการดำเนินทำนอง และการใช้กลวิธีพิเศษต่าง ๆ ในทางขับร้องของทั้ง ๓ เพลง เนื่องจากทางขับร้องในเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงนุหลับสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้นมีความหลากหลายในเรื่องของการใช้กลวิธีและลูกตกแต่ละวรรคต่าง ๆ ดังนั้นหากทราบถึงตำแหน่งโครงสร้างของระดับเสียงของลูกตกแล้ว ย่อมทำให้การวิเคราะห์ มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ทำนองหลักทั้งสามเพลงนี้ผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดมาจากคุณครูวิเชียร เกิดผล ศิลปินอาวุโสแห่งสำนักบ้านใหม่ทางกระเบนเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๘ ณ สำนักบ้านใหม่ทางกระเบน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๓.๑ สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต

ก่อนเข้าสู่เนื้อหากระบวนการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ตขึ้น เพื่อความเข้าใจและใช้ในการบันทึกโน้ตทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงนุหลับสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น ในอัตราจังหวะสามชั้น โดยใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบการวิเคราะห์ดังนี้

๓.๑.๑ สัญลักษณ์แทนเสียง

๓.๑.๒ สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องวงใหญ่

๓.๑.๓ สัญลักษณ์แทนกลุ่มเสียง (Penta – Centric)

๓.๑.๔ สัญลักษณ์ที่ใช้แทนกลวิธีพิเศษต่าง ๆ ของการบรรเลงทำนองหลัก

๓.๑.๕ ตารางการบันทึกโน้ต แสดงการแบ่งมือซ้ายขวาในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ โดยมีสัญลักษณ์ของอัตราจังหวะฉิ่ง ๓ ชั้น และหน้าทับปรบไก่ ๓ ชั้นของกลองสองหน้าประกอบการบันทึกโน้ตของทั้ง ๓ เพลงในครั้งนี้

สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ข้างต้นมีรายละเอียดดังที่จะได้อภิปรายต่อไป

๓.๑.๑ สัญลักษณ์แทนเสียง

การบันทึกโน้ตทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น ในอัตราจังหวะสามชั้นนี้ ผู้วิจัยใช้การบันทึกโน้ตไทย โดยใช้ตัวอักษรแทนเสียงดังนี้ดังนี้

ค เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง โค

ร เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง เร

ม เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง มี

ฟ เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง ฟา

ช เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง ซอล

ล เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง ลา

ท เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง ที

๓.๑.๒ สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องวงใหญ่

การบันทึกโน้ตทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น ในอัตราจังหวะสามชั้นนี้ ใช้โน้ตฆ้องวงใหญ่ในการบันทึกโดยกำหนดสัญลักษณ์แทนเสียงของลูกฆ้องวงใหญ่ที่ใช้บรรเลงในวงปีพาทย์ไม้แข็งแต่ละลูกเรียงจากลูกที่มีเสียงต่ำสุดอยู่ทางด้านซ้ายมือ ไปหาลูกที่มีเสียงสูงสุดทางด้านขวามือ โดยกำหนดเป็นตัวอักษรแทนเสียงดังนี้

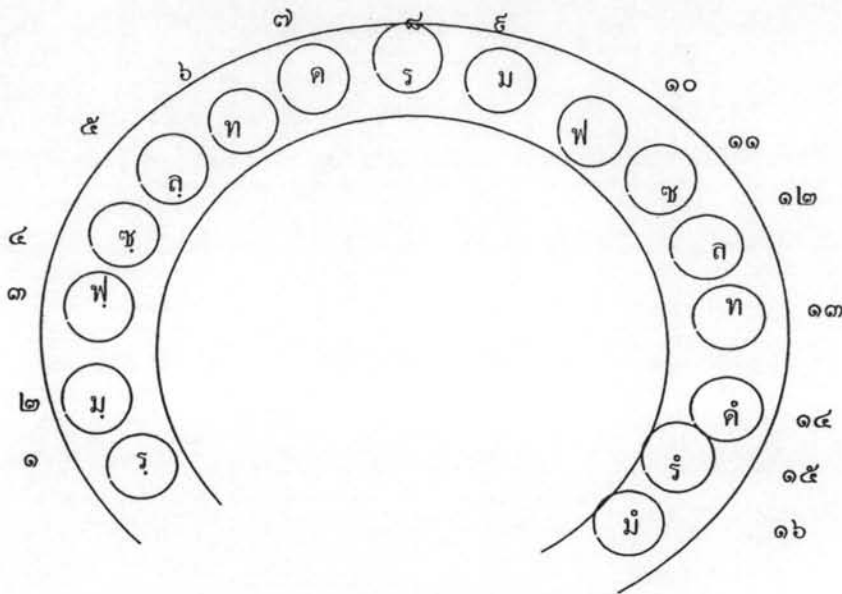
ลูกที่ ๑ เสียง เร ด้านฝั่งซ้ายใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ร

ลูกที่ ๒ เสียง มี ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ม

ลูกที่ ๓ เสียง ฟา ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ฟ

ลูกที่ ๔ เสียง ซอล ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ซ

- ลูกที่ ๕ เสียง ลา ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ล
- ลูกที่ ๖ เสียง ที ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ท
- ลูกที่ ๗ เสียง โด ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ด
- ลูกที่ ๘ เสียง เร ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ร
- ลูกที่ ๙ เสียง มี ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ม
- ลูกที่ ๑๐ เสียง ฟา ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ฟ = ทางเพียงออล่าง
- ลูกที่ ๑๑ เสียง ซอล ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ซ = ทางใน
- ลูกที่ ๑๒ เสียง ลา ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ล = ทางกลาง
- ลูกที่ ๑๓ เสียง ที ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ท = ทางเพียงขอบบน
- ลูกที่ ๑๔ เสียง โด ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ค = ทางนอก
- ลูกที่ ๑๕ เสียง เร ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ร = ทางกลางแหบ
- ลูกที่ ๑๖ เสียง มี ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงลูกฆ้องนี้เป็น ม = ทางขวาหรือทางนอกต่ำ

การกำหนดโน้ตลงบนลูกฆ้องที่ใช้บรรเลงในวงปี่พาทย์ไม้แข็ง

๓.๑.๓ สัญลักษณ์แทนกลุ่มเสียง (Penta - Centric)

ในการดำเนินการวิเคราะห์ ทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น ในอัตราจังหวะสามชั้นนี้ กำหนดหาระดับเสียงของเพลง โดยนำผล

จากการวิเคราะห์ระดับเสียงที่ได้มาทำการจัดเข้ากลุ่มเสียงป้อนมูล (Penta - Centric) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ของกลุ่มเสียงป้อนมูลที่ใช้บรรเลงในวงปี่พาทย์ไม้แข็งดังนี้

ลูกที่ ๑๐ ฟ = เสียงฟา = ทางเพ็ชงออล่าง	โดยมีกลุ่มเสียงป้อนมูล ฟชลXครX
ลูกที่ ๑๑ ช = เสียงชอล = ทางโน	โดยมีกลุ่มเสียงป้อนมูล ชลทXรมX
ลูกที่ ๑๒ ล = เสียงลา = ทางกลาง	โดยมีกลุ่มเสียงป้อนมูล ลทคXมฟX
ลูกที่ ๑๓ ท = เสียงที = ทางเพ็ชงอบบน	โดยมีกลุ่มเสียงป้อนมูล ทครXฟชX
ลูกที่ ๑๔ ค = เสียงโค = ทางนอก	โดยมีกลุ่มเสียงป้อนมูล ครมXชลX
ลูกที่ ๑๕ ร = เสียงเร = ทางกลางแหบ	โดยมีกลุ่มเสียงป้อนมูล รมฟXลทX
ลูกที่ ๑๖ ม = เสียงมี = ทางขวาหรือทางนอกต่ำ	โดยมีกลุ่มเสียงป้อนมูล มฟชXทคX

๓.๑.๔ สัญลักษณ์ที่ใช้แทนกลวิธีพิเศษต่าง ๆ ของการบรรเลงทำนองหลัก

- = การสะบัดขึ้น ๓ ลูก คือการเริ่มต้นจากมือซ้าย ๑ ลูก และรับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก
- = การสะบัดลง ๓ ลูก คือการเริ่มต้นจากมือขวา ๑ ลูก และรับต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๒ ลูก
- = การกระตุก คือการตีแบบสะคั้ง โดยเริ่มจากการตีมือขวาหรือซ้ายก่อน ๑ ลูก และมารับคู่ ๘ พร้อมกัน เพื่อความกระฉับของบทเพลง
- = การตีหน้าวงเสียง คือการตีคู่ ๒ ด้วยกลวิธีการกระดกแบบซ้ำ ๆ โดยเริ่มจากการตีซ้ายก่อน ๑ ลูกและตามด้วยมือขวา ๑ ลูกแบบกระชั้นชิด หรือ และมารับคู่ ๒ พร้อมกัน เพื่อความกระฉับน้ำหนัของเสียงและของบทเพลง
- = แทนจังหวะฉิ่ง = แทนจังหวะฉับ

๓.๑.๕ ตารางการบันทึกโน้ต

การบันทึกโน้ตทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลง แจกมอญสามชั้น ในอัตราจังหวะสามชั้นนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ตทางฆ้องวงใหญ่เป็นตัวอักษร โดยในการบันทึกจะบันทึกในตาราง ๔ บรรทัด บรรทัดแรกแทนจังหวะ หน้าทับปรบไก่อของกลองสองหน้า ที่ผู้วิจัยได้ทำการถอดคำพูดจากคุณครูวิเชียร เกิดผลที่ทำการท่องด้วยปากเป็นภาษาที่เป็นตัวแทนในหน้าทับปรบไก่อทางฝั่งธนเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐ และในบรรทัดที่สองแทนจังหวะฉิ่ง บรรทัดที่สามแทนการบรรเลงด้วยมือขวา และบรรทัดที่สี่แทนการบรรเลงด้วยมือซ้าย ดังนี้

หน้าทับปรบไก่อ	- - - พริ้ง	- - - หนิง - ปะ	- - - เอะ	- - - ติง - เอะ	- - - เอะ	- - - ติง - เอะ	- - - เอะ	- - - ติง - เอะ	- - - เอะ
ถึง		↑		↓		↑		↓	
บรรเลงด้วยมือขวา	- - - มม	- - - ม - -	- - - รร - -	- - - คค - -	- - - ซซ - -	- - - ลล - -	- - - ทท - -	- - - คค - -	- - - รร
บรรเลงด้วยมือซ้าย	- - - ม - -	- - - ซ - -	- - - ค - -	- - - ซ - -	- - - ล - -	- - - ท - -	- - - ค - -	- - - ร - -	

๓.๒ วิเคราะห์ทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น
ในลำดับถัดไป เป็นการวิเคราะห์ทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น
และเพลงแขกมอญสามชั้น ในอัตราจังหวะสามชั้นนี้ โดยมีรายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๓.๒.๑ วิเคราะห์สังคีตลักษณะของทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น
และเพลงแขกมอญสามชั้น

๓.๒.๒ วิเคราะห์การใช้กลุ่มเสียงปัญญามูลของทำนองหลัก เพลงพญาโศกสามชั้น
เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น

๓.๒.๓ วิเคราะห์กลวิธีของทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น
และเพลงแขกมอญสามชั้น

๓.๒.๔ วิเคราะห์การเคลื่อนที่ของทำนองหลักและอัตลักษณ์ทำนองหลักทางฝั่งธน
เพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น

โดยก่อนจะทำการวิเคราะห์ ผู้วิจัยขอแสดงไน้ดทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลัน
สามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น ที่ได้รับการถ่ายทอดจากคุณครูวิเชียร เกิดผล ณ สำนักบ้านใหม่ทาง
กระเบน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘ ในอัตราจังหวะสามชั้นก่อน เพื่อแสดง
เนื้อทำนองหลักทั้งหมดก่อนจะเริ่มทำการวิเคราะห์

ทำนองหลัก
เพลงพญาโศกสามชั้น

ประโยคที่ ๑

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เติ้ง	คะริดคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - มม	- ม - -	รร - -	คค - -	ซซ - -	ลล - -	ทท - -	คค - ร
- ม - -	- ซ - ร	- - - ค	- - - ซ	- - - ล	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ประโยคที่ ๒

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- ม - ม	- ร - -	คค - -	รร - ม	- ม - ม	- ม - -	มม - -	รร - ค
- ซ - ม	- ร - ค	- - - ร	- - - ม	- ซ - ล	- ซ - ม	- - - ร	- - - ค

ประโยคที่ ๓

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เติ้ง	คะริดคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - ลท	- - คร	- - ซ -	มร - -	รท - -	ลท - ท	- - ลท	- - คร
- ซ - -	ลท - -	- ม - ร	- - คท	- - ลซ	- - ล -	ลซ - -	ลท - -

ประโยคที่ ๔

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
๒	↑	๒	↓		↑		↓
- ล - ล	- ฟ - -	- - รั	- มฟ	- - ลท	รท - -	- ท - -	ลฟ - -
- - - ฟ	- - มร	- ล - ค	- ร - -	- ฟ - -	- - ลฟ	- - ลฟ	- - มร

ประโยคที่ ๕

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เท็ง	คะริดคิติง	- เท็งคิงเท็ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - - รรม	- - - ฟช	- - - ล - -	ชฟ - -	- - - ล - -	ลช - -	ชม - -	มร - -
- - - ค - -	รร - -	ฟ - ชฟ	- - - มร	- - - ชม	- - - มร	- - - รค	- - - คท

ประโยคที่ ๖

- - - - พรีง	- - - - หน้ง - ปะ	- - - - เอะ	- - - - คิง - เอะ	- - - - เอะ	- - - - คิง - เอะ	- - - - เอะคิงเอะ	- - - - เอะคิงเอะ
	↑		↓	๒	↑		↓
- - - - ม - - -	รท - -	ชช - -	ลล - ท	ม - ม	- - - - มร	- - - - ล - -	ชช - ล
- - - - รท	- - - - ลช	- - - - ล	- - - - ท	- - - - -	- - - - ท - ล	- - - - ล - ช	- - - - ล

ประโยคที่ ๗

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เท็ง	คะริดคิติง	- เท็งคิงเท็ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - - - ร - ช	- - - - ล - ท	- - - - ร - ท	- - - - ล - ช	- - - - ม - -	รร - -	ชช - -	ลล - ท
- - - - ล - ช	- - - - ท	- - - - ร - ท	- - - - ล - ช	- - - - ท - ล	- - - - ช	- - - - ล	- - - - ท

ประโยคที่ ๘

- - - - พรีง	- - - - หน้ง - ปะ	- - - - เอะ	- - - - คิง - เอะ	- - - - เอะ	- - - - คิง - เอะ	- - - - เอะคิงเอะ	- - - - เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - - ลท	- - - - ร - ม	- - - - ม - ม	- - - - ร - ท	- - - - ร - ม	- - - - ร - -	ทท - -	ลล - ช
- - - - ช - -	- - - - ร - ม	- - - - ช - ม	- - - - ร - ท	- - - - ร - ม	- - - - ร - ท	- - - - ล	- - - - ช

ประโยคที่ ๙

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เท็ง	คะริดคิติง	- เท็งคิงเท็ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - - - ท - ร	- - - - ท - -	ลล - -	ชช - - ม	- - - - ม - -	รร - -	มม - -	ชช - ล
- - - - ท - ร	- - - - ท - ล	- - - - ช	- - - - ท	- - - - ท - ล	- - - - ม	- - - - ช	- - - - ล

ประโยคที่ ๑๐

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ท - -	ท - ล -	ช - ล -	ล - ช -	ม - ช -	ช - ม -	ร - ม -	ม - ร -
- - ล -	- ช - ม	- ม - ช	- ม - ร	- ร - ม	- ร - ท	- ท - ร	- ท - ล

ประโยคที่ ๑๑

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ึ่ง	คะริคคิง	- ึ่งคิงึ่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ม - -	รท - -	- - - ช	- - ลท	- ค - ร	มร - -	ล - ลท	- - คร
- - รท	- - ลช	- ร - ร	- ช - -	- ช - -	- - คท	- ช - -	ลท - -

ประโยคที่ ๑๒

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑	๒	↓
- - ร -	- - คร	- มร -	- ค - ร	- ค - -	- ฟ - -	- - - ี	- ร - -
- ล - -	คท - -	ล - - -	คท - ล	- - ทล	- - มร	- ล - ค	- - มฟ

ประโยคที่ ๑๓

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ึ่ง	คะริคคิง	- ึ่งคิงึ่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ล - ท	- ล - -	ฟฟ - -	มม - ร	- ท - -	ลล - -	รร - -	มม - ฟ
- ล - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ล	- ฟ - ม	- - - ล	- - - ม	- - - ฟ

ประโยคที่ ๑๔

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - -	มม - -	ฟฟ - -	ลล - ท	- ค - ม	- ค - -	ทท - -	ลล - ฟ
- ฟ - ม	- - - ฟ	- - - ล	- - - ท	- ค - ม	- ค - ท	- - - ล	- - - ฟ

ประโยคที่ ๑๕

- - -	- - - พรีง	- - -	- - - พรีง	- - - เติ้ง	คะริดคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ล - ฟ	- ฟ - -	- - - ร	- - - มฟ	- ล - ท	- ล - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - - ม	- - - มร	- ล - ค	- ร - -	- ล - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ล

ประโยคที่ ๑๖

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
	↑	↓			↑		↓
- ล - -	ชม - -	- - - ค	- - - รม	- ค - -	- รม ช	- ล - ช	- ม - ร
- - - ชม	- - - รค	- ช - ท	- ค - -	- ช - -	- ค - - ช	- ล - ช	- ท - ล

ประโยคที่ ๑๗

- - -	- - - พรีง	- - -	- - - พรีง	- - - เติ้ง	คะริดคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พรีง
	↑	↓			↑		↓
- - - รม	- ช - -	- ค - -	- - - ม	ชช - -	ลล - -	ทท - -	คค - ร
- ค - -	- - - ร	- ช - -	- รคช	- - - ล	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ทำนองหลัก
เพลงบุหลันสามชั้น

ท่อนที่ ๑

ประโยคที่ ๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	ฟช - ฟ	ลช - -	ฟช - ฟ	- - คร	- - ฟช	ลช - -	ฟช - ฟ
- - คร	- - - ค	- - พร	- - - ค	- ล - -	คร - -	- - พร	- - - ค

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ทั่ง	คะริดคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - มม	- ม - -	รร - -	คค - -	ชช - -	ลล - -	ทท - -	คค - ร
- ม - -	- ช - ร	- - - ค	- - - ช	- - - ล	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- - รรม	- ช - ม	- - รรม	- - ฟช	- - ชล	คค - -	ชล - -	ชฟ - -
- ค - -	ร - ร -	รค - -	รม - -	- ฟ - -	- - ชฟ	- - ชฟ	- - มร

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ทั่ง	คะริดคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ลช - -	ชม - -	มร - -	รท - -	ลท - ท	- - ลท	ค - - ร
- - ชม	- - มร	- - รค	- - คท	- - ลช	- - ล -	ลช - -	- ร - -

ประโยคที่ ๕

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	ฟฟ - -	ชช - ล	- รคค	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล	- รคค	- ช - ฟ	- - - ม	- - - ร

ประโยคที่ ๖

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ึ่ง	คะริคคิง	- ึ่งดิงึ่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ม - -	ชช - -	คค - -	คค - ร	- - มม	- ม - -	รร - -	คค - ล
- ท - ช	- - - ล	- - - ค	- - - ร	- ม - -	- ช - ร	- - - ค	- - - ล

ประโยคที่ ๗

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ค -	คค - ค	ค - ค -	คค - ล	- ม - -	มค - -	- ม - -	มค - -
- ช - ล	- - - ล	- ช - ล	- - ค -	- - รค	- - คค	- - รค	- - คค

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ึ่ง	คะริคคิง	- ึ่งดิงึ่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ม - -	มค - -	คค - -	คค - -	- ร - -	คค - -	ฟฟ - -	ชช - ล
- - รค	- - คค	- - ลช	- - ชฟ	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล

ประโยคที่ ๙

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
คค - -	- ฟ - ฟ	ลช - -	- ร - ร	ชฟ - -	- ค - ค	ฟค - -	- ล - ล
- - ชฟ	ร - ร -	- - ฟค	ค - ค -	- - รค	ล - ล -	- - คค	ช - ช -

ประโยคที่ ๑๐

- - - -	- - - - พรี้ง	- - - -	- - - - พรี้ง	- - - - เห่ง	คะริคคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรี้ง
	↑		↓		↑		↓
- - - -	- ร - ร	พ - รพ	- พ - พ	- - - พช	- ช - ช	ล - ชล	- ล - ล
ชล - -	ค - ค -	- ค - -	ร - ร -	คร - -	พ - พ -	- พ - -	ช - ช -

ประโยคที่ ๑๑

- - - พรี้ง	- หน้ง - ปะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ชช - -	ลล - -	คค - ร	- รร - -	- ค - -	พพ - -	ชช - ล
- ล - ช	- - - ล	- - - ค	- - - ร	- ชพ - -	- ค - พ	- - - ช	- - - ล

ประโยคที่ ๑๒

- - - -	- - - - พรี้ง	- - - -	- - - - พรี้ง	- - - - เห่ง	คะริคคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรี้ง
	↑		↓		↑		↓
- - - -	- - - ทค	- ร - -	คท - -	- - - ค -	ลช - -	ช - ลช	- - - พ
- พ - -	ชล - -	ท - คท	- - - ลช	- ล - ช	- - - พ	- พ - -	พ - ค

(กลับคั่น)

(ช่วงสร้อยเพลง)

ประโยคที่ ๑๓

- - - พรี้ง	- หน้ง - ปะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	- - - -	- ล - -	- - - รค	- รพ - -	- ค - ร	- ร - ค	- ร - พ
- - - -	พรดล	- ม - -	ชล - -	ค - - - ล	- ช - ล	ค - ลช	- ล - ค

ประโยคที่ ๑๔

- - - -	- - - - พรี้ง	- - - -	- - - - พรี้ง	- - - - เห่ง	คะริคคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรี้ง
	↑		↓		↑		↓
- - - -	- - - ลค	- ร - ค	- - - -	- - - ร -	- ค - ร	- พ - -	ชช - พ
- - - ล -	ลช - -	ล - ล -	ลชพ	- - - ล -	- ช - ล	- พ - ช	- - - พ

บุหลัน ท่อน ๒

ประโยคที่ ๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ลช	- - ลล	- - ลค	- - ลล	- ล - -	ชช - ล	- - คค	- ร - ฟ
- - - ช	- ล - -	- - - ค	- ล - -	- ล - ช	- - - ล	- ค - -	- ร - ฟ

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิง	- เห่งคิงห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		
- - รรม	- ม - ม	ช - มช	- ช - ช	- - ชล	- ล - ล	ท - ลท	- ท - ท
ลท - -	ร - ร -	- ร - -	ม - ม -	รม - -	ช - ช -	- ช - -	ล - ล -

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - คร	- ร - ร	ฟ - รฟ	- ฟ - ฟ	- - ฟช	- ช - ช	ล - ชล	- ล - ล
ชล - -	ค - ค -	- ค - -	ร - ร -	คร - -	ฟ - ฟ -	- ฟ - -	ช - ช -

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิง	- เห่งคิงห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ช - -	ฟฟ - -	ชช - -	ลล - ค	- - ม -	ม - ร -	ค - ร -	ค - ค -
- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- - - ค	- - - ร	- ค - ล	- ล - ค	- ล - ช

ประโยคที่ ๕

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - คร	- ฟ - ร	- - คร	คร - -	- ร - -	รค - -	รค - ค -	ลช - -
- ล - -	ค - ค -	คค - -	- - ฟช	- - คค	- - ลช	- ล - ช	- - ฟร

ประโยคที่ ๖

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เติ้ง	คะริคคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พรีง
- ช - -	ฟร - -	- - - -	- ค - ร	- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ช
- - ฟร	- - คค	- ช - ล	- - - ล	- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช

ประโยคที่ ๗

- - - - พรีง	- หน้า - ปะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	- - ทค	- ร - -	คท - -	- - ค -	ลช - -	ช - - -	- - - ค
- ฟ - -	ชล - -	ท - คท	- - ลช	- ล - ช	- - ฟร	- ฟชล	- ฟรค

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เติ้ง	คะริคคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		
- รคค	- ช - -	ฟฟ - -	ชช - ล	- - คร	ค - - -	ลล - -	ชช - ฟ
- รคค	- ช - ฟ	- - - - ช	- - - - ล	- - - - ค	ค - - - ล	- - - - ช	- - - - ฟ

ทางเปลี่ยนท่อนที่ ๑

ประโยคที่ ๑

- - - - พรีง	- หน้า - ปะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ช -	ฟ - ฟ -
- - - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ม	- ม - ร

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เติ้ง	คะริคคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
ม - ม -	ม - ร -	ค - ค -	ร - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ฟ - ช -
- ค - ร	- ค - ล	- ช - ล	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ม - ฟ

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
ช - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ช -	ฟ - ฟ -
- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ม	- ม - ร

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งดิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
ม - ม -	ม - ร -	ค - ค -	ร - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ฟ - ช -
- ค - ร	- ค - ล	- ช - ล	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ม - ฟ

ประโยคที่ ๕

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ฟช	ลช - -	- - คร	ฟร - -	- ล - -	ชช - -	ลล - -	คค - ร
- ร - -	- - รฟ	- ล - -	- - คล	- ล - ช	- - - ล	- - - ค	- - - ร

ประโยคที่ ๖

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งดิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	ฟฟ - -	ชช - ล	- รคล	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล	- รคล	- ช - ฟ	- - - ม	- - - ร

ประโยคที่ ๗

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - ท	- - - -	- - ลท	- ค - ร	- - รม	- - ฟช	- ล - -	ชฟ - -
- ท - -	ลช - ร	- ช - -	- - ร -	- ค - -	รม - -	ฟ - ชฟ	- - มร

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ชล - -	ชม - -	มร - -	- ช - -	ฟฟ	ชช - -	ทท - ค
- - ฟม	- - รค	- - คท	- - ทช	- ช - ฟ	- - - ล	- - - ค	- - - ม

ประโยคที่ ๙

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	ฟฟ - -	ชช - ล	- รคค	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล	- รคค	- ช - ฟ	- - - ม	- - - ร

ประโยคที่ ๑๐

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ม - -	ชช - -	ลล - -	คค - ร	- - มม	- ม - -	รร - -	คค - ล
- ท - ช	- - - ล	- - - ค	- - - ร	- ม - -	- ช - ร	- - - ค	- - - ล

ประโยคที่ ๑๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	คร - -	- - - -	คค - -	- - คร	ฟ - รฟ	- - ฟช	ล - ชล
- - ชล	- - คค	- - ชล	- - ชฟ	- - - -	- ค - -	คร - -	- ฟ - -

ประโยคที่ ๑๒

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
ระนาดลื้อ	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดลื้อ	↑	ฆ้องรับ	↓
ครคค	คฟชล	- ร - -	คค - -	- คฟช	ลชฟร	- - ฟช	ล - ชล
		- - คค	- - ชฟ			คร - -	- ฟ - -

ประโยคที่ ๑๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
ระนาดถ้อย	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดถ้อย	↑	ฆ้องรับ	↓
ครดล	คฟชล	- ร - -	คค - -	- รฟช	ลชฟร	- - ฟช	ล - ชล
		- - คค	- - ชฟ			คร - -	- ฟ - -

ประโยคที่ ๑๔

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - - -	ลลลล	- - - -	รรรร	- - - -	รรรร	- - - -	ลลลล
- - - -	ลลลล	- - - -	รรรร	- - - -	รรรร	- - - -	ลลลล

ประโยคที่ ๑๕

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	ลช - -	- - - -	ฟร - -	- - - -	ลช - -	- - ค -	ฟร - -
- - - -	- - ฟร	- - - -	- - คค	- - - -	- - ฟร	- - - ร	- - คค

ประโยคที่ ๑๖

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
ระนาดถ้อย	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดถ้อย	↑	ฆ้องรับ	↓
ครดล	คฟชล	- - ฟช	ล - ชล	ครฟช	คฟชล	- - ฟช	ล - ชล
		คร - -	- ฟ - -			คร - -	- ฟ - -

ประโยคที่ ๑๗

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ชช	- - ลล	- - คค	- - รร	- - รร	- - รร	- - คค	- - ลล
- - ชช	- - ลล	- - คค	- - รร	- - ฟฟ	- - รร	- - คค	- - ลล

ประโยคที่ ๑๘

- - - -	- - - - พรีิ่ง	- - - -	- - - - พรีิ่ง	- - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีิ่ง
	↑		↓		↑		↓
- ค - ล	- ช - -	ฟฟ - -	ชช - ล	- ค - ร	- ค - -	ลล - -	ชช - ฟ
- ค - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- ค - ร	- ค - ล	- - - ช	- - - ฟ

เกี่ยวกับของทางเปลี่ยนท่อนที่ ๑ : ซึ่งเปลี่ยนบางประโยคดังนี้ นอกนั้นเหมือนเดิมกับที่วิวแรกทั้งหมด

ประโยคที่ ๑

- - - พรีิ่ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ช -	ฟ - ฟ -
- - - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ม	- ม - ร

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - - พรีิ่ง	- - - -	- - - - พรีิ่ง	- - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีิ่ง
	↑		↓		↑		↓
ม - ม -	ม - ร -	ค - ค -	ร - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ฟ - ช -
- ค - ร	- ค - ล	- ช - ล	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ม - ฟ

ประโยคที่ ๓

- - - พรีิ่ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
ช - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ช -	ฟ - ฟ -
- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ม	- ม - ร

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - - พรีิ่ง	- - - -	- - - - พรีิ่ง	- - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีิ่ง
	↑		↓		↑		↓
ม - ม -	ม - ร -	ค - ค -	ร - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ฟ - ช -
- ค - ร	- ค - ล	- ช - ล	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ม - ฟ

ประโยคที่ ๕ (ประโยคที่เปลี่ยนแปลง)

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - วรร	- - วรร	- - คค	- - ทท	- - ซซ	- - ทท	- - คค	- - วรร
- - รฟ	- - วรร	- - คค	- - ทท	- - ซซ	- - ลล	- - คค	- - วรร

ประโยคที่ ๖ (ประโยคที่เปลี่ยนแปลง)

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เท็ง	คะริดคิง	- เท็งคิงเท็ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - คค	- - ฟฟ	- - ซซ	- - ลล	- ค - ล	- ซ - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - ซซ	- - ฟฟ	- - ซซ	- - ลล	- ค - ล	- ซ - ฟ	- - - ม	- - - ล

ประโยคที่ ๗

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - ท	- - - -	- - ลท	- ค - ร	- - รร	- - ฟซ	- ล - -	ซฟ - -
- ท - -	ลซ - ร	- ซ - -	- - ร -	- ค - -	รร - -	ฟ - ซฟ	- - - มร

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เท็ง	คะริดคิง	- เท็งคิงเท็ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ซล - -	ซม - -	มร - -	- ซ - -	ฟฟ	ซซ - -	ทท - ค
- - ฟม	- - รค	- - คท	- - ทซ	- ซ - ฟ	- - - ล	- - - ค	- - - ร

ประโยคที่ ๙

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	ฟฟ - -	ซซ - ล	- รคค	- ซ - -	ฟฟ - -	มม - ร
- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- รคค	- ซ - ฟ	- - - ม	- - - ร

ประโยคที่ ๑๐

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เท็ง	ตะริดคิติง	- เท็งคิงเท็ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ม - -	ชช - -	ถถ - -	คค - ร	- - มม	- ม - -	รร - -	คค - ถ
- ท - ซ	- - - ถ	- - - ค	- - - ร	- ม - -	- ซ - ร	- - - ค	- - - ถ

ประโยคที่ ๑๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เกอะ	- คิง - เกอะ	- - - เกอะ	- คิง - เกอะ	- เกอะคิงเกอะ	- เกอะคิงเกอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	คร - -	- - - -	คถ - -	- - คร	ฟ - รฟ	- - ฟช	ถ - ซถ
- - ซถ	- - คถ	- - ซถ	- - ซฟ	- - - -	- ค - -	คร - -	- ฟ - -

ประโยคที่ ๑๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เท็ง	ตะริดคิติง	- เท็งคิงเท็ง	- ปะ - พรีง
ระนาดถ้อ	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดถ้อ	↑	ฆ้องรับ	↓
ครคถ	คฟซถ	- ร - -	คถ - -	- คฟช	ถซฟร	- - ฟช	ถ - ซถ
		- - คถ	- - ซฟ			คร - -	- ฟ - -

ประโยคที่ ๑๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เกอะ	- คิง - เกอะ	- - - เกอะ	- คิง - เกอะ	- เกอะคิงเกอะ	- เกอะคิงเกอะ
ระนาดถ้อ	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดถ้อ	↑	ฆ้องรับ	↓
ครคถ	คฟซถ	- ร - -	คถ - -	- รฟช	ถซฟร	- - ฟช	ถ - ซถ
		- - คถ	- - ซฟ			คร - -	- ฟ - -

ประโยคที่ ๑๔ (ประโยคที่เปลี่ยนแปลง)

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เท็ง	ตะริดคิติง	- เท็งคิงเท็ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - ซช	- - ถถ	- - คค	- - รร	- - รร	- - รร	- - คค	- - ถถ
- - ซช	- - ถถ	- - คค	- - รร	- - ฟฟ	- - รร	- - คค	- - ถถ

ประโยคที่ ๑๕

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- เอะะดิงเอะะ	- เอะะดิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	ลช - -	- - - -	ฟร - -	- - - -	ลช - -	- - ค -	ฟร - -
- - - -	- - ฟร	- - - -	- - คล	- - - -	- - ฟร	- - - ร	- - คล

ประโยคที่ ๑๖

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ทั่ง	คะริคคิติง	- ทั่งดิงทั่ง	- ปะ - พรีง
ระนาดลื้อ	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดลื้อ	↑	ฆ้องรับ	↓
ครคค	ชฟชล	- - ฟช	ล - ชล	ครฟช	ลฟชล	- - ฟช	ล - ชล
		คร - -	- ฟ - -			คร - -	- ฟ - -

ประโยคที่ ๑๗ (ประโยคที่เปลี่ยนแปลง)

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- เอะะดิงเอะะ	- เอะะดิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	- - - ชล	- - - -	- - - คร	- - - -	- - - ฟร	- - - -	- - - คล
- - - ช	- - - ล	- - - ช	- - - ร	- - - ฟ	- - - ร	- - - ค	- - - ล

ประโยคที่ ๑๘

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ทั่ง	คะริคคิติง	- ทั่งดิงทั่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ค - ล	- ช - -	ฟฟ - -	ชช - ล	- - คร	- ค - -	ลล - -	ชช - ฟ
- ค - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- - คร	- ค - ล	- - - ช	- - - ฟ

ส่วน ๒ ประโยคนี้เป็นประโยคลงจบสุดท้ายของตอนที่ ๒ ของตอนที่ ๓ นี้หรือเป็นส่วนท้ายของตอนที่
เรียกว่า สร้อย

ประโยคที่ ๑๕

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	- ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟฟ - ฟ	- - ค -	- - คร	ฟร - ร	ฟช - ฟ
- - - -	- - - ร	- ร - ร	- ค - ร	- ล - ล	ชล - -	- - ค -	- - - ค

ประโยคที่ ๒๐

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ทั่ง	คะริดคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - - ค	- - ลค	- ร - ค	----	- ร - -	- ค - ร	- ฟ - -	ชช - ฟ
- - ล -	ลช - -	- ล - ล -	ลชฟร	- ล - -	- ช - ล	- ฟ - ช	- - - ฟ

ทางเปลี่ยนตอนที่ ๒

ประโยคที่ ๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ลล	- - ลล	- - ลล	- - ลล	- - ชช	- - ลล	- - คค	- ร - ร
- - ลล	- - ลล	- - ลล	- - ลล	- - ชช	- - ลล	- ค - -	- ร - ฟ

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ทั่ง	คะริดคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พรีง
ระนาดล้อ	↑		↓		↑		↓
ครฟช	ลชลฟ	ชฟลช	ลฟชร	ฟรชฟ	ชรฟค	รคฟร	ฟครล

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
ม็องรับ	↑		↓		↑		↓
- ร - -	- - ชล	คร - -	คค - -	- - คร	ฟ - รฟ	- - ฟช	ล - ชล
- - คค	ชฟ - -	- - คค	- - ชฟ	- ล - -	- ค - -	คร - -	- ฟ - ล

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	คะริคคิติง	- - - - -	- - - - -
ระนาดลื้อ	↑		↓	ฆ้องรับ	↑		
คตลล	ชลคร	ลชฟร	คฟชล	- รมล	- ช - ฟ	- ร - ฟ	ชล - ช
				- รมล	- ช - ฟ	- ล - ฟ	ชล - ช

ประโยคที่ ๕

- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -
ระนาดลื้อ	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดลื้อ	↑	ฆ้องรับ	↓
คตชล	คร-ร	คช - ช	ค - - - ร	ชชชช	ฟรฟค	ช - ลช	ฟ - ฟ -
		- - - - -	- - - - -			- - - - -	- - - - -

ประโยคที่ ๖

- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	คะริคคิติง	- - - - -	- - - - -
ระนาดลื้อ	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดลื้อ	↑	ฆ้องรับ	↓
ลฟชล	ชลคค	ล - ชล	- ลค -	ครฟช	ฟชลช	- - ฟช	- ชล -
		- - - - -	- - - - -			คร - -	ฟ - - -

ประโยคที่ ๗

- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -
	↑		↓		↑		↓
- - คค	- - รร	- - ฟฟ	- - ชช	- - ลล	- - ทท	- - คค	- - รร
- - ชช	- - ลล	- - ฟฟ	- - ชช	- - ลล	- - ทท	- - คค	- - รร

ประโยคที่ ๘

- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	คะริคคิติง	- - - - -	- - - - -
	↑		↓		↑		↓
- รคค	- ช - -	ฟฟ - -	ชช - ล	- ค - ร	- ค - -	ลล - -	ชช - ฟ
- รคค	- ช - ฟ	- - - - -	- - - - -	- ค - ร	- ค - ล	- - - - -	- - - - -

เที่ยวกลับของทางเปลี่ยนท่อนที่ ๒ : ซึ่งเปลี่ยนบางประโยคดังนี้ นอกนั้นเหมือนเดิมกับเที่ยวแรกทั้งหมด

ประโยคที่ ๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ลล	- - ลล	- - ลล	- - ลล	- - ชช	- - ลล	- - คค	- ร - ร
- - ลล	- - ลล	- - ลล	- - ลล	- - ชช	- - ลล	- ค - -	- ร - ฟ

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ึ่ง	คะริดคิง	- ึ่งคิงึ่ง	- ปะ - พรีง
ระนาดลื้อ	↑		↓		↑		↓
ครฟช	ลชลฟ	ชฟลช	ลฟชร	ฟรชฟ	ชรฟค	รดฟร	ฟครล

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
ม็องรับ	↑		↓		↑		↓
- ร - -	- - ชล	คร - -	คค - -	- - คร	ฟ - รฟ	- - ฟช	ล - ชล
- - คค	ชฟ - -	- - คค	- - ชฟ	- ล - -	- ค - -	คร - -	- ฟ - ล

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ึ่ง	คะริดคิง	- ึ่งคิงึ่ง	- ปะ - พรีง
ระนาดลื้อ	↑		↓	ม็องรับ	↑		
คคคค	ชลคร	ลชฟร	คฟชล	- รมล	- ช - ฟ	- ร - ฟ	ชล - ช
				- รมล	- ช - ฟ	- ล - ฟ	ชล - ช

ประโยคที่ ๕

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
ระนาดลื้อ	↑	ม็องรับ	↓	ระนาดลื้อ	↑	ม็องรับ	↓
คคชล	คร-ร	คช - ช	ค - - ร	ชชชช	ฟรฟค	ช - ลช	ฟ - ฟ -
		- - ช -	- ร - -			- ช - -	- ร - ค

ประโยคที่ ๖ (ประโยคที่เปลี่ยนแปลง)

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		
- - - -	ล - ซล	- - ซล	- - ค -	- - - -	- - ฟซ	- - ฟซ	- ซ - ซ
- - - -	- ฟ - -	ซฟ - -	ซล - ล	- - - -	คร - -	ฟร - -	ฟ - ล -

ประโยคที่ ๗ (ประโยคที่เปลี่ยนแปลง)

- - - - พรีง	- - - - หน่ง - ปะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - คค	- - รร	- - ฟฟ	- - ซซ	- - ซล	- - ลท	- - ทค	- - คร
- - ซซ	- - ลล	- - ฟฟ	- - ซซ	- ฟ - -	- ซ - -	- ล - -	- ท - -

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- รคค	- ซ - -	ฟฟ - -	ซซ - ล	- ค - ร	- ค - -	ลล - -	ซซ - ฟ
- รคค	- ซ - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- ค - ร	- ค - ล	- - - ซ	- - - ฟ

ทำนองหลัก
เพลงแขกมอญตามชั้น

แขกมอญท่อนที่ ๑

ประโยคที่ ๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - ฟ	- - ชช	- - - ล	- - ชช	- ฟ - ฟ	- - ฟท	- รดท	- ล - ช
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ฟ - -	- ค - ท	- รดท	- ล - ช

ประโยคที่ ๒

- - -	- - - พรีง	- - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- ค - ร	- ชฟร	- ค - ท	- ช - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ท	- ค - ร	- ชฟร	- ค - ท	- ช - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ช	- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ฟ - ฟ -
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ค

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พรีง	- - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - ฟ -	รด - -	ช - ชล	- - ทค	- ค - ฟ	- - ชล	- ค - ล	- ช - ฟ
- ร - ค	- - ทล	- ฟ - -	ชล - -	- ช - ฟ	- - - ล	- ค - ล	- ช - ฟ

ประโยคที่ ๕

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
มร - -	ด - ดร	มร - ร	ม - ฟฟ	- - ลล	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - คช	- ช - -	- - ค -	- ฟ - -	- ล - -	- ช - ล	- - - ม	- - - ร

ประโยคที่ ๖

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ึ่ง	คะริคคิง	- ึ่งดิงึ่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ช - -	ฟร - -	ทท - -	คค - ร	- ร - ร	- ร - -	รร - -	คค - ท
- - ฟร	- - คท	- - - ค	- - - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ร	- - - ค	- - - ท

ประโยคที่ ๗

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ดร	- - ดร	- - ดร	-----	- - ดร	-----	- - - ฟ	- - ชล
- ท - -	คท - -	คท - -	คทลช	- ท - -	คทลช	- ค - ม	- ฟ - -

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ึ่ง	คะริคคิง	- ึ่งดิงึ่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ท - ค	รด - -	- - ชล	- ท - ค	รด - ร -	ร - รค	- ค - -	ทค - ท
- ฟ - -	- - ทล	ชฟ - -	- - ค -	- ร - ช	- ช - -	ช - ชล	- - - ฟ

ประโยคที่ ๙

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ฟฟ	- - ฟฟ	ลช - -	- ชล -	ลช - -	- ฟ - -	ลช - -	- ฟ - -
- ฟ - -	- ฟ - -	- - - ฟ	- - รร	- - ฟ	- ร - ค	- - ฟ	- ร - ท

ประโยคที่ ๑๐

- - - -	- - - พรี้ง	- - - -	- - - พรี้ง	- - - เห่ง	คะริดคิตัง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรี้ง
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ลช - -	ชฟ - -	ฟร - -	- ช - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- - ชฟ	- - ฟร	- - รค	- - คท	- ช - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ประโยคที่ ๑๑

- - - พรี้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ช	- ลรค	- ล - -	ชช - -	ฟฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ลรค	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

ประโยคที่ ๑๒

- - - -	- - - พรี้ง	- - - -	- - - พรี้ง	- - - เห่ง	คะริดคิตัง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรี้ง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- - คร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ช - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ช - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

แบกมอญท่อน ๒

ประโยคที่ ๑

- - - พรี้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- ช - ฟ	- - ชช	- ช - ล	- - ชช	- รคค	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- รคค	- ช - ฟ	- - - ม	- - - ล

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พรี้ง	- - - -	- - - พรี้ง	- - - เห่ง	คะริดคิตัง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรี้ง
	↑	๒	↓		↑		↓
- ล - -	ชม - -	- - - ค	- - - ร	- ฟ - ช	ลช - -	- - ร	- ฟ - ช
- - ชม	- - รค	- ช - ท	- ค - -	- ค - -	- - ฟม	รค - -	- - - ช -

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- เอะะดิงเอะะ	- เอะะดิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- ช - ฟ	- - ชช	- ช - ล	- - ชช	- รคล	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- รคล	- ช - ฟ	- - - ม	- - - ล

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ึ่ง	คะริดคิง	- ึ่งคิงึ่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ชม - -	- - - ค	- - - รม	- ฟ - ช	ลช - -	- - รม	- ฟ - ช
- - ชม	- - รค	- ช - ท	ค - -	- ค - -	- - ฟม	รค - -	- - ช -

ประโยคที่ ๕

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- เอะะดิงเอะะ	- เอะะดิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- ค - ล	- ช - -	ฟฟ - -	ชช - ล	- ค - ม	รค - -	ลล - -	ชช - ฟ
- ค - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- ค - ม	รค - ล	- - - ช	- - - ฟ

ประโยคที่ ๖

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ึ่ง	คะริดคิง	- ึ่งคิงึ่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
มร - -	ค - คร	มร - ร	ม - ฟฟ	- ค - ล	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - คช	- ช - -	- - ค -	- ฟ - -	- ค - ล	- ช - ฟ	- - - ม	- - - ร

ประโยคที่ ๗

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- เอะะดิงเอะะ	- เอะะดิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- - คร	- - คร	- - คร	-----	- - คร	-----	- - - ฟ	- - - ชล
- ท - -	คท - -	คท - -	คทลช	- ท - -	คทลช	- ค - ม	- ฟ - -

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเหห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ท - ค	รด - -	- - - ชล	- ท - ค	รด - ร -	ร - รค	- ค - -	ทค - ท
- ฟ - -	- - - ทล	ชฟ - -	- - - ค -	- ร - - -	- - - -	ช - - -	- - - - ฟ

ประโยคที่ ๙

- - - พรีง	- - - - -	- - - - -	- คิง - - -	- - - - -	- คิง - - -	- - - - -	- - - - -
	↑		↓		↑		↓
- - - ฟฟ	- - - ฟฟ	ลช - -	- - - - -	ชฟ - - -	ชฟ - - -	- - - - -	ชฟ - - -
- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -

ประโยคที่ ๑๐

- - - - -	- - - - - พรีง	- - - - -	- - - - - พรีง	- - - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเหห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - - - -	- ค - - -	- - - - -	- ค - - -	ฟช - - -	- - - - -	ทท - - -	คค - - -
- ค - - -	- ค - - -	- - - - -	- ค - - -	- - - - -	- ค - - -	- - - - -	- - - - -

ประโยคที่ ๑๑

- - - - - พรีง	- - - - -	- - - - -	- คิง - - -	- - - - -	- คิง - - -	- - - - -	- - - - -
	↑		↓		↑		↓
- - - - -	คค - - -	รร - - -	ฟฟ - - -	- - - - -	- - - - -	ชช - - -	ฟฟ - - -
- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -

ประโยคที่ ๑๒

- - - - -	- - - - - พรีง	- - - - -	- - - - - พรีง	- - - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเหห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - - - -	- - - - -	- - - - -	- ค - - -	- - - - -	ฟฟ - - -	ทท - - -	คค - - -
- ค - - -	- - - - -	- - - - -	- ค - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -

แบกมอญท่อน ๓

ประโยคที่ ๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ช	- ล - ค	- ล - -	ชช - -	ฟฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ล - ค	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ทั่ง	คะริดคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- ค - ร	ชฟ - ร	- ค - ท	- ช - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ท	- ค - ร	ชฟ - ร	- ค - ท	- ช - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	เอะดิงเอะ	เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ช	- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ค

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ทั่ง	คะริดคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - ร -	ฟม - -	- ค - ค	ฟม - -	- - คร	- - มฟ	- ช - -	ฟม - -
- ค - ค	- - รค	ฟ - ร -	- - รค	- ท - -	คร - -	ม - ฟม	- - รค

ประโยคที่ ๕

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	เอะดิงเอะ	เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ช - -	ฟร - -	ทท - -	คค - ร	- ร - ร	รร - -	รร - -	คค - ท
- - ฟร	- - คท	- - - ค	- - - ร	- ฟ - ล	ชฟ - ร	- - - ค	- - - ท

ประโยคที่ ๖

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ค - ค	รด - -	ทช - -	ทค - ท	- ค - ค	รด - -	ทช - -	ทค - ท
- - ท -	- - ทช	- - ฟช	- - - ฟ	- - ท -	- - ทช	- - ฟช	- - - ฟ

ประโยคที่ ๗

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	เอะะคิงเอะะ	เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- - - คร	- - - คร	- - - คร	----	- - - รคร	----	- - - ฟ	- - - ชล
- ท - -	คท - -	คท - -	คทลช	- ท - -	คทลช	- ค - ม	- ฟ - -

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ท - ค	รด - -	- - - ชล	- ท - ค	รด - ร -	ร - รค	- ค - -	ทค - ท
- ฟ - -	- - ทล	ชฟ - -	- - ค -	- ร - ช	- ช - -	ช - ชล	- - - ฟ

ประโยคที่ ๙

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	เอะะคิงเอะะ	เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- - - ฟฟ	- - - ฟฟ	ลช - -	- ชฟ -	ชฟ - ฟ	- ฟ - ค	ชฟ - ฟ	- ฟ - ท
- ฟ - -	- ฟ - -	- - - ฟ	- - - รร	- - - ร -	- ร - -	- - - ร -	- ร - -

ประโยคที่ ๑๐

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ลช - -	ชฟ - -	ฟร - -	- ช - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- - - ชฟ	- - - ฟร	- - - รค	- - - คท	- ช - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ประโยคที่ ๑๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เกอะ	- ดิง - เกอะ	- - - เกอะ	- ดิง - เกอะ	เกอะดิงเกอะ	เกอะดิงเกอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ซ	- ลรด	- ล - -	ซซ - -	ฟฟ - ร
- ล - ซ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ซ	- ลรด	- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ล

ประโยคที่ ๑๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งดิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- - คร	- รร	- ค - ท	ซฟรฟ	- ซ - ท	- - รด	ทค - ร
- ค - ท	- - - ร	- ซฟร	- ค - ท	ซฟรฟ	- ค - ท	- - รด	ทค - ร

รายละเอียดการวิเคราะห์

๓.๒.๑ วิเคราะห์หาสังคัตลักษณ์ของทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น

การศึกษารูปแบบโครงสร้างในกลวิธีของการบรรเลง ในลักษณะของมือฆ้องวงใหญ่ ที่มีทั้งการบรรเลงทางพื้น การบรรเลงทางเก็บในแต่ละกลวิธีต่าง ๆ โดยหาและอธิบายลักษณะของการแบ่งมือที่บ่งบอกถึงรูปลักษณ์ของเพลงว่ามีความพิสดารพิเศษมากน้อยเพียงใด

ดังนั้นในการวิเคราะห์รูปแบบหรือสังคัตลักษณ์ (Form) ของทั้ง ๓ เพลงจึงมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนี้

เพลงพญาโศกสามชั้น เป็นเพลงประเภทท่อนเดียว ที่ไม่มีแบบแผนการซ้ำทำนอง จึงกำหนดสังคัตลักษณ์ดังนี้คือ กขก /

มีวรรคเพลงทั้งหมด ๑๖ ประโยค หรือ ๘ จังหวะ

เพลงบุหลันสามชั้น เป็นเพลงประเภท ๒ ท่อน แต่ละท่อน ๔ เที้ยว คือทำนองพื้น ๒ ท่อน ทำนองทางเปลี่ยน ๒ ท่อน และมีแบบแผนการซ้ำทำนองโดยพบว่ามีการใช้ทำนองทางเปลี่ยนและแบบเที้ยวกลับ ในท่อนที่ ๓ (ทางเปลี่ยนของท่อนที่ ๑) แต่มีกลวิธีการบรรเลงที่แตกต่างกัน จึงกำหนดสังคัตลักษณ์ดังนี้คือ

ก / , ข / , ก' / , ข' /

ท่อนที่ ๑ มีวรรคเพลงทั้งหมด ๑๒ ประโยค ๖ จังหวะ กลวิธีของทางฆ้องวงใหญ่มีความแตกต่างกันกับท่อนที่ ๒ , ๓ , ๔ จึงกำหนดสังคัตลักษณ์ให้เป็น ก/ โดยบรรเลงท่อน ๖ จังหวะ ก่อนแล้วจึงบรรเลงสร้อย ๑ จังหวะ

ท่อนที่ ๒ มีวรรคเพลงทั้งหมด ๘ ประโยค ๔ จังหวะ มีกลวิธีของทางฆ้องวงใหญ่ที่ไม่เหมือนกันกับท่อน ๑ , ๓ , ๔ จึงกำหนดสังคัตลักษณ์ให้เป็น ข/

ทางเปลี่ยนท่อนที่ ๑ มีวรรคเพลงทั้งหมด ๑๒ ประโยค ๖ จังหวะ เพิ่มกลวิธีสร้อย ๔ ประโยค ๒ จังหวะ มีกลวิธีของทางฆ้องวงใหญ่ที่ไม่เหมือนกันกับท่อน ๑ , ๒ , ๔ จึงกำหนดสังคัตลักษณ์ให้เป็น ก'/

ทางเปลี่ยนท่อนที่ ๒ มีวรรคเพลงทั้งหมด ๘ ประโยค ๔ จังหวะ มีกลวิธีของทางฆ้องวงใหญ่ที่ไม่เหมือนกันกับท่อน ๑ , ๒ , ๓ จึงกำหนดสังคัตลักษณ์ให้เป็น ข'/

เพลงแขกมอญสามชั้น เป็นเพลงประเภท ๓ ท่อน มีแบบแผนการซ้ำทำนองในทุก ๓ ท่อน มีแบบแผนการซ้ำหัวและซ้ำท้าย ในท่อน ๒ ไปหาท่อนที่ ๓ และมีกลวิธีการบรรเลงที่แตกต่างกัน จึงกำหนดสังคัตลักษณ์ดังนี้คือ

กง / , ขง / , กง /

ท่อนที่ ๑ มีวรรคเพลงทั้งหมด ๑๒ ประโยค ๖ จังหวะ กลวิธีของทางฆ้องวงใหญ่มีความแตกต่างกับท่อนที่ ๒ , ๓ ในส่วนต้นของเพลงมีความยาว ๖ ประโยค ๓ จังหวะ และซ้ำส่วนที่เหมือนกับท่อน ๒ และท่อน ๓ อีก ๖ ประโยค ๓ จังหวะ จึงกำหนดสังคีตลักษณ์ให้เป็น กง /

ท่อนที่ ๒ มีวรรคเพลงทั้งหมด ๑๒ ประโยค ๖ จังหวะ มีกลวิธีของทางฆ้องวงใหญ่ที่ไม่เหมือนกันกับท่อน ๑ , ๓ ในส่วนต้นของเพลงมีความยาว ๖ ประโยค ๓ จังหวะ และซ้ำส่วนที่เหมือนกับท่อน ๑ และท่อน ๓ อีก ๖ ประโยค ๓ จังหวะ จึงกำหนดสังคีตลักษณ์ให้เป็น ขง /

ท่อนที่ ๓ มีวรรคเพลงทั้งหมด ๑๒ ประโยค ๖ จังหวะ มีกลวิธีของทางฆ้องวงใหญ่ที่ไม่เหมือนกันกับท่อน ๑ , ๒ ในส่วนต้นของเพลงมีความยาว ๖ ประโยค ๓ จังหวะ และซ้ำส่วนที่เหมือนกับท่อน ๑ และท่อน ๒ อีก ๖ ประโยค ๓ จังหวะ จึงกำหนดสังคีตลักษณ์ให้เป็น กง /

๓.๒.๒ วิเคราะห์การใช้กลุ่มเสียงปัญญาของทำนองหลัก เพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลัน

สามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น

กลุ่มเสียงปัญญา หมายถึง กลุ่มเสียง ๕ เสียงหรือบันไดเสียงที่ใช้เสียงหลัก ๕ เสียง

บันไดเสียง หมายถึง การกำหนดระดับเสียงหรือกำหนดทางของเครื่องดนตรี ซึ่งการวิเคราะห์ในครั้งนี้ ได้กำหนดบันไดเสียงตามลักษณะของวงปีพาทย์เป็นหลัก

เพลงพญาโศกสามชั้น

ซึ่งจากการวิเคราะห์เพลงพญาโศกสามชั้น ทางฆ้องวงใหญ่ พบว่ามีเสียงปัญญาที่ใช้ได้แก่

๑ โดยมีกลุ่มเสียงปัญญา ชลทขรมX = ทางใน

๒ โดยมีกลุ่มเสียงปัญญา ครมXชลX = ทางนอก

๓ โดยมีกลุ่มเสียงปัญญา รมฟXลทX = ทางกลางแหบ

๔ โดยมีกลุ่มเสียงปัญญา ลทดXมฟX = ทางกลาง

โดยแบ่งเป็นบันไดเสียงในแต่ละประโยคดังต่อไปนี้

เพลงพญาโศกสามชั้น มีทั้งหมด ๑๖ ประโยค ๘ จังหวะ คือ

ประโยคที่ ๑ ครมXชลX

ประโยคที่ ๒ ครมXชลX

ประโยคที่ ๓ ชลทขรมX

ประโยคที่ ๔ รมฟ XลทX

ประโยคที่ ๕ ครมXชลX
 ประโยคที่ ๖ ชลทXรมX
 ประโยคที่ ๗ ชลทXรมX
 ประโยคที่ ๘ ชลทXรมX
 ประโยคที่ ๙ ชลทXรมX
 ประโยคที่ ๑๐ ชลทXรมX
 ประโยคที่ ๑๑ ชลทXรมX
 ประโยคที่ ๑๒ ลทคXมฟX
 ประโยคที่ ๑๓ รมฟ XลทX
 ประโยคที่ ๑๔ ลทคXมฟX
 ประโยคที่ ๑๕ รมฟ XลทX
 ประโยคที่ ๑๖ ครมXชลX
 ประโยคที่ ๑๗ ห้องที่ ๑ - ๔ ครมXชลX

ห้องที่ ๕ - ๘ ชลทXรมX (ประโยคที่ ๑ และ ๑๑ เหมือนกัน)

สรุปตอนที่ ๑ พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญาตุล ชลทXรมX ๗ ประโยค กับ ๑ วรรค

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญาตุล ครมXชลX ๔ ประโยค กับ ๑ วรรค

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญาตุล รมฟXลทX ๓ ประโยค

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญาตุล ลทคXมฟX ๒ ประโยค

สรุปได้ว่าเพลงพญาโศกสามชั้นทางฆ้องวงใหญ่นี้ใช้กลุ่มเสียง ชลทXรมX เป็นกลุ่มเสียงหลัก
 และบันไดเสียง ครมXชลX , รมฟXลทX , ลทคXมฟX เป็นกลุ่มเสียงรอง

เพลงบุหลันสามชั้น

ซึ่งจากการวิเคราะห์เพลงบุหลันสามชั้นทางฆ้องวงใหญ่ พบว่ามีเสียงปัญญาตุลที่ใช้ได้แก่

๑ โดยมีกลุ่มเสียงปัญญาตุล ฟชลXครX = ทางเพียงออล่าง

๒ โดยมีกลุ่มเสียงปัญญาตุล ครมXชลX = ทางนอก

โดยแบ่งเป็นบันไดเสียงในแต่ละประโยคดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ มีทั้งหมด ๑๒ ประโยค ๖ จังหวะ (สร้อย ๒ ประโยค ๑ จังหวะ) คือ

ประโยคที่ ๑ ฟชลXครX

ประโยคที่ ๒ ครมXชลX

- ประ โยคที่ ๓ กรมXชลX
- ประ โยคที่ ๔ กรมXชลX
- ประ โยคที่ ๕ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๖ กรมXชลX
- ประ โยคที่ ๗ กรมXชลX
- ประ โยคที่ ๘ ห้องที่ ๑ - ๔ กรมXชลX
ห้องที่ ๕ - ๘ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๙ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๑๐ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๑๑ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๑๒ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๑๓ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๑๔ พชลXครX

สรุปตอนที่ ๑ พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล พชลXครX ๘ ประโยค กับ ๑ วรรค

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล กรมXชลX ๕ ประโยค กับ ๑ วรรค

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้สามารถสรุปได้ว่าตอนที่ ๑ นี้ใช้บันไดเสียงทางใน โดยมีกลุ่มเสียง พชลXครX เป็นบันไดเสียงหลักของตอนนี้

ตอนที่ ๒ มีทั้งหมด ๘ ประโยค คือ

- ประ โยคที่ ๑ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๒ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๓ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๔ ห้องที่ ๑ - ๔ พชลXครX
ห้องที่ ๕ - ๘ กรม XชลX
- ประ โยคที่ ๕ ห้องที่ ๑ - ๔ กรมXชลX
ห้องที่ ๕ - ๘ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๖ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๗ พชลXครX
- ประ โยคที่ ๘ พชลXครX

สรุปตอนที่ ๒ พบการใช้กลุ่มเสียงพยัญมูล ฟชลXครX ๗ ประโยค

พบการใช้กลุ่มเสียงพยัญมูล ครมXชลX ๑ ประโยค

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้สามารถสรุปได้ว่าตอนที่ ๒ นี้ใช้บันไดเสียงทางใน โดยมีกลุ่มเสียง ฟชลXครX เป็นบันไดเสียงหลักของตอนนี้

ทางเปลี่ยนของตอนที่ ๑ มีทั้งหมด ๑๒ ประโยค (สร้อยต้นและท้าย ๖ ประโยค ๓ จังหวะ) คือ

ประโยคที่ ๑ ห้องที่ ๑ - ๖ ฟชลXครX

ห้องที่ ๗ - ๘ ครมXชลX

ประโยคที่ ๒ ครมXชลX

ประโยคที่ ๓ ห้องที่ ๑ - ๖ ฟชลXครX

ห้องที่ ๗ - ๘ ครมXชลX

ประโยคที่ ๔ ครมXชลX

ประโยคที่ ๕ ฟชลXครX

ประโยคที่ ๖ ห้องที่ ๑ - ๖ ฟชลXครX

ห้องที่ ๗ - ๘ ครมXชลX

ประโยคที่ ๗ ครมXชลX

ประโยคที่ ๘ ครมXชลX

ประโยคที่ ๙ ห้องที่ ๑ - ๖ ฟชลXครX

ห้องที่ ๗ - ๘ ครมXชลX

ประโยคที่ ๑๐ ครมXชลX

ประโยคที่ ๑๑ ฟชลXครX

ประโยคที่ ๑๒ ฟชลXครX

ประโยคที่ ๑๓ ฟชลXครX

ประโยคที่ ๑๔ ฟชลXครX

ประโยคที่ ๑๕ ฟชลXครX

ประโยคที่ ๑๖ ฟชลXครX

ประโยคที่ ๑๗ ฟชลXครX

ประโยคที่ ๑๘ ฟชลXครX

สรุปตอนที่ ๓ พบการใช้กลุ่มเสียงพยัญมูล ฟชลXครX ๑๒ ประโยค

พบการใช้กลุ่มเสียงพยัญมูล ครมXชลX ๖ ประโยค

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้ สามารถสรุปได้ว่าท่อนที่ ๓ นี้ ใช้บันไดเสียงทางเพียงออก โดยมีกลุ่มเสียง ฟซลXครX เป็นกลุ่มเสียงหลักของท่อนนี้

ท่อนที่ ๔ (ทางเปลี่ยนของท่อนที่ ๒) มีทั้งหมด ๘ ประโยค คือ

ประโยคที่ ๑ ฟซลXครX

ประโยคที่ ๒ ฟซลXครX

ประโยคที่ ๓ ฟซลXครX

ประโยคที่ ๔ ฟซลXครX

ประโยคที่ ๕ ฟซลXครX

ประโยคที่ ๖ ฟซลXครX

ประโยคที่ ๗ ฟซลXครX

ประโยคที่ ๘ ฟซลXครX

สรุปท่อนที่ ๔ พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลXครX ๘ ประโยค

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้สามารถสรุปได้ว่าท่อนที่ ๒ นี้ใช้บันไดเสียงทางใน โดยมีกลุ่มเสียง ฟซลXครX เป็นบันไดเสียงหลักของท่อนนี้

ผลจากการสรุปบันไดเสียงทั้ง ๓ ท่อนนี้ พบกลุ่มเสียง ฟซลXครX ๓๕ ประโยค กับ ๑ วรรค

พบกลุ่มเสียง ครมXลทX ๑๒ ประโยค กับ ๑ วรรค

สรุปได้ว่าเพลงบุหลันสามชั้นทางฆ้องวงใหญ่นี้ใช้กลุ่มเสียง ฟซลXครX เป็นกลุ่มเสียงหลัก และบันไดเสียง ครมXลทX เป็นกลุ่มเสียงรอง

เพลงแขกมอญสามชั้น

ซึ่งจากการวิเคราะห์เพลงแขกมอญสามชั้น ทางฆ้องวงใหญ่ พบว่ามีเสียงปัญจมูลที่ใช้ได้แก่

๑ โดยมีกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง

๒ โดยมีกลุ่มเสียงปัญจมูล ทครXฟซX = ทางเพียงออบน

๓ โดยมีกลุ่มเสียงปัญจมูล ครมXลทX = ทางนอก

โดยแบ่งเป็นบันไดเสียงในแต่ละประโยคดังต่อไปนี้

ท่อนที่ ๑ มีทั้งหมด ๑๒ ประโยค คือ

ประโยคที่ ๑ ทครXฟซX

ประโยคที่ ๒ ทครXฟซX

ประโยคที่ ๓ ฟซลXครX

- ๔ ๔ ฟชลXดรX
 ๕ ห้องที่ ๑ - ๔ ดรมXชลX
 ห้องที่ ๕ - ๘ ฟชลXดรX
 ๖ ทดรXฟชX
 ๗ ห้องที่ ๑ - ๖ ทดรXฟชX
 ห้องที่ ๗ - ๘ ฟชลXดรX
 ๘ ฟชลXดรX
 ๙ ฟชลXดรX
 ๑๐ ห้องที่ ๑ - ๔ ฟชลXดรX
 ห้องที่ ๕ - ๘ ทดรXฟชX
 ๑๑ ฟชลXดรX
 ๑๒ ทดรXฟชX

สรุปตอนที่ ๑ พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ฟชลXดรX ๖ ประโยค กับ ๒ ห้อง

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ดรมXชลX ๑ วรรค

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ทดรXฟชX ๕ ประโยค กับ ๒ ห้อง

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้ ไม่สามารถสรุปได้ว่าตอนที่ ๑ นี้ ใช้บันไดเสียงใดเป็นกลุ่มเสียงหลักของตอนนี้

ตอนที่ ๒ มีทั้งหมด ๑๒ ประโยค คือ

- ๑ ฟชลXดรX
 ๒ ดรมXชลX
 ๓ ฟชลXดรX
 ๔ ทดรXฟชX
 ๕ ฟชลXดรX
 ๖ ห้องที่ ๑ - ๔ ทดรXฟชX
 ห้องที่ ๕ - ๘ ฟชลXดรX
 ๗ ห้องที่ ๑ - ๖ ทดรXฟชX
 ห้องที่ ๗ - ๘ ฟชลXดรX
 ๘ ฟชลXดรX
 ๙ ฟชลXดรX

ประโยชน์ที่ ๑๐ ทดรอพซอ

ประโยชน์ที่ ๑๑ ฟซลอครอ

ประโยชน์ที่ ๑๒ ทดรอพซอ

สรุปก่อนที่ ๒ พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลอครอ ๖ ประโยค กับ ๖ ห้อง

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ครมอซลอ ๒ ประโยค กับ ๑ วรรค

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ทดรอพซอ ๒ ประโยค กับ ๖ ห้อง

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้ ไม่สามารถสรุปได้ว่าก่อนที่ ๒ นี้ ใช้บันไดเสียงใดเป็นกลุ่มเสียงหลักของท่อนนี้

ก่อนที่ ๓ มีทั้งหมด ๑๒ ประโยค คือ

ประโยชน์ที่ ๑ ฟซลอครอ

ประโยชน์ที่ ๒ ทดรอพซอ

ประโยชน์ที่ ๓ ฟซลอครอ

ประโยชน์ที่ ๔ ทดรอพซอ

ประโยชน์ที่ ๕ ทดรอพซอ

ประโยชน์ที่ ๖ ทดรอพซอ

ประโยชน์ที่ ๗ ห้องที่ ๑ - ๖ ทดรอพซอ

ห้องที่ ๗ - ๘ ฟซลอครอ

ประโยชน์ที่ ๘ ฟซลอครอ

ประโยชน์ที่ ๙ ฟซลอครอ

ประโยชน์ที่ ๑๐ ห้องที่ ๑ - ๖ ฟซลอครอ

ห้องที่ ๗ - ๘ ทดรอพซอ

ประโยชน์ที่ ๑๑ ฟซลอครอ

ประโยชน์ที่ ๑๒ ครมอซลอ

สรุปก่อนที่ ๓ พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลอครอ ๖ ประโยค

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ทดรอพซอ ๖ ประโยค

จากการวิเคราะห์บันไดเสียงดังกล่าวนี้ ไม่สามารถสรุปได้ว่าก่อนที่ ๓ นี้ ใช้บันไดเสียงใดเป็นกลุ่มเสียงหลักของท่อนนี้

ผลจากการสรุปบันไดเสียงทั้ง ๓ ท่อนนี้ พบกลุ่มเสียง ฟซลอครอ ๑๕ ประโยค

พบกลุ่มเสียง ครมอซลอ ๑ ประโยค

พบกลุ่มเสียง ทครXฟซX ๑๔ ประโยค

สรุปได้ว่าเพลงแขกมอญสามชั้นทางฆ้องวงใหญ่นี้ใช้กลุ่มเสียง ฟซลXครX และ ทครXฟซX เป็นกลุ่มเสียงหลัก

๓.๒.๓ วิเคราะห์ท่วงทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น

จังหวะในดนตรีไทยนั้นมีอยู่ 2 ประเภท คือ จังหวะฉิ่งและจังหวะหน้าทับ ซึ่งในกระบวนการวิเคราะห์นั้น จังหวะจะเป็นตัวบอกความสั้น – ยาว ของเพลงที่ทำการวิเคราะห์ โดยเฉพาะในจังหวะหน้าทับ ซึ่งถือเป็นตัวสำคัญในการวัดความสั้น – ยาวของเพลงไทย ด้วยเป็นจังหวะที่อยู่ในรูปเชิงคุณภาพ ในขณะที่จังหวะฉิ่งนับเป็นจังหวะที่อยู่ในรูปเชิงปริมาณ อย่างไรก็ตามเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น เป็นเพลงที่มีจังหวะในการประกอบการขับร้องในอัตราจังหวะสามชั้น ของการตีฉิ่ง และจังหวะกลองสองหน้า หน้าทับปรบไ้ สามชั้น ดังนี้

จังหวะฉิ่ง สามชั้น = คือบรรทัดบน โดยใช้สัญลักษณ์ ↑ = จังหวะฉิ่ง ↓ = จังหวะดับจังหวะกลองสองหน้า หน้าทับปรบไ้ สามชั้น = คือบรรทัดล่าง ดังตารางต่อไปนี้

	ฉิ่ง↑		ดับ↓		ฉิ่ง↑		ดับ↓
- - - พรีง	- หนึ่ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	ฉิ่ง↑		ดับ↓		ฉิ่ง↑		ดับ↓
- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	ตะริดติดิง	- เห่งดิงเห่ง	- ปะ - พรีง

๓.๒.๔ วิเคราะห์การเคลื่อนที่ของทำนองหลักและอັคคัณฑ์ทำนองหลักทางฝั่งธน

เพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น

การชี้แจงรูปแบบกลวิธีที่มีความปล้งจำเพาะของทางฝั่งธน ว่ามีอັคคัณฑ์เช่นไรบ้าง พบมากน้อยเพียงใดใน ๓ เพลงนี้ และความปล้งจำเพาะใดพบมากที่สุด

การศึกษาค้นหาเอกลักษณ์ที่เป็นจุดเด่น พิเศษของเพลง ซึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการจะ ค้นหาเอกลักษณ์ของเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น ในอัตรา จังหวะสามชั้นในรูปแบบของทำนองหลักการบรรเลงมือฆ้องวงใหญ่ เพื่อหาลักษณะเฉพาะของแต่ละ บทเพลง ว่ามีลักษณะอย่างไร และกลวิธีใดบ่งบอกให้รู้ว่า นี่คือจุดเด่นของบทเพลงทั้ง ๓ นี้ โดยจะเริ่ม วิเคราะห์เพลงพญาโศกสามชั้นเป็นลำดับแรก

ทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น

ประโยคที่ ๑

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เติ้ง	คะริคคิง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- - มม	- ม - -	รร - -	คค - -	ซซ - -	ลล - -	ทท - -	คค - ร
- ม - -	- ซ - ร	- - - ค	- - - ซ	- - - ล	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ห้องที่ ๑ เริ่มด้วยการตีคู่ ๘ โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และรับต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อด้วยการตีคู่ ๖ และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้น ทั่วไป และด้วยการขึ้นต้นเพลงของประโยคนี้นบ่งบอกได้ว่า กคือลักษณะของประเภทเพลงหน้าทับ ปรบไก่ อีกทั้งยังเป็นประโยคที่ถามเพื่อต้องการคำตอบ และเป็นประโยคที่เริ่มต้นด้วยบันไดเสียงใน กลุ่มเสียงปัญญามูล ครมXซลX = ทางนอก

ประโยคที่ ๒

- - - พริ้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	เอะคิงเอะ	เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ม - ม	- ร - -	คค - -	รร - ม	- ม - ม	- ม - -	มม - -	รร - ค
- ซ - ม	- ร - ค	- - - ร	- - - ม	- ซ - ล	- ซ - ม	- - - ร	- - - ค

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประ โยคที่ ๑ ด้วยการตีคู่ ๖ และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน
- ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกันและเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก
- ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน
- ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๖ และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๕ พร้อมกัน
- ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๖ และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประ โยคที่ ๒ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้น ทั่วไป แต่มีการใช้ช่วงเสียงของคู่ ๕ และคู่ ๖ อีกทั้งยังเป็นประ โยคที่ทำหน้าที่เป็นช่วงสำนวนตอบ ประ โยคที่ ๑ และยังมีขึ้นันว่าจังหวะนี้เป็นประ โยคที่ใช้ในกลุ่มเสียงปัญญามูล $ดรัมXซลX =$ ทางนอก อย่างสมบูรณ์ที่เชื่อมมาด้วยกันกับประ โยคที่ ๑

ประ โยคที่ ๓

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เติ้ง	ตะริดติติง	- เติ้งติงเต็ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - ลท	- - คร	- - ซ -	มร - -	รท - -	ลท - ท	- - ลท	- - คร
- ซ - -	ลท - -	- ม - ร	- - คท	- - ลซ	- - ล -	ลซ - -	ลท - -

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประ โยคที่ ๒ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก
- ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก
- ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้ายก่อน ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก และต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก อีกครั้ง
- ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก อีกครั้ง
- ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก
- ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๓ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือห้องที่มีความสะดวกในการใช้มือซ้ายขวาโดยการแบ่งมือได้อย่างลงตัว อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑-๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕-๘ เป็นช่วงของเป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล $กรมXซลX =$ ทางนอก ในประโยคที่ ๒ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล $ซลทXรมX =$ ทางใน ในประโยคนี้จึงทำให้สำเนียงของประโยคเสียงเปลี่ยนไปทั้งในด้านการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูลและลักษณะการดำเนินทำนองที่เปลี่ยนจากการตีคู่ ๘ มาเป็นการตีเก็บ

ประโยคที่ ๔

- - - พริ้ง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	เอะดิงเอะ	เอะดิงเอะ
๒	↑	๒	↓		↑		↓
- ล - ลี	- ฟ - -	- - - ร	- - - มฟ	- - ลท	รท - -	- ท - -	ลฟ - -
- - - ฟ	- - - มร	- ล - ค	- ร - -	- ฟ - -	- - ลฟ	- - ลฟ	- - - มร

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๓ ด้วยการตีหน้าวงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และรับคู่ ๒ พร้อมกัน ลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน้าวงเสียง

ห้องที่ ๒ รับคู่ทันทีด้วยการตีสะบัดลงพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับคู่ทันทีด้วยการตีหน้าวงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และรับคู่ ๒ พร้อมกัน ลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน้าวงเสียง

ห้องที่ ๔ รับคู่ทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับคู่ทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับคู่ทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับคู่ทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับคู่ทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๔ นี้ มีความซับซ้อนมากขึ้นมีทั้งการตีสะบัด การตีหน้าวงเสียงและการตีทางเก็บ ที่มีทั้งกลวิธีการหน้าวงเสียงในห้องที่ ๑ และ ๓ และกลวิธีการสะบัดลงในห้องที่ ๒ สะบัดขึ้นในห้องที่ ๔ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และ

ในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวร่วมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูลชลทรมX ในทางใน ในประโยคที่ ๓ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล รมฟXลทX = ทางกลางแหบ ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิมคั้งนั้นกลวิธีการบรรเลงก็ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๕

- - - -	- - - - ฟริง ↑	- - - -	- - - - ฟริง ↓	- - - - เห่ง	คะริดคิติง ↑	- เห่งคิงเหห่ง	- ปะ - ฟริง ↓
- - รม	- - ฟช	- ล - -	ชฟ - -	- ล - -	ลช - -	ชม - -	มร - -
- ค - -	รม - -	ฟ - ชฟ	- - มร	- - ชม	- - มร	- - รค	- - คท

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๔ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้ายก่อน ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก และต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก อีกครั้ง

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๕ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถามโดยไล่เสียงระดับทำนองประชิดขึ้นลง และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบโดยใช้เสียงที่สูงที่สุด คือเสียง ลา จากสำนวนถามมาเป็นสำนวนตอบและไล่ทำนองลงเพื่อเตรียมเปลี่ยนการใช้กลุ่มปัญจมูลอีกครั้งคั้งจะเห็นได้ว่า ทำนองที่ไล่ลงนั้นมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ลูกตกเสียง ที่ซึ่งเป็นเสียงที่อยู่นอกกลุ่มเสียงหลักของประโยคนี้ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว ร่วมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล รมฟXลทX ในประโยคที่ ๔ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ธรรมXชลX = ทางนอก

ประโยคที่ ๖

- - - พริ้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะอะ	- ดิง - เอะอะ	- - - เอะอะ	- ดิง - เอะอะ	- เอะอะดิงเอะอะ	- เอะอะดิงเอะอะ
	↑		↓		↑		↓
- ช - -	พร - -	ทท - -	คค - ร	- ร - ร	- ร - -	รร - -	คค - ท
- - พร	- - คท	- - -ค	- - - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ร	- - - ค	- - - ท

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๕ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีหน่วงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวาพร้อมกันครั้งเดียว แต่ ๒ มือซ้ายขวาลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน่วงเสียง

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการลงคู่ ๔ พร้อมกัน

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๖ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บเพียงแค่ห้องที่ ๑ - ๒ เท่านั้น นอกนั้นเป็นการบรรเลงทางพื้น แต่ก็ยังมีกลวิธีในการตีหน่วงเสียงในห้องที่ ๕ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวรวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ตรมXชลX ในประโยคที่ ๕ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ชลทXรมX = ทางใน ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิมอีกครั้งหนึ่ง

ประโยคที่ ๗

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เเทิง	คะริคคิติง	- เเทิงคิงเทิง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- ร - ช	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ช	- ม - -	รร - -	ชช - -	ลล - ท
- ล - ช	- - - ท	- ร - ท	- ล - ช	- ท - ล	- - - ช	- - - ล	- - - ท

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๖ ด้วยการตีคู่ ๔ และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ หรือกระดุกด้วยมือขวา ๑ ลูก เพื่อเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘
 พร้อมกัน

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๗ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้น
 ทั่วไป แต่มีกลวิธีการตีสะบัด ๑ แห่งในห้องที่ ๒ เท่านั้น อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการ
 ตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถาม
 ตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๗ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญา
 ซลทขรมข = ทางใน ต่อเนื่องกันมาเหมือนในประโยคที่ ๖

ประโยคที่ ๘

- - - พริง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ลท	- ร - ม	- ม - ม	- ร - ท	- ร - ม	- ร - -	ทท - -	ลล - ซ
- ซ - -	- ร - ม	- ซ - ม	- - - ท	- ร - ม	- ร - ท	- - - ล	- - - ซ

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๗ ด้วยการตีกลวิธีการสะบัด ๑ ลูก ขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี
 โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๑ ครั้ง และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน อีก ๑ ครั้ง

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๑ ครั้ง เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้
 มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๘ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไป แต่มีกลวิธีการตีสะบัด ๑ แห่งในห้องที่ ๑ เท่านั้น อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๘ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล **ซลทขรมข** = ทางใน ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๗

ประโยคที่ ๘

- - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- ท - ร	- ท - -	ลล - -	ซซ - ม	- ม - -	รร - -	มม - -	ซซ - ล
- ท - ร	- ท - ล	- - - ซ	- - - ท	- ท - ล	- - - ม	- - - ซ	- - - ล

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๘ ด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกันอีกครั้ง
 ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก
 ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
 ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน
 ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก
 ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
 ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
 ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๘ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไปเท่านั้น อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๘ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล **ซลทขรมข** = ทางใน ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๘

ประโยคที่ ๑๐

- - - พริ้ง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ท - -	ท - ล -	ซ - ล -	ล - ซ -	ม - ซ -	ซ - ม -	ร - ม -	ม - ร -
- - ล -	- ซ - ม	- ม - ซ	- ม - ร	- ร - ม	- ร - ท	- ท - ร	- ท - ล

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๙ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือขวาอีก ๑ ลูก
- ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือซ้ายอีก ๑ ลูกสลับกันไป
- ห้องที่ ๓ รับต่อเนื่องทันที โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือซ้ายอีก ๑ ลูกสลับกันไป
- ห้องที่ ๔ รับต่อเนื่องทันที โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือซ้ายอีก ๑ ลูกสลับกันไป
- ห้องที่ ๕ รับต่อเนื่องทันที โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือซ้ายอีก ๑ ลูกสลับกันไป
- ห้องที่ ๖ รับต่อเนื่องทันที โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือซ้ายอีก ๑ ลูกสลับกันไป
- ห้องที่ ๗ รับต่อเนื่องทันที โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือซ้ายอีก ๑ ลูกสลับกันไป
- ห้องที่ ๘ และสุดท้ายรับต่อเนื่องทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้ายก่อน ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูกและต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก อีกครั้ง
- จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๐ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือห้องของที่มีความสะดวกสวดยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๑๐ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล $ซลทขรมX =$ ทางในต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๙

ประโยคที่ ๑๐

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เถ็ง	คะริดคิตัง	- เถ็งคิงเถ็ง	- ปะ - พริ้ง
		↑	↓		↑		↓
- ม - -	รท - -	- - - ช	- - ลท	- ค - ร	มร - -	ล - ลท	- - ดร
- - รท	- - ลช	- ร - ฟ	- ช - -	- ช - -	- - คท	- ช - -	ลท - -

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๐ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

- ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีหน่วงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และรับคู่ ๒ พร้อมกัน ลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน่วงเสียง
- ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก
- ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีมือขวา ๑ ลูก
- ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และขวาอีก ๑ ลูก
- ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลง มือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๑ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด ที่มีทั้งกลวิธีการหน่วงเสียงในห้องที่ ๓ และกลวิธีสะบัดขึ้นในห้องที่ ๔ นับเป็นลักษณะการแบ่งมือซึ้งของที่มีความสะดวกสววยในการใช้มือ ที่บรรเลงเก็บแบบเข้าไปหาเร็ว อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๑๑ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ซลทขรมX = ทางใน ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๐

ประโยคที่ ๑๒

- - - ฟริง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑	๒	↓
- - ร -	- - คร	- มร -	- ค - ร	- ค - -	- ฟ - -	- - - ร	- ร - -
- ล - -	คท - -	ล - - -	คท - ล	- - ทล	- - มร	- ล - ค	- - มฟ

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๑ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก และมือซ้ายอีก ๑ ลูก
- ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๕ พร้อมกัน
- ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลง มือขวา ๑ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๕ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดลงพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา
๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อเนืองทันทีด้วยการตีสะบัดลงพร้อมกันอีกครั้งในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการ
บรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีหน้าวงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และรับคู่ ๒ พร้อมกัน
ลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน้าวงเสียง

ห้องที่ ๘ และสุดท้ายรับต่อเนืองทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือก่อนขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือ
ซ้าย ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๒ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ
ทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือของที่มีความสะดวกในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง
ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และความซับซ้อนในสำเนียงเสียงเพราะมีการอาศัยเสียง
เร ที่ไม่ใช่กลุ่มปัญญาหรือกลุ่มเสียงหลักของตนเองในประโยคนี้ อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบ
ของประโยคนี้ มีความแตกต่างจากประโยคที่แล้ว ๆ มา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม
ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วง
สำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวที่แตกต่างจาก
ประโยคที่ผ่านมา รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญา
ขลทขรมX ในประโยคที่ ๑๑ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญา ลทคXมฟX = ทางใน
ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๑๓

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เถິง	ตะริดคิ๊ง	- เถິงคิ๊ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- ล - ท	- ล - -	ฟฟ - -	มม - ร	- ท - -	ลล - -	รร - -	มม - ฟ
- ล - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ล	- ฟ - ม	- - - ล	- - - ม	- - - ฟ

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๒ ด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกันอีกครั้ง

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๓ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไปเท่านั้น อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ลทคขมฟข ในประโยคที่ ๑๒ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล รมฟขลทข = ทางกลางแหบ ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๑๔

- - - ฟริง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - -	มม - -	ฟฟ - -	ลล - ท	- ค - ม	- ค - -	ทท - -	ลล - ฟ
- ฟ - ม	- - - ฟ	- - - ล	- - - ท	- ค - ม	- ค - ท	- - - ล	- - - ฟ

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๓ ด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกับ และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกับ และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกับ และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๔ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไปเท่านั้น อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล รมฟขลทข ในประโยคที่ ๑๓ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ลทคขมฟข = ทางกลาง ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๑๕

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เติ้ง	คะริดคิตัง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
๒		๒					
- ล - ฟ	- ฟ - -	- - - ร	- - - มฟ	- ล - ท	- ล - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - - ม	- - - มร	- ล - ค	- - - ร	- ล - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ล

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๔ ด้วยการตีหน้าวงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และรับคู่

๒ พร้อมกัน ลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน้าวงเสียง

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดลงพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา

๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีหน้าวงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และรับคู่ ๒ พร้อมกัน

ลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน้าวงเสียง

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย

๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกันอีกครั้ง

ห้องที่ ๖ เริ่มด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๕ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ ในห้องที่ ๑ - ๔ เท่านั้น นอกนั้นเป็นการบรรเลงทางพื้นในห้องที่ ๕ - ๘ แต่ก็ยังมีกลวิธีในการตีหน้าวงเสียงในห้องที่ ๑ - ๓ และกลวิธีการสะบัดลงในห้อง ๒ พร้อมทั้งกลวิธีการสะบัดขึ้นในห้องที่ ๔ อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคนี้ มีความแตกต่างจากประโยคที่แล้ว ๆ มา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของคำถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงคำตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของคำถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงคำตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับคล้ายกับประโยคที่ ๑๒ รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ลทขมฟX ในประโยคที่ ๑๔ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล รรฟXลทX = ทางกลางแหบ ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๑๖

--- พริ้ง	- หน้ง - ปะ	--- เอะ	- ดิง - เอะ	--- เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑	๒	↓		↑		↓
- ล - -	ชม - -	- - - ค	- - - รม	- ค - -	รม ช	- ล - ช	- ม - ร
- - ชม	- - รค	- ช - ท	- ค - -	- ช - -	ค - - ช	- ล - ช	- ท - ล

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๕ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีหน้าวงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และรับคู่ ๒ พร้อมกัน ลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน้าวงเสียง

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๖

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกันอีกครั้ง

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกันอีกครั้ง

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๔ พร้อมกันอีกครั้ง

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๖ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ ในห้องที่ ๑ - ๖ เท่านั้น จากนั้นเป็นการบรรเลงทางพื้นในห้องที่ ๗ - ๘ แต่ก็ยังมีกลวิธีในการตีหน้าวงเสียงในห้องที่ ๓ และกลวิธีการสะบัดขึ้นในห้องที่ ๔ , ๖ นับเป็นลักษณะการแบ่งมือฉ่องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล รมฟXลทX ในประโยคที่ ๑๕ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ธรรมXชลX = ทางนอก ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๑๗

---	--- พริ้ง	---	--- พริ้ง	--- เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งดิงเห่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑	๕	↓		↑		↓
- - - รม	- ช - -	- ค - -	ม - - -	ชช - -	ลล - -	ทท - -	คค - ร
- ค - -	- - - ร	- ช - -	- รคช	- - - ล	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๖ ทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๑ ลูก และรับต่อทันทีด้วยการตีหน้าวงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อเนื้อที่คู่ ๕ พร้อมกัน ลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน้าวงเสียง

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดลงพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก พร้อมทั้งเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๗ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ ในห้องที่ ๑ - ๔ เท่านั้น นอกนั้นเป็นการบรรเลงทางพื้นในห้องที่ ๕ - ๘ แต่ก็ยังมีกลวิธีในการตีหน้าวงเสียงในห้องที่ ๓ และกลวิธีการสะบัดขึ้นในห้อง ๑ และกลวิธีสะบัดลง ๑ ห้อง นับเป็นลักษณะการแบ่งมือห้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบ พร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๑๗ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญาจุมล **กรมXชลX** = ทางนอก ในห้องที่ ๑ - ๔ ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๖ และบรรเลงแบบซ้ำ ๆ เพื่อบอกให้รู้ว่าจบเพลงแล้ว และมีการเปลี่ยนบันไดเสียงในห้องที่ ๕- ๘ เป็นกลุ่มเสียงปัญญาจุมล **ชลทXกรม** = ทางใน ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

วิเคราะห์ทำนองหลัก

เพลงบุหลันสามชั้น

ท่อนที่ ๑

ประโยคที่ ๑

- - - ฟริง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	ฟช - ฟ	ถช - -	ฟช - ฟ	- - - คร	- - ฟช	ถช - -	ฟช- ฟ
- - - คร	- - - ค	- - - พร	- - - ค	- - - ค	คร - -	- - - พร	- - - ค

ห้องที่ ๑ เปิดประโยคลูกเท่าในจังหวะหน้าทับปรบไต่ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔
พร้อมกัน

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔
พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔
พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือช่องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคนี้ ในห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบ พร้อมกับลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา รวมถึงประโยคนี้ได้บ่งบอกให้รู้ว่าหมด และจะมีการได้มีการเริ่มต้นในสิ่งใหม่ และในประโยคที่ ๑ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล พลทXครX = ทางเพียงออล่าง

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริคคิง	- เห่งคิงเหห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - มม	- ม - -	รร - -	คค - -	ซซ - -	ลล - -	ทท - -	คค - ร
- ม - -	- ซ - ร	- - - ค	- - - ซ	- - - ล	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑ ด้วยการตีคู่ ๘ โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และรับต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อด้วยการตีคู่ ๖ และเชื่อมต่อกันที่ด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อกันที่ด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อกันที่ด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อกันที่ด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อกันที่ด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อกันที่ด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อกันที่ด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๒ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไป และด้วยการขึ้นต้นเพลงของประโยคนี้บ่งบอกได้ว่า คือลักษณะของประเภทเพลงหน้าทับปรบ และประโยคนี้เป็นโยคหลักหรือเป็นเนื้อแท้ ๆ ของเพลงนี้ ส่วนในประโยคที่ ๑ - ๒ นั้นเป็นประโยคที่อยู่ในช่วงของการรับร้อง ส่วนประโยคที่ ๑ เป็นประโยคส่งให้กับทำนองเนื้อแท้ หรือเป็นประโยคที่ผู้แต่งตรงการให้ครบและลงจบ ครบตามจังหวะหน้าทับปรบไ้ตามชนบ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง ในประโยคที่ ๑ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ครมXซลX = ทางนอก ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - รม	- ซ - ม	- - รม	- - ฟซ	- - ซล	คค - -	ซล - -	ซฟ - -
- ค - -	ร - ร -	รค - -	รม - -	- ฟ - -	- - ซฟ	- - ซฟ	- - มร

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๒ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูกอีกครั้ง

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๓ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือของที่มีความสละสลวยในการใช้มือ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๓ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ครมXซลX = ทางนอก ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๒

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงห่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ลช - -	ชม - -	มร - -	รท - -	ลท - ท	- - ลท	ค - - ร
- - ชม	- - มร	- - รค	- - คท	- - ลช	- - ล -	ลช - -	- ร - -

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๓ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๔ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือของที่มีความสละสลวยในการใช้มือ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๔ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล $\text{กรมXซลX} = \text{ทางนอก}$ ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๓

ประโยคที่ ๕

- - - พริ้ง	- หน้า - ปะ	- - - เกอะ	- ดิง - เกอะ	- - - เกอะ	- ดิง - เกอะ	- เกอะดิงเกอะ	- เกอะดิงเกอะ
	↑		↓	↪	↑		↓
- ร - -	คค - -	ฟฟ - -	ซซ - ล	- รคล	- ซ - -	ฟฟ - -	มม - ร
- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- รคล	- ซ - ฟ	- - - ม	- - - ร

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๔ ด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดลงคู่ ๘ พร้อมกันทันที

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๕ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไปเท่านั้น แต่ก็ยังมีการใช้กลวิธีการสะบัดลงคู่ ๘ ในห้องที่ ๗ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล กรมXซลX ในประโยคที่ ๕ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล $\text{ฟซลXครX} = \text{ทางเพียงออล่าง}$ ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๖

- - -	- - - พริง	- - -	- - - พริง	- - - เติ้ง	คะริดคิง	- เติ้งคิง	- ปะ - พริง
	↑		↓		↑		↓
- ม - -	ซซ - -	ลล - -	คค - ร	- - มม	- ม - -	รร - -	คค - ล
- ท - ซ	- - - ล	- - - ค	- - - ร	- ฟม - -	- ซ - ร	- - - ค	- - - ล

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๕ ด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับค่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับค่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับค่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับค่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และรับค่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับค่อทันทีด้วยการตีคู่ ๓ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับค่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับค่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๖ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไปเท่านั้น อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล พซลXครX ในประโยคที่ ๖ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ธรรมซลX = ทางนอก ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม และประโยคนี้ยังทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมเสียงด้วยการตีทำนองทางพื้นและนำเข้าสู่ประโยคที่ ๗

ประโยคที่ ๗

- - - พริง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- รคค	- ซ - -	ฟฟ - -	ซซ - ล	- - คร	ค - - -	ลล - -	ซซ - ฟ
- รคค	- ซ - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- - คร	ค - - ล	- - - ซ	- - - ฟ

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๖ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก และมือซ้ายอีก ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ค่อยด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก ค่อยด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลง มือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๗ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือห้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และให้ความไพเราะในทำนองเพลง อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๗ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ครมXซลX = ทางนอก ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๖ และประโยคนี้ยังเป็นมือบังคับของเพลงนุหั่น

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - ฟริง	- - - -	- - - ฟริง	- - - เห่ง	ตะริคคิติง	- เห่งคิงห่ง	- ปะ - ฟริง
	↑		↓		↑		↓
- - - -	ฟช - ฟ	ลช - -	ฟช - ฟ	- - ดร	- - ฟช	ลช -	ฟช - ฟ
- - ดร	- - - ค	- - ฟร	- - - ค	- ล - -	ดร - -	- - ฟร	- - - ค

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๗ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ เริ่มด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยดีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๘ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ ในห้องที่ ๑ - ๔ เท่านั้น นอกนั้นเป็นการบรรเลงทางพื้นในห้องที่ ๕ - ๘ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงคำตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๘ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ครมXซลX = ทางนอก ในห้องที่ ๑ - ๔ ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๗ และมีการเปลี่ยนบันไดเสียงในห้องที่ ๕-๘ เป็นกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง เพื่อเตรียมจะเปลี่ยนเสียงกลับไปหากกลุ่มปัญจมูล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง ในประโยคถัดไป จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๘

- - - พรีง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ม - -	มร - -	รค - -	คค - -	- ร - -	คค - -	ฟฟ - -	ซซ - ล
- - รค	- - คค	- - ลซ	- - ซฟ	- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๘ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก และมือซ้ายอีก ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก และมือซ้ายอีก ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๘ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ ทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือของที่มีความสะดวกในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และยังบ่งบอกถึงความอ่อนช้อยของท่านอง อีกทั้งในช่วง

ของการถามและตอบของประโยคนี้ มีความแตกต่างจากประโยคที่แล้วมา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา รวมถึงประโยคนี้ได้บ่งบอกให้รู้ว่ากลวิธีการตีเก็บเช่นนี้ยังไม่หมด และจะมีการเพิ่มเติมอีกในประโยคถัดไป และในประโยคที่ ๕ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญาฆฏ พชลXRX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๘

ประโยคที่ ๑๐

- - - -	- - - - พริง	- - - -	- - - - พริง	- - - - เติ้ง	คะริคคิง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พริง
	↑		↓		↑		↓
- - - -	- ร - ร	ฟ - รฟ	- ฟ - ฟ	- - ฟช	- ช - ช	ล - ชล	- ล - ล
ชล - -	ค - ค -	- ค - -	ร - ร -	คร - -	ฟ - ฟ -	- ฟ - -	ช - ช -

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๘ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้ายอีก ๒ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้ายอีก ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้ายอีก ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๐ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือและยังบ่งบอกถึงความอ่อนช้อยของทำนองต่อเนื่องมาจากประโยคที่ ๑๒ แต่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้มีเล็กน้อย อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคนี้ มีความเหมือนกันจากประโยคที่แล้วมา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็น

ช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา รวมถึงถึงประโยคนี้ได้บ่งบอกให้รู้ว่ากลวิธีการตีเก็บเช่นนี้ได้หมดลงแล้ว และในประโยคที่ ๑๐ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปี่จุมล พซลXดรX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๙ และในประโยคที่ ๙ และ ๑๐ เป็นมือไล่ทำนอง ซึ่งเป็นมือบังคับของเพลงบุหลัน

ประโยคที่ ๑๑

- - - พริง	- หนิง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ซซ - -	กล - -	ดด - ร	- รร	- ค - -	ฟฟ - -	ซซ - ล
- ล - ซ	- - - ล	- - - ค	- - - ร	- ซฟ	- ค - ฟ	- - - ซ	- - - ล

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๐ ด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้น โดยกลวิธีการตีมือขวา ๑ ลูก ๒ ครั้ง และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีสะบัดมือซ้ายพร้อมกัน ๒ ครั้ง พร้อมกับลงคู่ ๘ พร้อมกันทันที

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๑ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไปเท่านั้น แต่ก็ยังมีการใช้กลวิธีการสะบัดลงคู่ ๓ ลูก ในห้องที่ ๕ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๑๑ นี้เป็นประโยคสำนวนปลายเปิดเนื่องจากทิ้งเสียงลูกตกห้องที่ ๘ ค้างไว้ที่เสียง ลา ซึ่งเป็นเสียงลำดับที่ ๓ ของกลุ่มเสียงปี่จุมล พซลXดรX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๐

ประโยคที่ ๑๒

- - - -	- - - - ฟรีง	- - - -	- - - - ฟรีง	- - - - เติ้ง	คะริดคิง	- เติ้งคิงเต็ง	- ปะ - ฟรีง
	↑		↓		↑		↓
- - ซล	- - ทค	- ร - -	คท - -	- - ค -	ลช - -	ช - ลช	- - - ฟ
- ฟ - -	ซล - -	ท - คท	- - ลช	- ล - ช	- - ฟร	- ฟ - -	ฟร - ค

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๑ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๒ ลูก
อีกครั้ง

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก และเชื่อมต่อกันที่ด้วยตีคู่ ๔

พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๒ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือของที่มีความสะดวกในการใช้มือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียด ใช้ความเร็วเข้าช่วย เพื่อบอกให้รู้ว่าใกล้จะจบเพลงแล้ว แต่ยังไม่จบด้วยดียังมีต่ออีก แต่ประโยคนี้ได้มีความสิ้นสุดในทำนองหลักหรือเนื้อแท้ของท่อน ๑ นี้แล้ว อีกทั้งประโยคนี้รับจำนวนทำมาจากประโยคปลายเปิดของประโยคที่ ๑๒ และส่งทำนองลงจบกลับมาทำเสียง ฟา ซึ่งเป็นเสียงที่ ๑ ของกลุ่มเสียงปัญญาผล ฟชลXครX = ทางเพียงออล่าง และในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของจำนวนตาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงจำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวและในประโยคที่ ๑๒ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญาผล ฟชลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๑

ประโยคที่ ๑๓

- - - พริ้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ลข	- - - -	- ล - -	- - รค	- รฟ -	- ค - ร	- ร - ค	- ร - ฟ
- - - -	พรดล	- ม - -	ชล - -	ค - - ล	- ช - ล	ค - ลช	- ล - ค

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๒ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๔ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยตีคู่ ๔ พร้อมกัน

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๕ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูกและ

เชื่อมทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๕ และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๔ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๓ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ เป็นส่วนใหญ่ ถึงแม้จะมีทางพื้นแต่ก็เป็นการศึกษาพื้นไม่เหมือนทั่วไป เพราะทางพื้นนี้ตีบงบอกให้รู้ว่า เป็นทางพื้นที่มีสำเนียง และเป็นลักษณะการแบ่งมือห้องของที่มีความสะดวกในการใช้มือ และเป็น การแบ่งมือที่มีความละเอียด ใช้ความเร็วเข้าช่วย เป็นประโยคที่มีความไพเราะอีกประโยคหนึ่ง รวมทั้ง ยังบอกให้รู้ว่าใกล้จะจบเพลงแล้ว แต่ยังไม่จบด้วยตียังมีต่ออีก อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วง ของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนคอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการ ถามคอบพร้อมกับลงจบไปในตัวและในประโยคที่ ๑๓ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียง ปัญจมูล พชลXครX = ทางเพียงออกลาง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๒

ประโยคที่ ๑๔

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - ทั่ง	คะริดคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- - - ค	- - ลค	- ร - ค	- - - -	- - ร -	- ค - ร	- ฟ - -	ชชช - ฟ
- - ล -	ลช - -	ล - ล -	ลชพร	- - ล -	- ช - ล	- ฟ - ช	- - - ฟ

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๓ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก
- ห้องที่ ๒ รับคอร์ดที่ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก
- ห้องที่ ๓ รับคอร์ดที่ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และ
มือขวา ๑ ลูก
- ห้องที่ ๔ รับคอร์ดที่ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๔ ลูก
- ห้องที่ ๕ รับคอร์ดที่ด้วยตีคู่ ๔ พร้อมกัน
- ห้องที่ ๖ รับคอร์ดที่ด้วยการตีคู่ ๕ และเชื่อมคอร์ดที่ด้วยตีคู่ ๔ พร้อมกัน
- ห้องที่ ๗ รับคอร์ดที่ด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมคอร์ดที่ด้วยการตีคู่ ๘ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตี
ก่อน ๑ ลูก
- ห้องที่ ๘ รับคอร์ดที่ด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมคอร์ดที่ด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๔ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ เป็นส่วนใหญ่ ถึงแม้จะมีทางพื้นแต่ก็เป็นการตีทางพื้นไม่เหมือนทั่วไป เพราะทางพื้นนี้ตีบงบอกให้รู้ว่าเป็นทางพื้นที่มีสำเนียง และเป็นลักษณะการแบ่งมือห้องของที่มีความสะดวกในการใช้มือ และเป็น การแบ่งมือที่มีความละเอียด ใช้ความเร็วเข้าช่วย เป็นประโยคที่มีความไพเราะอีกประโยคหนึ่ง รวมทั้ง ยังบอกให้รู้ว่าการทาบจบแล้วและให้ผู้ขับร้องเตรียมขึ้นร้องในตอนต่อไป แต่ยังไม่จบด้วยตีเพราะผู้ บรรเลงจะต้องบรรเลงทำนองส่งให้ผู้ขับร้องก่อน เมื่อผู้ขับร้องรับเรียบร้อยแล้วจึงจะสิ้นสุดในการ บรรเลง อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วง สำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวและในประโยคที่ ๑๔ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล พซลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมา เหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๓ เช่นเดิม

บทสัน ท่อน ๒

ประโยคที่ ๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ลช	- - ลล	- - ลค	- - ลล	- ล - -	ชช - ล	- - คค	- ร - ฟ
- - - ช	- ล - -	- - - ค	- ล - -	- ล - ช	- - - ล	- ค - -	- ร - ฟ

ห้องที่ ๑ เริ่มต้นด้วยกลวิธีการตีสะบัดหรือกระดุกด้วยมือขวา ๑ ลูก เพื่อเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และรับต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยกลวิธีการตีสะบัดหรือกระดุกด้วยมือขวา ๑ ลูก เพื่อเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๕ รับต่อทันที ด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๒ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไป แต่มีกลวิธีการตีสะบัดหรือการกระดุก ๒ แห่งในห้องที่ ๑ , ๓ เท่านั้น ซึ่งในท่อนที่ ๑ ยังไม่ปรากฏและเริ่มปรากฏในท่อนที่ ๒ นี้ทันที รวมทั้งประโยคนี้ยังเป็นประโยคทำนองหลักในช่วงต้นทำนองของท่อน ๒ นี้ ทั้งทั้งประโยคเป็นช่วงของการตั้งคำถาม จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๒ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟชลขครX = ทางเพียงออถ่าง

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ทั่ง	คะริคคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - - คร	- - ฟช	- - ค-	ลช - -	- ล - -	ลช - -	ชฟ - -	ฟร - -
- ล - -	คร - -	- ล - ช	- - ฟร	- - ชฟ	- - ฟช	- - คร	- - คค

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก
อีกครั้ง

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลง มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๒ นี้ ตอบสำนวนคำถามของประโยคที่ ๑ ด้วยการบรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด ในช่วงเสียงต่ำทั่วประเทศ ทำให้เกิดความสมดุลของประโยคที่ ๑ และ ๒ ทั้งด้านสำนวนถาม - ตอบ การเคลื่อนที่ของทำนองจากสูงและต่ำและการใช้มือเก็บ และการตีทางพื้น ซึ่งเป็นลักษณะการแบ่งมือฆ้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือ และเป็น การแบ่งมือที่มีความละเอียด ใช้ความเร็วเข้าช่วย และในประโยคที่ ๒ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปี่ญมุล ฟซลขดรX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑

ประโยคที่ ๓

- - - พริง	- หน้ง - ปะ	- - - เถอะ	- ดิง - เถอะ	- - - เถอะ	- ดิง - เถอะ	- เถอะดิงเถอะ	- เถอะดิงเถอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ดร	- ร - ร	ฟ - รฟ	- ฟ - ฟ	- - ฟซ	- ซ - ซ	ด - ซด	- ด - ด
ซล - -	ค - ค -	- ค - -	ร - ร -	ดร - -	ฟ - ฟ -	- ฟ - -	ซ - ซ -

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๒ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้ายอีก ๒ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้ายอีก ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้ายอีก ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๓ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือและยังบ่งบอกถึงความอ่อนช้อยของท่านอง อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคนี้ มีความแตกต่างจากประโยคที่แล้วมา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา และในประโยคที่ ๓ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปี่ญมุล พซลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๒

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เห่ง	คะริดคิตัง	- เห่งคิงห่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- ซ - -	ฟฟ - -	ซซ - -	ถถ - ค	- - ม -	ม - ร -	ค - ร -	ค - ค -
- ซ - ฟ	- - - ซ	- - - ถ	- - - ค	- - - ร	- ค - ถ	- ถ - ค	- ถ - ซ

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๓ ด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๔ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้น ในห้องที่ ๑ - ๔ เท่านั้น จากนั้นก็เป็นการบรรเลงทางเก็บในห้องที่ ๕ - ๘ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๕ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญาผล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง ในห้องที่ ๑ - ๔ ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๔ และมีการเปลี่ยนบันไดเสียงในห้องที่ ๕ - ๘ เป็นกลุ่มเสียงปัญญาผล ครมXซลX = ทางนอก เพื่อจะไปหากกลุ่มปัญญาผล ครมXซลX = ทางนอก ในประโยคต่อไป จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม ดังนั้นกลวิธีการบรรเลงก็ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๕

- - - พริง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - คร	- ฟ - ร	- - คร	คร - -	- ร - -	รค - -	รค - ค -	ลช - -
- ล - -	ค - ค -	คค - -	- - ฟช	- - คค	- - ลช	- ล - ช	- - ฟร

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๔ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการมือขวา ๒ ลูก รับมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการสลับมือขวา ๒ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูกมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๕ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ ทั้งหมด และมีกลวิธีการสลับ ๒ ลูก ในห้องที่ ๗ ซึ่งน้อยครั้งจะมีกลวิธีเช่นนี้ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้

เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมทั้งลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๕ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ครมXซลX = ทางนอก ในห้องที่ ๑-๔ ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๕ และมีการเปลี่ยนบันไดเสียงในห้องที่ ๕-๘ เป็นกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง เพื่อจะไปหากกลุ่มปัญจมูล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง ในประโยคต่อไป จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๖

- - - -	- - - - ฟริง	- - - -	- - - - ฟริง	- - - - เติ้ง	คะริดติตัง	- เติ้งตังเต็ง	- ปะ - ฟริง
	↑		↓		↑		↓
- ซ - -	ฟร - -	- - - -	- ค - ร	- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ซ
- - ฟร	- - คล	- ซ - ล	- - - ล	- ล - ซ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ซ

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๕ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลง มือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีมือขวา ๑ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔
- ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

- ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๖ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ ในห้องที่ ๑ - ๓ เท่านั้น นอกนั้นเป็นการบรรเลงทางพื้นทั้งหมดในห้องที่ ๔ - ๘ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมทั้งลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๖ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๕

ประโยคที่ ๗

- - - ฟริง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ซล	- - ทค	- ร - -	คท - -	- - ค -	ลซ - -	ซ - - -	- - - ค
- ฟ - -	ซล - -	ท - คท	- - ลซ	- ล - ซ	- - ฟร	- ฟซล	- ฟรค

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๖ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก
 ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก ค่อยด้วยมือขวา ๒ ลูก
 ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ มือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๒ ลูก
 ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก
 ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก
 ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการมือขวา ๒ ลูก รับมือซ้าย ๒ ลูก
 ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการสะบัดมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๓ ลูก
 ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘
 พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๗ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ
 ทั้งหมด อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วง
 คำตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่
 ๗ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล พซลXดขX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมา
 เหมือนเดิมในประโยคที่ ๖

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เห่ง	คะริดคิตัง	- เห่งคังห่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- รดล	- ซ - -	ฟฟ - -	ซซ - ล	- ค - ร	ค - - -	ถถ - -	ซซ - ฟ
- รดล	- ซ - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- ค - ร	ค - - ล	- - - ซ	- - - ฟ

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๗ ด้วยการตีกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ พร้อมกัน
 ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก
 ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
 ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน
 ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ ตีคั่น ๒ ครั้ง
 ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก
 ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
 ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๘ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้น
 ทั่วไปเท่านั้น แต่มีกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ ในห้องที่ ๑ รวมทั้งต้องใช้ความเร็วเข้าช่วย เพื่อบอกให้รู้ว่าใกล้

จะจบเพลงแล้ว แต่ยังไม่จบด้วยดียังมีค่ออีก แต่ประโยคนี้อาจได้มีความสิ้นสุดในทำนองหลักหรือเนื้อแท้ของท่อน ๒ ที่ประโยคนี้อันแล้ว อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้อันเป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๘ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญาผล พซลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๗

ทางเปลี่ยนท่อน ๑

ประโยคที่ ๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ช -	ฟ - ฟ -
- - - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ม	- ม - ร

ห้องที่ ๑ เริ่มต้นด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง

ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียดรวมทั้งความอ่อน
 ซ้อย เป็นประโยชน์ที่มีความไพเราะอีกประโยชน์หนึ่ง อีกทั้งประโยชน์นี้ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม เพื่อ
 ต้องการจะเอาคำตอบในประโยคถัดไป และในประโยคที่ ๑ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล
 ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง และมีการเปลี่ยนบันไดเสียงในห้องที่ ๗ - ๘ เป็นกลุ่มเสียงปัญญามูล
 ครมXซลX = ทางนอก เพื่อจะไปหากกลุ่มปัญญามูล ครมXซลX = ทางนอก ในประโยคต่อไป จึงทำ
 ให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - - ฟรีง	- - - -	- - - - ฟรีง	- - - - เติ้ง	คะริคคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - ฟรีง
	↑		↓		↑		↓
ม - ม -	ม - ร -	ค - ค -	ร - ร -	ม - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ฟ - ซ -
- ค - ร	- ค - ล	- ซ - ล	- ค - ม	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ม - ฟ

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อทันทีจากประโยคที่ ๑ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย

๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา

๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑

ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑

ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑

ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑

ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑

ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑

ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๒ นี้ เป็นการบรรเลงรับต่อเนื่อง แบบการบรรเลง
 ในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ ทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือห้องของที่มีความสละสลวยใน

การใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียดรวมทั้งความอ่อนช้อย เป็นประโยคที่มีความไพเราะต่อเนื่องมาจากประโยคที่ ๑ อีกทั้งประโยคนี้ยังเป็นช่วงของการตอบคำถามจากประโยคที่ ๑ เพื่อต้องการบอกให้รู้ว่าได้จบกระบวนการถามตอบเรียบร้อยแล้ว และให้ประโยคถัดไปเตรียมตั้งคำถามขึ้นมาใหม่ และในประโยคที่ ๒ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญาคุณ ครมXซลX = ทางนอก ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑

ประโยคที่ ๓

- - - พริ้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
ซ - ค -	ค - ล -	ซ - ค -	ค - ล -	ซ - ค -	ค - ล -	ซ - ซ -	ฟ - ฟ -
- ฟ - ล	- ซ - ฟ	- ฟ - ล	- ซ - ฟ	- ฟ - ล	- ซ - ฟ	- ฟ - ม	- ม - ร

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๑ ทั้งหมด เพียงแต่เพิ่มกลวิธีการตีเก็บมือขวา ๑ ลูก และมือซ้ายอีก ๑ ลูกเท่านั้น ในห้องที่ ๑ ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๑ เช่นกัน

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - ทั่ง	คะริดคิติง	- ทั่งดิงทั่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	ฟฟ - -	ซซ - ล	- รคค	- ซ - -	ฟฟ - -	มม - ร
- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- รคค	- ซ - ฟ	- - - ม	- - - ร

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๕ ในท่อนที่ ๑ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๕ ในท่อนที่ ๑ เช่นกัน

ประโยคที่ ๕

- - - พริ้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ฟซ	ซล - -	- - คร	ฟร - -	- ล - -	ซซ - -	ลล - -	คค - ร
- ร - -	- - รฟ	- ล - -	- - คล	- ล - ซ	- - - ล	- - - ค	- - - ร

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๔ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๕ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ ในห้องที่ ๑ - ๔ เท่านั้น จากนั้นเป็นการบรรเลงทางพื้นทั้งหมดในห้องที่ ๕ - ๘ รวมทั้งประโยคนี้ยังเป็นประโยคทำนองหลักในช่วงต้นทำนองของท่อน ๑ นี้ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ครมXซลX ในประโยคที่ ๔ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๖

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เถิง	คะริดคิฉิง	- เถิงคิงเถิง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	ฟฟ - -	ซซ - ล	- รคล	- ซ - -	ฟฟ - -	มม - ร
- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- รคล	- ซ - ฟ	- - - ม	- - - ร

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๕ ด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบักลงคู่ ๘ พร้อมกันทันที

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีกู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๖ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไปเท่านั้น แต่ก็ยังมีการใช้กลวิธีการระดับตีกู่ ๘ ในห้องที่ ๗ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๖ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล พซลXดรX = ทางเพียงออล่าง ในห้องที่ ๑ - ๔ ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๕ และมีการเปลี่ยนบันไดเสียงในห้องที่ ๕ - ๘ เป็นกลุ่มเสียงปัญญามูล ดรมXชลX = ทางนอก เพื่อจะไปหา กลุ่มปัญญามูล ดรมXชลX = ทางนอก ในประโยคต่อไป จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๗

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะอะ	- คิง - เอะอะ	- - - เอะอะ	- คิง - เอะอะ	- เอะอะคิงเอะอะ	- เอะอะคิงเอะอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - ท	- - - -	- - ลท	- ค - ร	- - รรม	- - ฟช	- ล - -	ชฟ - -
- ท - -	ลช - ร	- ช - -	- - ร -	- ฟ - -	รม - -	ฟ - ชฟ	- - มร

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๖ ด้วยการตีกู่ ๕ พร้อมกัน ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๓ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ มือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วย มือซ้าย ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๗ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่งขึ้นซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียดรวมทั้งให้ความอ่อนช้อยในบทเพลง อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๗ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ดรมXชลX = ทางนอก ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๖

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เท็ง	คะริดคิง	- เท็งคิงเท็ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ชล - -	ชม - -	มร - -	- ช - -	ฟฟ	ชช - -	ทท - ค
- - ฟม	- - รค	- - คท	- - ทช	- ช - ฟ	- - - ล	- - - ค	- - - ม

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๘ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

- ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๘ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ ในห้องที่ ๑ - ๔ เท่านั้น จากนั้นเป็นการบรรเลงทางพื้นทั้งหมดในห้องที่ ๕ - ๘ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๘ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล $กรมXชลX =$ ทางนอก ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๗

ประโยคที่ ๙

- - - พรีง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	ฟฟ - -	ชช - ล	- รคค	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล	- รคค	- ช - ฟ	- - - ม	- - - ร

ของประโยคนี้ทั้งห้อง ๑ - ๘ เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๖ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๖ เช่นกัน

ประโยคที่ ๑๐

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - ึ่ง	คะริคคิิง	- ึ่งคิงึ่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ม - -	ชช - -	ลล - -	คค - ร	- - มม	- ม - -	รร - -	คค - ล
- ท - ช	- - - ล	- - - ค	- - - ร	- ม - -	- ช - ร	- - - ค	- - - ล

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๙ ด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และรับต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๑ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๔ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๐ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไปเท่านั้น อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงคำตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๑๐ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ครมXซลX = ทางนอก ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๙

ประโยคที่ ๑๑

- - - - พรีง	- หนึ่ง - ปะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	คร - -	- - - -	คค - -	- - - -	ฟ - รฟ	- - ฟช	ล - ซล
- - - - ซล	- - - - คค	- - - - ซล	- - - - ชฟ	- - - -	- ค - -	คร - -	- ฟ - -

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๐ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๑ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือห้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียดรวมทั้งให้ความอ่อนช้อยในบทเพลง อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ครมXซลX ในประโยคที่ ๑๐ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลXครX = ทางเพียงออถ่าง ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ประโยคที่ ๑๒

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เห่ง	ตะริดคิตัง	- เห่งคิงห่ง	- ปะ - พริ้ง
ระนาดลื้อ	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดลื้อ	↑	ฆ้องรับ	↓
ครดล	คฟซล	- ร - -	คถ - -	- คฟซ	ลซฟร	- - ฟซ	ถ - ซล
		- - คถ	- - ซฟ			คร - -	- ฟ - -

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๑ โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัด โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงก่อน ๔ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัดต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัด โดยฆ้องวงใหญ่บรรเลงมือขวา ๑ ลูกมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัด โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงก่อน ๓ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัดต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัด โดยฆ้องวงใหญ่บรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๒ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัด ซึ่งจะพบเห็นได้น้อยในกลุ่มประเภทเพลงหน้าทับปรบไก่ แต่พบเห็นได้มากในกลุ่มประเภทเพลงเสภา และเป็นลักษณะการแบ่งมือห้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความ

ละเอียดรวมทั้งให้ความอ่อนช้อยในบทเพลง รวมทั้งกลวิธีของทางระนาดเอกด้วย อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคนี้ มีความแตกต่างจากประโยคที่แล้วมา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา และในประโยคที่ ๑๔ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปี่จุมูล พลทขครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๑

ประโยคที่ ๑๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
ระนาดลือ	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดลือ	↑	ฆ้องรับ	↓
ครคล	คฟชล	- ร - -	คล - -	- รฟช	ลขฟร	- - ฟช	ล - ชล
		- - คล	- - ชฟ			คร - -	- ฟ - -

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๑๒ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๑๒ เช่นกัน

ประโยคที่ ๑๔

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เเทิง	คะริคคิง	- เเทิงคิงเทิง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - - -	ลลลล	- - - -	รรรร	- - - -	รรรร	- - - -	ลลลล
- - - -	ลลลล	- - - -	รรรร	- - - -	รรรร	- - - -	ลลลล

ห้องที่ ๑ ห้องนี้ไม่มีทำนองเพลง

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๔ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๓ ห้องนี้ไม่มีทำนองเพลง แต่เป็นจังหวะหยุดทำนองหลักห้องที่ ๒

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๔ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๕ ห้องนี้ไม่มีทำนองเพลง แต่เป็นจังหวะหยุดทำนองหลักห้องที่ ๔

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๔ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๗ ห้องนี้ไม่มีทำนองเพลง แต่เป็นจังหวะหยุดทำนองหลักห้องที่ ๖

ห้องที่ ๘ รับคอร์ดที่ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๔ ลูก ในความเร็วที่พอดี จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๔ นี้ เป็นกลวิธีการบรรเลงในลักษณะของการ บรรเลงทางเก็บที่ไม่เหมือนประโยคอื่น ๆ ที่แล้วมาก โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ซึ่งจะพบเห็นได้น้อยในกลุ่มประเภทเพลงหน้าทับปรบไก่ แต่พบเห็นได้มากในกลุ่มประเภทเพลงเสภา และเป็นลักษณะการบรรเลงมือฆ้องที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็น ลักษณะของการใช้กลวิธีการเลื่อมจังหวะระหว่างระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ได้อย่างดี ทำให้เกิด ความสนุกสนานทั้งผู้บรรเลงและผู้ฟัง อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคนี้ มีความ แตกต่างจากประโยคที่แล้วมา โดยที่ห้องที่ ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่ มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา และในประโยคที่ ๑๔ นี้ยังคงใช้ บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปี่จุมูล พชลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมใน ประโยคที่ ๑๓

ประโยคที่ ๑๕

- - - พริง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	ลช - -	- - - -	พร - -	- - - -	ลช - -	- - ค -	พร - -
- - - -	- - พร	- - - -	- - คล	- - - -	- - พร	- - - ร	- - คล

ห้องที่ ๑ ห้องนี้ไม่มีทำนองเพลง

ห้องที่ ๒ รับคอร์ดที่ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบสะบัด ด้วยความกระฉับกระเฉง ในความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ ห้องนี้ไม่มีทำนองเพลง แต่เป็นจังหวะหยุดทำนองหลักห้องที่ ๒

ห้องที่ ๔ รับคอร์ดที่ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบสะบัด ด้วยความกระฉับกระเฉง ในความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ ห้องนี้ไม่มีทำนองเพลง แต่เป็นจังหวะหยุดทำนองหลักห้องที่ ๔

ห้องที่ ๖ รับคอร์ดที่ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบสะบัด ด้วยความกระฉับกระเฉง ในความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับคอร์ดที่ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับคอร์ดที่ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบสะบัด ด้วยความกระฉับกระเฉง ในความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๕ นี้ รูปแบบจะคล้าย ๆ กับประโยคที่ ๑๔ ในลักษณะกลวิธีการเหลื่อมจังหวะ และกลวิธีการลัดจังหวะเป็นกลวิธีการบรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บที่ไม่เหมือนประโยคอื่น ๆ ที่แล้วมาก โดยกลวิธีการตีแบบสะบัด ด้วยความกระฉับกระเฉง ซึ่งจะพบเห็นได้น้อยในกลุ่มประเภทเพลงหน้าทับปรบไ้ แต่พบเห็นได้มากในกลุ่มประเภทเพลงเสภา และเป็นลักษณะการบรรเลงมือฆ้องที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้กลวิธีการเหลื่อมจังหวะระหว่างระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ได้อย่างดี ทำให้เกิดความสนุกสนานทั้งผู้บรรเลงและผู้ฟัง แต่ประโยคนี้ก็ได้รับความนิยมสูงสุดในทำนองหลักหรือเนื้อแท้ของท่อน ๓ ที่ประโยคนี้แล้ว อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคนี้ มีความแตกต่างจากประโยคที่แล้วมา โดยที่ห้องที่ ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา และในประโยคที่ ๑๕ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปี่จุมล พซลXครX = ทางเพียงออกลาง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๔

ประโยคที่ ๑๖

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เติ้ง	คะริดติคิง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พริ้ง
ระนาดลื้อ	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดลื้อ	↑	ฆ้องรับ	↓
ครดล	ลพซล	- - พซ	ล - ซล	ครพซ	ลพซล	- - พซ	ล - ซล
		คร - -	- พ - -			คร - -	- พ - -

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๕ โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัด โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงก่อน ๔ ลูก
 ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัดต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก
 ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัด โดยฆ้องวงใหญ่บรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก
 ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก
 ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัด โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงก่อน ๔ ลูก
 ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัดต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก
 ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัด โดยฆ้องวงใหญ่บรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก
 ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๖ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัด ซึ่งจะพบเห็นได้น้อยในกลุ่มประเภทเพลงหน้าทับปรบไ้ แต่พบเห็นได้มากในกลุ่มประเภทเพลงเสภา และเป็นลักษณะการแบ่งมือฆ้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มี

ความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียดรวมทั้งให้ความอ่อนช้อยในบทเพลง รวมทั้งกลวิธีของทางระนาดเอกด้วย อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคนี้ มีความแตกต่างจากประโยคที่แล้มา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา และในประโยคที่ ๑๖ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปี่ญมมูล พซลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๕

ประโยคที่ ๑๗

- - - พรีง	- หน้า - ปะ	- - - เถอะ	- ดิง - เถอะ	- - - เถอะ	- ดิง - เถอะ	- เถอะดิงเถอะ	- เถอะดิงเถอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ซซ	- - ลล	- - คค	- - รร	- - รร	- - รร	- - คค	- - ลล
- - ซซ	- - ลล	- - คค	- - รร	- - ฟฟ	- - รร	- - คค	- - ลล

ห้องที่ ๑ รับต่อจากห้องที่ ๑๖ ทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๗ นี้ กลวิธีจะคล้ายกันกับประโยคที่ ๑๔ เพียงแต่ประโยคนี้บรรเลงเพียง ๒ ลูกแต่ทุกห้องของประโยคนี้ ซึ่งเป็นกลวิธีการบรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บที่ไม่เหมือนประโยคอื่น ๆ ที่แล้มา โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ซึ่งจะพบเห็นได้น้อยในกลุ่มประเภทเพลงหน้าทับปรบไก่อ แต่พบเห็นได้มากในกลุ่มประเภทเพลงเสภา และเป็นลักษณะการบรรเลงมือฆ้องที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็น ลักษณะของการใช้กลวิธีการเหลื่อมจังหวะระหว่างระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดความสนุกสนานทั้งผู้บรรเลงและผู้ฟัง รวมทั้งต้องใช้ความเร็วเข้าช่วย เพื่อบอกให้รู้ว่า

ใกล้จะจบเพลงแล้ว แต่ยังไม่จบด้วยดียังมีต่ออีก อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกัน ลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๑๗ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล พซลXดรX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๖

ประโยคที่ ๑๘

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เติ้ง	คะริดคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- ค - ล	- ช - -	ฟฟ - -	ชช - ล	- - ดร	- ค - -	ลล - -	ชช - ฟ
- ค - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- - ดร	- ค - ล	- - - ช	- - - ฟ

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๗ ด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกันอีกครั้ง

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันโดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกันโดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๘ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไปเท่านั้น อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัว รวมทั้งยังบอกให้รู้ว่าทำนองหลักจบแล้วและให้ผู้ขับร้องเตรียมขึ้นร้องในท่อนต่อไป แต่ยังไม่จบด้วยดีเพราะผู้บรรเลงจะต้องบรรเลงทำนองส่งให้ผู้ขับร้องก่อน เมื่อผู้ขับร้องรับเรียบร้อยแล้วจึงจะสิ้นสุดในการบรรเลง และในประโยคที่ ๑๘ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล พซลXดรX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๗

เที่ยวที่ ๒ ของทางเปลี่ยนท่อนที่ ๑ : ซึ่งเปลี่ยนบางประโยคดั่งนั้นออกนั้นเหมือนเดิมทั้งหมด

ประโยคที่ ๕

- - - ฟรีง	- - - หน่ง - ปะ	- - - เกอะ	- - - คิง - เกอะ	- - - เกอะ	- - - คิง - เกอะ	- - - เกอะคิงเกอะ	- - - เกอะคิงเกอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - รร	- - - รร	- - - คค	- - - ทท	- - - ซซ	- - - ทท	- - - คค	- - - รร
- - - รฟ	- - - รร	- - - คค	- - - ทท	- - - ซซ	- - - ลล	- - - คค	- - - รร

ห้องที่ ๑ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วย

ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๕ เที่ยวที่ ๒ นี้ เป็นกลวิธีที่แตกต่างจากประโยคที่ ๕ เที่ยวแรก ซึ่งเป็นกลวิธีการบรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บที่ไม่เหมือนประโยคอื่น ๆ ที่แล้วมาก โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ซึ่งจะพบเห็นได้น้อยในกลุ่มประเภทเพลงหน้าทับปรบไก่อ่ แต่พบเห็นได้มากในกลุ่มประเภทเพลงเสภา และเป็นลักษณะการบรรเลงมือฆ้องที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้กลวิธีการเหลื่อมจังหวะระหว่างระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ได้อย่างดี ทำให้เกิดความสุขสนานทั้งผู้บรรเลงและผู้ฟัง อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนคอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามคอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๕ เที่ยวที่ ๒ นี้ ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟลXดรX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๕ เที่ยวแรก

ประโยคที่ ๖

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริดคิตัง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - คค	- - ฟฟ	- - ซซ	- - ลล	- ค - ล	- ซ - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - ซซ	- - ฟฟ	- - ซซ	- - ลล	- ค - ล	- ซ - ฟ	- - - ม	- - - ล

ห้องที่ ๑ รับต่อจากห้องที่ ๕ ทันทิคด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูกในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูกในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูกในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๖ เทียบที่ ๒ นี้ เป็นกลวิธีที่แตกต่างจากประโยคที่ ๘ เทียบแรก ซึ่งเป็นกลวิธีการบรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บที่ไม่เหมือนประโยคอื่น ๆ ที่แล้วมาก โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ในห้องที่ ๑ - ๔ ด้วยความกระฉับกระเฉง เป็นลักษณะการบรรเลงมือฆ้องที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้กลวิธีการเหลื่อมจังหวะระหว่างระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ได้อย่างดี ทำให้เกิดความสนุกสนานทั้งผู้บรรเลงและผู้ฟัง และบรรเลงทางพื้นในห้องที่ ๕ - ๘ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๖ เทียบที่ ๒ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงเดิมในกลุ่มเสียงปี่ญจมูล ฟชลXดรX = ทางเพียงออล่าง ในห้องที่ ๑ - ๖ และเปลี่ยนกลุ่มเสียงปี่ญจมูล ดรมXชลX = ทางนอก ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๖ เทียบแรก

ประโยคที่ ๑๔

- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริดคิตัง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง	- เห่ง - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - ซซ	- - ลล	- - คค	- - รร	- - รร	- - รร	- - คค	- - ลล
- - ซซ	- - ลล	- - คค	- - รร	- - ฟฟ	- - รร	- - คค	- - ลล

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๑๗ ในเที่ยวแรกทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๑๗ เช่นกัน แต่ทำนองเพลงแตกต่างจากประโยคที่ ๑๔ เที่ยวแรกคือ บรรเลงครบทุกห้อง ห้องละ ๒ ตัวโน้ตเท่านั้น ในส่วนบันไดเสียงยังคงใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ครมXซลX = ทางนอก ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๔ เที่ยวแรก

ประโยคที่ ๑๗

- - - พริ้ง	- หนึ่ง - ปะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- - ซซ	- - ลล	- - คค	- - รร	- - รร	- - รร	- - คค	- - ลล
- - ซซ	- - ลล	- - คค	- - รร	- - ฟฟ	- - รร	- - คค	- - ลล

ห้องที่ ๑ รับต่อทันทีด้วยการตีกวาด ด้วยความกระฉับกระเฉงในความเร็วที่พอดี ด้วยมือซ้าย ๑ ลูกก่อน

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๑ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันด้วยความกระฉับกระเฉง

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีกวาด ด้วยความกระฉับกระเฉงในความเร็วที่พอดี ด้วยมือซ้าย ๑ ลูกก่อน

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๑ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันด้วยความกระฉับกระเฉง

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีกวาด ด้วยความกระฉับกระเฉงในความเร็วที่พอดี ด้วยมือซ้าย ๑ ลูกก่อน

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๑ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันด้วยความกระฉับกระเฉง

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีกวาด ด้วยความกระฉับกระเฉงในความเร็วที่พอดี ด้วยมือซ้าย ๑ ลูกก่อน

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๑ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันด้วยความกระฉับกระเฉง

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๗ ในเที่ยวที่ ๒ นี้ เป็นกลวิธีที่แตกต่างจากประโยคที่ ๑๗ เที่ยวแรก ซึ่งเป็นกลวิธีการบรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บที่ไม่เหมือนประโยคอื่น ๆ ที่แล้วมาก โดยกลวิธีการตีกวาดด้วยความกระฉับกระเฉง เป็นลักษณะการบรรเลงมือฆ้องที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้กลวิธีการเหลื่อมจังหวะระหว่างระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ได้อย่างดี ทำให้เกิดความสนุกสนานทั้งผู้บรรเลงและผู้ฟัง รวมทั้งต้องใช้ความเร็วเข้าช่วย เพื่อบอกให้รู้ว่าใกล้จะจบเพลงแล้ว แต่ยังไม่จบด้วยดียังมีต่ออีก อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคนี้ มีความแตกต่างจากประโยคที่แล้วมา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา และในประโยคที่ ๑๗ ในเที่ยวที่ ๒ นี้ ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลXครX=ทางเพียงออกต่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๗ ในเที่ยวแรก

ส่วน ๒ ประโยคนี้เป็นประโยคลงจบสุดท้ายของเที่ยวที่ ๒ ของท่อนที่ ๓ นี้ และแทนจังหวะหน้าทับ
ปรบไก่ ๑ จังหวะในที่ยาวขึ้นต้นเพลงช่วงต้นของประโยค ๑ - ๒ เพราะเที่ยวกลับไม่มีประโยค ๑ - ๒ นี้

ประโยคที่ ๑๕ เที่ยวที่ ๒ ท่อนที่ ๓

- - - พริ้ง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	๓	↑	๓		↑		↓
- - - -	- ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟฟ - ฟ	- - ค -	- - คร	ฟร - ร	ฟช - ฟ
- - - -	- - - ร	- ร - ร	- ค - ร	- ถ - ถ	ชถ - -	- - ค -	- - - ค

ห้องที่ ๑ ห้องนี้ไม่มีทำนองเพลง

ห้องที่ ๒ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๕ ด้วยการตีหน้าวงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และรับคู่

๓ พร้อมกัน ลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน้าวงเสียง

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก เชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๔ พร้อมกัน

และรับต่อทันทีด้วยการตีหน้าวงเสียงคู่ ๓ พร้อมกันลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน้าวงเสียง

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๔ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๕ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ
ทั้งหมด มีกลวิธีในการตีหน้าวงเสียงในห้องที่ ๒ และ ๔ ในคู่ ๓ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความปลั่งจำเพาะใน
ตัวเพลงที่มีความไพเราะ และเป็นลักษณะการแบ่งมือซ้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความ
วิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียดใช้
ความเร็วเข้าช่วย รวมทั้งให้ความอ่อนช้อยในบทเพลง เป็นประโยคที่มีความไพเราะอีกประโยคหนึ่ง
รวมทั้งยังบอกให้รู้ว่าใกล้จะจบเพลงแล้ว แต่ยังไม่จบด้วยตียังมีต่ออีก อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยัง
เป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยค
ที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๑๕ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียง

ปัญญาคุณ ฟชถXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๕

ประโยคที่ ๒๐ เทียบที่ ๒ ตอนที่ ๓

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	ตะริคคิติง	- เห่งคิงเหห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - - - ค	- - - - ลค	- - - - ร - ค	- - - -	- - - - ร - -	- - - - ค - ร	- - - - ฟ - -	- - - - ซซ - ฟ
- - - - ล -	- - - - ลซ - -	- - - - ล - ล -	- - - - ลซฟร	- - - - ล - -	- - - - ซ - ล	- - - - ฟ - ซ	- - - - ฟ

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้นี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๑๔ ในตอนลงจบของตอนที่ ๑ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้นี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๑๔ ตอนที่ ๑ เช่นกัน ในส่วนบันไดเสียงยังคงใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลXครX = ทางใน ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๔ ตอนที่ ๑

ทางเปลี่ยนตอนที่ ๒

ประโยคที่ ๑

- - - - พรีง	- - - - หนั่ง - ปะ	- - - - เอะ	- - - - ดิง - เอะ	- - - - เอะ	- - - - ดิง - เอะ	- - - - เอะดิงเอะ	- - - - เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - - ลล	- - - - ลล	- - - - ลล	- - - - ลล	- - - - ซซ	- - - - ลล	- - - - คค	- - - - ร - ร
- - - - ลล	- - - - ลล	- - - - ลล	- - - - ลล	- - - - ซซ	- - - - ลล	- - - - ค - -	- - - - ร - ฟ

ห้องที่ ๑ เริ่มต้นด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบตี ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี
 ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบตี ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี
 ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบตี ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี
 ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบตี ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี
 ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบตี ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี
 ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบตี ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี
 ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และเชื่อมต่อกับมือขวา ๒ ลูก
 ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อกับที่ด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑ นี้ เป็นกลวิธีการบรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บที่ไม่เหมือนประโยคอื่น ๆ ที่แล้วมาก โดยกลวิธีการตีแบบตี ๆ ในห้องที่ ๑ - ๖ ด้วยความกระฉับกระเฉง เป็นลักษณะการบรรเลงมือฆ้องที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้กลวิธีการเหลื่อมจังหวะระหว่างระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ได้อย่างดี

ทำให้เกิดความสนุกสนานทั้งผู้บรรเลงและผู้ฟัง และบรรเลงทางพื้นในห้องที่ ๗ - ๘ ทำนองหลักนี้ยังเป็นทำนองหลักเนื้อแท้ของท่อนที่ ๔ นี้ด้วยอีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๑ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล พซลXดรX = ทางเพียงออล่าง

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เติ้ง	คะริดติตัง	- เติ้งติงเติง	- ปะ - พริ้ง
ระนาดลื้อ	↑		↓		↑		↓
ครพซ	ลซลฟ	ซฟลซ	ลฟซร	ฟรซฟ	ฟรฟค	รคฟร	ฟครล

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๒ โดยกลวิธีลูกลื้อ โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงก่อน ๔ ลูก
- ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บโดยกลวิธีลูกลื้อต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก
- ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บโดยกลวิธีลูกลื้อต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก
- ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บโดยกลวิธีลูกลื้อต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก
- ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บโดยกลวิธีลูกลื้อต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก
- ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บโดยกลวิธีลูกลื้อต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก
- ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บโดยกลวิธีลูกลื้อต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก
- ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บโดยกลวิธีลูกลื้อต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๒ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บของระนาดเอกทั้งหมด โดยกลวิธีลูกลื้อลูกซัด ซึ่งระนาดเอกลื้อมาก่อนในประโยคนี้ กลวิธีนี้จะพบเห็นได้น้อยในกลุ่มประเภทเพลงหน้าทับปรบไก่อ่ แต่พบเห็นได้มากในกลุ่มประเภทเพลงเสภา อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวของทำนองระนาดเอก ประโยคโดยรวมทั้งหมดของประโยคนี้นับบอกรู้ว่าเป็นประโยคที่ระนาดเป็นผู้ถาม และต้องการคำตอบกับฉิ่งวงใหญ่ในประโยคถัดไป และในประโยคที่ ๒ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล พซลXดรX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
มือรับ	↑		↓		↑		↓
- ร - -	- - ชล	คร - -	คต - -	- - คร	ฟ - รฟ	- - ฟช	ล - ชฟ
- - คต	ชฟ - -	- - คต	- - ชฟ	- ล - -	- ค - -	คร - -	- ฟ - ช

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๒ โดยการล่อรับจากระนาดเอก ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๓ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บของฆ้องวงใหญ่ทั้งหมด โดยกลวิธีลูกล่อลูกขัด ซึ่งระนาดเอกล่อมาก่อนในประโยคที่ ๒ และในประโยคนี้ฆ้องวงใหญ่รับล่อจากระนาดเอก ซึ่งเป็นลักษณะการแบ่งมือฆ้องของที่มีความสะดวกในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียดรวมทั้งให้ความอ่อนช้อยในบทเพลง อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๓ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปี่จุมูล ฟชลX ครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๒

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ทั่ง	คะริดคิติง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พรีง
ระนาดล่อ	↑		↓	มือรับ	↑		↓
คตลล	ชลคร	ลชฟร	คฟชล	- รมล	- ช - ฟ	- ร - ฟ	ชล - ช
				- รมล	- ช - ฟ	- ล - ฟ	ชล - ช

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๓ โดยกลวิธีลูกล่อ โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงก่อน ๔ ลูก
 ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกล่อต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก
 ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกล่อต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก
 ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกล่อต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก
 ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ พร้อมกัน
 ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง
 ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๑ ครั้ง เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ พร้อมกัน ๑ ครั้ง

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ พร้อมกันอีก ๒ ครั้งและเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๔ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บของระนาดเอกโดยกลวิธีการล่อส่งให้ฆ้องวงใหญ่ในห้องที่ ๑ - ๔ ต่อด้วยการรับล่อโดยกลวิธีการบรรเลงทางพื้นของฆ้องวงใหญ่ในห้องที่ ๕ - ๘ กลวิธีนี้จะพบเห็นได้น้อยในกลุ่มประเภทเพลงหน้าทับปรบไก่อ แต่พบเห็นได้มากในกลุ่มประเภทเพลงเสภา อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนคอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวละครระหว่างทำนองระนาดเอกกับฆ้องวงใหญ่ และในประโยคที่ ๔ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล พซลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๓

ประโยคที่ ๕

- - - พริ้ง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
ระนาดล่อ	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดล่อ	↑	ฆ้องรับ	↓
คลซก	คร-ร	คช - ช	ค - - ร	ชชลช	พรฟค	ช - ลช	ฟ - ฟ -
		- - ช -	- ร - -			- ช - -	- ร - ค

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๔ โดยกลวิธีลูกล่อ โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงก่อน ๔ ลูก
 ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกล่อต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก
 ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกล่อต่อเนื่อง โดยฆ้องวงใหญ่บรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก
 ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก
 ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกล่อลูกขัด โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงก่อน ๔ ลูก
 ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกล่อลูกขัดต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกล่อลูกซัด โดยฆ้องวงใหญ่บรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก ค่อยด้วยมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๕ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด โดยใช้กลวิธีลูกล่อลูกซัด ซึ่งจะพบเห็นได้น้อยในกลุ่มประเภทเพลงหน้าทับปรบไก่อ่ แต่พบเห็นได้มากในกลุ่มประเภทเพลงเสภา และเป็นลักษณะการแบ่งมือฆ้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียดรวมทั้งให้ความอ่อนช้อยในบทเพลง รวมทั้งกลวิธีของทางระนาดเอกด้วย อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคนี้ มีความแตกต่างจากประโยคที่เส้ามา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา และในประโยคที่ ๕ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปี่ญวมูล พซลXครX = ทางเพียงออต่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๔

ประโยคที่ ๖

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เติ้ง	คะริดคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พริ้ง
ระนาดล่อ	↑	ฆ้องรับ	↓	ระนาดล่อ	↑	ฆ้องรับ	↓
ลพซล	ซลคค	ล - ซล	- ลค -	ครพซ	พซลซ	- - พซ	- ซล -
		- พ - -	ซ - - ล			คร - -	พ - - ซ

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๕ โดยกลวิธีลูกล่อ โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงก่อน ๔ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกล่อต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกซัด โดยฆ้องวงใหญ่บรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก ค่อยด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกล่อลูกซัด โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงก่อน ๔ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกล่อลูกซัดต่อเนื่อง โดยระนาดเอกเป็นผู้บรรเลงอีก ๔ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีลูกล่อลูกซัด โดยฆ้องวงใหญ่บรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก ค่อยด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๖ นี้ จะแตกต่างกับประโยคที่ ๖ เพียงเล็กน้อยด้วย เฉพาะกลวิธีการบรรเลงทั้งของระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ ซึ่งบรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทาง เก็บทั้งหมด โดยใช้กลวิธีลูกล่อลูกซัด ซึ่งจะพบเห็นได้น้อยในกลุ่มประเภทเพลงหน้าทับปรบไก่อ แต่พบเห็นได้มากในกลุ่มประเภทเพลงเสภา และเป็นลักษณะการแบ่งมือฆ้องของที่มีความสละสลวยในการ ใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียดรวมทั้งให้ความอ่อนช้อยในบทเพลง อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคมีความเหมือนกันจากประโยคที่เส้ามา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมทั้งลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา และในประโยคที่ ๖ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปี่ญจมูล พซลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๕

ประโยคที่ ๗

- - - พริง	- - - หนัง - ปะ	- - - เอะ	- - - ดิง - เอะ	- - - เอะ	- - - ดิง - เอะ	- - - เอะดิงเอะ	- - - เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - คค	- - รร	- - ฟฟ	- - ซซ	- - ลล	- - ทท	- - คค	- - รร
- - ซซ	- - ลล	- - ฟฟ	- - ซซ	- - ลล	- - ทท	- - คค	- - รร

ห้องที่ ๑ รับต่อจากประโยคที่ ๖ ทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๗ นี้ กลวิธีจะคล้ายกันกับท่อนที่ ๓ แต่กลวิธีของ ทำนองหลักไม่เหมือนกันและใช้ลูกฆ้องเสียงไม่เหมือนกัน ซึ่งเป็นกลวิธีการบรรเลงในลักษณะของการ บรรเลงทางเก็บที่ไม่เหมือนประโยคอื่น ๆ ที่เส้ามาก โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง

ซึ่งจะพบเห็นได้น้อยในกลุ่มประเภทเพลงหน้าทับปรบไ้ แต่พบเห็นได้มากในกลุ่มประเภทเพลงเสภา และเป็นลักษณะการบรรเลงมือฆ้องที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิศดารยิ่ง ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้กลวิธีการเหลื่อมจังหวะระหว่างระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ได้อย่างดี ทำให้เกิดความสนุกสนานทั้งผู้บรรเลงและผู้ฟัง รวมทั้งต้องใช้ความเร็วเข้าช่วย เพื่อบอกให้รู้ว่าใกล้จะจบเพลงแล้ว แต่ยังไม่จบด้วยดียังมีต่ออีก อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๑ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล พซลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๖

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- รดล	- ซ - -	ฟฟ - -	ซซ - ล	- ค - ร	- ค - -	ลล - -	ซซ - ฟ
- รดล	- ซ - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- ค - ร	- ค - ล	- - - ซ	- - - ฟ

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๘ ในตอนลงจบของท่อนที่ ๒ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๘ ท่อนที่ ๒ เช่นกัน ในส่วนบันไดเสียงยังคงใช้กลุ่มเสียงปัญญามูล พซลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๘ ท่อนที่ ๒

เที่ยวที่ ๒ ของทางเปลี่ยนท่อนที่ ๒ : ซึ่งเปลี่ยนบางประโยคดังนี้ นอกนั้นเหมือนเดิมกับเที่ยวแรกทั้งหมด

ประโยคที่ ๖

- - - พรีง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - -	ล - ซล	- - ซล	- - ค -	- - - -	- - ฟซ	- - ฟซ	- ซ - ซ
- - - -	- ฟ - -	ซฟ - -	ซล - ล	- - - -	คร - -	ฟร - -	ฟ - ล -

ห้องที่ ๑ ห้องนี้ไม่มีทำนองเพลง

ห้องที่ ๒ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๕ เที่ยวที่ ๒ ด้วยการตีเก็บโดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๕ ห้องนี้ไม่มีทำนองเพลง แต่เป็นจังหวะหยุดของทำนองห้องที่ ๔

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๖ เทียวที่ ๒ นี้ เป็นการบรรเลงกลวิธีที่ไม่เหมือนกับเทียวแรก เนื่องจากเทียวแรกเป็นกลวิธีการบรรเลงลูกลื้อลูกซัดระหว่างระนาดเอกกับฆ้องวงใหญ่ แต่ประโยคนี้อบรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บของฆ้องวงใหญ่ทั้งหมด ซึ่งเป็นลักษณะการแบ่งมือฆ้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียดรวมทั้งให้ความอ่อนช้อยในบทเพลง อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๒ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๖ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๖ เทียวที่ ๒ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล พซลXดรX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๖ ของเทียวแรก

ประโยคที่ ๗

- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิคิง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง	- เห่ง - พรีง
- - คค	- - รร	- - ฟฟ	- - ซซ	- - ซล	- - ลท	- - ทค	- - ดร
- - ซซ	- - ลล	- - ฟฟ	- - ซซ	ฟ - -	ซ - -	ล - -	ท - -

ห้องที่ ๑ รับต่อจากประโยคที่ ๖ ทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการตีแบบถี่ ๆ ด้วยความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก ในความเร็วที่พอดี

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ลูกมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ลูกมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย
ลูกมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย
ลูกมือขวา ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงเก็บของประโยคที่ ๗ ในเที่ยวที่ ๒ นี้ กลวิธีจะคล้ายกันกับ
ประโยคที่ ๘ ในเที่ยวแรก แต่เป็นเพียงในช่วงของห้องที่ ๑ - ๔ เท่านั้น เป็นกลวิธีการตีแบบดี ๆ ด้วย
ความกระฉับกระเฉง ๒ ลูก แต่ต่อมาในช่วงของห้องที่ ๕ - ๘ กลวิธีมีความเปลี่ยนแปลงทันทีจากกลวิธี
การตีแบบดี ๆ มาเป็นกลวิธีการตีแบบสะบัด ๓ ลูก ทำให้ทำนองหลักของประโยคนี้มีความไพเราะเป็น
อย่างมาก ซึ่งเป็นกลวิธีการบรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บที่ไม่เหมือนประโยคอื่น ๆ ที่แล้ว
มาก จะพบเห็นได้น้อยในกลุ่มประเภทเพลงหน้าทับปรบไถ่ แต่พบเห็นได้มากในกลุ่มประเภทเพลง
เสภา และเป็นลักษณะการบรรเลงมือฆ้องที่มีความสะดวกในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง
ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้กลวิธีการเหลื่อมจังหวะระหว่างระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ได้อย่างดี ทำให้
เกิดความสนุกสนานทั้งผู้บรรเลงและผู้ฟัง รวมทั้งต้องใช้ความเร็วเข้าช่วย เพื่อบอกให้รู้ว่าใกล้จะจบ
เพลงแล้ว แต่ยังไม่จบด้วยดียังมีต่ออีก อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และ
ในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลง
จบไปในตัว และในประโยคที่ ๘ ในเที่ยวที่ ๒ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล พซลXครX
= ทางเพียงออกลาง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๗ ของเที่ยวแรก

วิเคราะห์ทำนองหลัก
เพลงแขกมอญสามชั้น

แขกมอญท่อนที่ ๑

ประโยคที่ ๑

- - - พริ้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - ฟ	- - ชช	- - - ล	- - ชช	- ฟ - ฟ	- - ฟท	- รคท	- ล - ช
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ฟ - -	- ค - ท	- รคท	- ล - ช

ห้องที่ ๑ เริ่มต้นประโยคที่ ๑ ด้วยการตีกลวิธีการคู่ ๘ พร้อมกัน ๑ ครั้ง

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก
มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีกลวิธีการคู่ ๘ พร้อมกัน ๑ ครั้ง

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก
มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ ๑ ครั้ง และเชื่อมต่อทันทีด้วยกลวิธีการตีมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๑ ครั้ง

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๓ ครั้ง

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้น
ทั่วไปเท่านั้น และบอกถึงการขึ้นต้นเพลงได้อย่างลงตัว อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของ
สำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถาม
ตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวและในประโยค และเป็นประโยคที่เริ่มต้นด้วยบันไดเสียงในกลุ่มเสียง
ปัญจมูล ทครXฟชX = ทางเพียงอบน

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - ทั่ง	คะริดคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- ค - ร	- ชฟร	- ค - ท	- ช - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ท	- ค - ร	- ชฟร	- ค - ท	- ช - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑ ด้วยการตีคู่ ๔ และเชื่อมค่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๒ รับค่อทันทีด้วยกลวิธีการตีสะบัดหรือกระตุกด้วยมือขวา ๑ ลูก เพื่อเชื่อมค่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๓ รับค่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๔ รับค่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๕ รับค่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมค่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับค่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมค่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับค่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมค่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับค่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมค่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๒ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไป แต่มีกวิธีการตีสะบัด ๑ แห่งในห้องที่ ๒ เท่านั้น อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๒ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล

ทศรXฟขX = ทางเพียงอบน ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑

ประโยคที่ ๓

- - - ฟริง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ช	- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ฟ - ฟ -
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ค

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๒ ด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน และเชื่อมค่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับค่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมค่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับค่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมค่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับค่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมค่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับค่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับค่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ค่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกค่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูกต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๓ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้น ในห้องที่ ๑ - ๔ เท่านั้น จากนั้นก็เป็นการบรรเลงทางเก็บในห้องที่ ๕ - ๘ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ทครXฟชX ในประโยคที่ ๒ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟชลXครX = ทางเพียงออล่าง ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม กลวิธีการบรรเลงก็ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - ฟริง	- - - -	- - - ฟริง	- - - เติ้ง	ตะริคคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - ฟริง
	↑		↓		↑		↓
- - ฟ-	รด - -	ช - ชล	- - ทค	- ค - ฟ	- - ชล	- ค - ล	- ช - ฟ
- ร - ค	- - ทล	- ฟ - -	ชล - -	- ช - ฟ	- - - ล	- ค - ล	- ช - ฟ

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๓ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๒

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยกลวิธีการตีสะบัดหรือกระตุกด้วยมือขวา ๑ ลูก เพื่อเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๔ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ ในห้องที่ ๑ - ๔ เท่านั้น จากนั้นก็เป็นการบรรเลงทางพื้นในห้องที่ ๕ - ๘ แต่มีกลวิธีการตีสะบัด ๑ แห่ง ในห้องที่ ๖ เท่านั้น อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคมีความแตกต่างกันจากประโยคที่

แล้วมา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา และในประโยคที่ ๔ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล พซลXดรX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๓

ประโยคที่ ๕

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
มร - -	ค - ดร	มร - ร	ม - ฟฟ	- - ลล	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - คช	- ช - -	- - ค -	- ฟ - -	- ล - -	- ช - ล	- - - ม	- - - ร

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๔ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก และมือซ้าย ๒ ลูก
 ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก
 ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑
 ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อ
 ทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑
 ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๕ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ
 ในห้องที่ ๑ - ๔ เท่านั้น จากนั้นก็เป็นการบรรเลงทางพื้นในห้องที่ ๕ - ๘ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยัง
 เป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็น
 ประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๕ นี้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงในกลุ่ม
 เสียงปัญจมูล ดรมXซลX = ทางนอก ในห้องที่ ๑ - ๔ และในห้องที่ ๕ - ๘ เป็นกลุ่มเสียงปัญจมูล
 พซลXดรX = ทางเพียงออล่าง จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม ดังนั้นกลวิธีการบรรเลงก็
 ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๖

- - -	- - - พรีง	- - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริคคิง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ช - -	พร - -	ทท - -	คค - ร	- ร - ร	- ร - -	รร - -	คค - ท
- - พร	- - คท	- - -ค	- - - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ร	- - - ค	- - - ท

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๕ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับคอร์ดที่ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และเชื่อมคอร์ดที่ด้วยการตีคู่ ๘ วิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับคอร์ดที่ด้วยการมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมคอร์ดที่ด้วยการมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับคอร์ดที่ด้วยการมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมคอร์ดที่ด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับคอร์ดที่ด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๖ รับคอร์ดที่ด้วยการตีคู่ ๔ เชื่อมคอร์ดที่ด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับคอร์ดที่ด้วยการมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมคอร์ดที่ด้วยการมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับคอร์ดที่ด้วยการมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมคอร์ดที่ด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๖ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บเพียงแค่ห้องที่ ๑ - ๒ เท่านั้น นอกนั้นเป็นการบรรเลงทางพื้น อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟชลXครX ในประโยคที่ ๕ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ทครXฟชX = ทางเพียงอบน ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม ดังนั้นกลวิธีการบรรเลงก็ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๗

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- - คร	- - คร	- - คร	----	- - คร	----	- - - ฟ	- - ชล
- ท - -	คท - -	คท - -	คทลช	- ท - -	คทลช	- ค - ม	- ฟ - -

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๖ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับคอร์ดที่ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก คอร์ดด้วยมือขวา ๒ ลูก

- ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก
 ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๔ ลูกพร้อมกัน
 ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก
 ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๔ ลูกพร้อมกัน
 ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีหน่วงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และรับคู่ ๒ พร้อมกัน
 ลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน่วงเสียง

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๗ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด โดยมนกลวิธีการตีหน่วงเสียงในห้องที่ ๗ อยู่ในประโยคนี้นี้ด้วย และเป็นลักษณะการแบ่งมือฉ้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียดรวมทั้งให้ความอ่อนช้อยในบทเพลง อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้นี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๗ นี้มีการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูลเดิม ทดรXฟชX = ทางเพียงออบน ในห้องที่ ๑ - ๖ และในห้องที่ ๗ - ๘ เปลี่ยนเป็นกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟชลXดรX = ทางเพียงออล่าง จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม ดังนั้นกลวิธีการบรรเลงก็ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - ฟริง	- - - -	- - - ฟริง	- - - เห่ง	ตะริดติติง	- เห่งติงเหห่ง	- ปะ - ฟริง
	↑		↓	↷	↑		↓
- ท - ค	รด - -	- - ชล	- ท - ค	รด - ร -	ร - รค	- ค - -	ทค - ท
- ฟ - -	- - ทล	ชฟ - -	- - ค -	- ร - ช	- ช - -	ช - ชล	- - - ฟ

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๗ ด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน ต่อด้วยมือขวา ๑ ลูก
 ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก และมือซ้าย ๒ ลูก
 ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก และมือขวา ๒ ลูก
 ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก
 ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงสะบัดมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
 มือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก
 ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูกต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ มือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๘ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และเป็นการแบ่งมือที่มีความละเอียดรวมทั้งให้ความอ่อนช้อยในบทเพลง อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๘ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปี่จุมูล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๗

ประโยคที่ ๕

- - - ฟรีง	- หน้า - ปะ	- - - เถอะ	- ดิง - เถอะ	- - - เถอะ	- ดิง - เถอะ	- เถอะดิงเถอะ	- เถอะดิงเถอะ
			๓ ↓				
- - ฟฟ	- - ฟฟ	ลช - -	- ชล -	ลช - -	- ฟ - -	ลช - -	- ฟ - -
- ฟ - -	- ฟ - -	- - - ฟ	- - รร	- - ฟ	- ร - ค	- - ฟ	- ร - ท

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๘ ด้วยการตีทางพื้น โดยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันโดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีทางพื้น โดยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันโดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดลงพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีหน่วงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และรับคู่ ๒ พร้อมกัน และรับต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูกลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน่วงเสียง

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดลงพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อเนืองทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน ๑ ครั้งและรับต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดลงพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อเนืองทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน ๑ ครั้งและรับต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๕ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่งขึ้นซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และความซับซ้อนในสำเนียงเสียงเพราะมีการอาศัยเสียงโค ที่ไม่ใช่กลุ่มปัญญามูลหรือกลุ่มเสียงหลักของตนเองในประโยคนี้ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๕ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๘

ประโยคที่ ๑๐

- - - -	- - - - ฟริง	- - - -	- - - - ฟริง	- - - - เติ้ง	คะริดคิตัง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - ฟริง
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ลช - -	ซฟ - -	ฟร - -	- ซ - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- - ซฟ	- - ฟร	- - รค	- - คท	- ซ - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๕ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก
- ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันโดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก
- ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๐ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บในห้องที่ ๑ - ๔ เท่านั้น จากนั้นก็เป็นการบรรเลงทางพื้นในห้องที่ ๕ - ๘ อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๑๐ นี้มีการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูลเดิม ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง ในห้องที่ ๑ - ๔ และในห้องที่ ๕ - ๘ เปลี่ยนเป็นกลุ่มเสียงปัญญามูล ทครXฟซX = ทางเพียงออบน จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม ดังนั้นกลวิธีการบรรเลงก็ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๑๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ฆ	- ทรค	- ล - -	ชช - -	ฟฟ - ร
- ล - ฆ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ฆ	- ทรค	- ล - ฆ	- - - ฟ	- - - ล

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑๐ ด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๔ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๑ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั้งหมด รวมทั้งต้องใช้ความเร็วเข้าช่วยในการบรรเลง เพื่อบอกให้รู้ว่าใกล้จะจบเพลงแล้ว แต่ยังไม่จบด้วยดียังมีต่ออีก อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ทครXฟฆX ในประโยคที่ ๑๐ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟชลXครX = ทางโน ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม กลวิธีการบรรเลงก็ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๑๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริคคิฉิง	- เห่งดิงห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- - ฅร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ฆ - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ฆ - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๒ ในช่วงของการขึ้นต้นทั้งหมด แต่ในประโยคที่ ๑๒ นี้ทำนองหลักนี้นำมาใช้ในช่วงจบท่อนเพลง ดังนั้นการชี้แจงอธิบาย

ประโยคนี้อยู่คงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๒ เช่นกัน ในส่วนบันไดเสียงยังคงใช้กลุ่มเสียงปัญญามูล
ทลรXฟชX = ทางเพียงอบน ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๑๑ ด้วยเช่นเดียวกัน

แบกมอญท่อน ๒

ประโยคที่ ๑

- - - ฟริ่ง	- หนัง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ช - ฟ	- - ชช	- ช - ล	- - ชช	- รคล	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- รคล	- ช - ฟ	- - - ม	- - - ล

ห้องที่ ๑ เริ่มต้นประโยคที่ ๑ ด้วยการตีกลวิธีการตีกระดูกด้วยมือขวา ๑ ลูก และรับต่อด้วยการบรรเลงคู่
๘ พร้อมกัน ๑ ครั้ง

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันโดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก
มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีกลวิธีการตีกระดูกด้วยมือขวา ๑ ลูก และรับต่อด้วยการบรรเลงคู่ ๘ พร้อมกัน ๑ ครั้ง

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันโดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก
มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๓ ครั้ง

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันโดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยคู่ ๔ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้น
ทั่วไปเท่านั้น แต่มีกลวิธีการตีกระดูกอยู่ในประโยคนี้อันห้องที่ ๑ กับ ๓ และบอกถึงการขึ้นต้นเพลง
ได้อย่างลงตัว อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็น
ช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้นี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวและใน
ประโยค และเป็นประโยคที่เริ่มต้นด้วยบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ฟชลXครX = ทางเพียงออ
ล่าง

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	คะริดคิตัง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑	๒	↓		↑		↓
- ล - -	ชม - -	- - - ค	- - - รม	- ฟ - ช	ลช - -	- - - รม	- ฟ - ช
- - - ชม	- - - รค	- ช - ท	ค - -	- ค - -	- - - ฟม	รค - -	- - - ช -

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๑ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีหน้าวงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และรับคู่ ๒ พร้อมกับลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน้าวงเสียง

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดขึ้นพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๔ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และขวาอีก ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลง มือซ้าย ๒ ลูก มือขวา ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๒ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด ที่มีทั้งกลวิธีการหน้าวงเสียงในห้องที่ ๓ และกลวิธีสะบัดขึ้นในห้องที่ ๔ นับเป็นลักษณะการแบ่งมือห้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือ ที่บรรเลงเก็บแบบเข้าไปหาเร็ว อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบจึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟชลXครX = ทางเพียงออล่าง ในประโยคที่ ๑ มาเป็นการใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ครมXชลX = ทางนอก ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม กลวิธีการบรรเลงก็ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หน้า - ปะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- ช - ฟ	- - - ชช	- ช - ล	- - - ชช	- รคค	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- รคค	- ช - ฟ	- - - ม	- - - ล

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้นี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๑ ในช่วงของการขึ้นต้นทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้นี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๑ เช่นกัน

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เห่ง	ตะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑	๒	↓		↑		↓
- ล - -	ชม - -	- - - ค	- - - รรม	- ฟ - ช	ถช - -	- - รรม	- ฟ - ช
- - ชม	- - รค	- ช - ท	ค - -	- ค - -	- - ฟม	รค - -	- - ช -

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้นี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๒ ในช่วงของการขึ้นต้นทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้นี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๒ เช่นกัน

ประโยคที่ ๕

- - - พริ้ง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ค - ล	- ช - -	ฟฟ - -	ชช - ล	- ค - ม	รค - -	ลล - -	ชช - ฟ
- ค - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- ค - ม	รค - ล	- - - ช	- - - ฟ

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๔ ด้วยการตีกลวิธีการคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน โดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ และเชื่อมต่อทันทีด้วยกลวิธีการตีสะบัดลง โดยตีคู่ ๘ ในห้องนี้ก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อเนื้อทันทีในกลวิธีการสะบัดด้วยการตีคู่ ๘ เหมือนเดิมอีกครั้ง และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๕ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไปเท่านั้น แต่ก็ยังมีการใช้กลวิธีการสะบัดลงคู่ ๘ พร้อม ในห้องที่ ๑ , และ ๕ - ๖ และบอกถึงการขึ้นต้นเพลงได้อย่างลงตัว พร้อมประโยคนี้นี้ได้มีกลวิธีการกรออยู่ในประโยคด้วย อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของสำนวนถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้นี้

เป็นประโยชน์ที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัวและในประโยค รวมถึงประโยคนี้ได้มีการเปลี่ยน
 บันไดเสียงจากบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญาคุณ ครมXชลX = ทางนอก ในประโยคที่ ๔ มาเป็นการใช้
 บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญาคุณ ฟชลXครX = ทางเพียงออล่าง ในประโยคนี้ จึงทำให้สำเนียง
 เสียงเปลี่ยนไปจากเดิม กลวิธีการบรรเลงก็ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๖

- - - -	- - - ฟริ้ง	- - - -	- - - ฟริ้ง	- - - เติ้ง	คะริดติคิง	- เติ้งคิงเติ้ง	- ปะ - ฟริ้ง
	↑		↓		↑		↓
มร - -	ค - คร	มร - ร	ม - ฟฟ	- ค - ก	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - คช	- ช - -	- - ค -	- ฟ - -	- ค - ก	- ช - ฟ	- - -ม	- - ร

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๕ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก และมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อ
 ทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันโดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยกลวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๖ นี้ มีความคล้ายคลึงกับประโยคที่ ๕ ท่อนที่ ๑
 เกือบทั้งหมด ยกเว้นในห้องที่ ๕ ของทั้ง ๒ ประโยคเท่านั้นที่ไม่เหมือนกัน เป็นการบรรเลงในลักษณะ
 ของการบรรเลงทางเก็บในห้องที่ ๑ - ๔ เท่านั้น จากนั้นก็เป็นการบรรเลงทางพื้นในห้องที่ ๕ - ๘ อีกทั้ง
 ในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึง
 ทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๖ นี้มีการ
 เปลี่ยนบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญาคุณ ครมXชลX = ทางนอก ในห้องที่ ๑ - ๔ และในห้องที่ ๕ - ๘
 เป็นกลุ่มเสียงปัญญาคุณ ฟชลXครX = ทางเพียงออล่าง จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม
 ดังนั้นกลวิธีการบรรเลงก็ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๗

- - - พรีง	- หนัง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - คร	- - คร	- - คร	----	- - คร	----	- - - ฟ	- - - ชล
- ท - -	คท - -	คท - -	คทลช	- ท - -	คทลช	- ค - ม	- ฟ - -

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้นี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๗ ในตอนที่ ๑ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้นี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๗ ในตอนที่ ๑ เช่นกัน

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริคติดิง	- เห่งดิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ท - ค	รด - -	- - - ชล	- ท - ค	รด - ร -	ร - รค	- ค - -	ทค - ท
- ฟ - -	- - - ทล	ชฟ - -	- - - ค -	- ร - ช	- ช - -	ช - ชล	- - - ฟ

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้นี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๘ ของตอนที่ ๑ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้นี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๘ ในตอนที่ ๑ เช่นกัน

ประโยคที่ ๙

- - - พรีง	- หนัง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - ฟฟ	- - - ฟฟ	ลช -	- ชฟ -	ชฟ - ฟ	- ฟ - ค	ชฟ - ฟ	- ฟ - ท
- ฟ - -	- ฟ - -	- - - ฟ	- - - รร	- - - ร -	- ร - -	- - - ร -	- ร - -

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๘ ด้วยการตีทางพื้นโดยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันโดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก
- ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีทางพื้นโดยการตีคู่ ๘ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกันโดยวิธีการใช้มือซ้ายตีก่อน ๑ ลูก และมือขวา ๒ ลูก
- ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีสะบัดลงพร้อมกันในอัตราความเร็วที่พอดี โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๔ เชื่อมต่อทันทีด้วยการตีหน้าวงเสียง โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๑ ลูก และรับคู่ ๒ พร้อมกัน และรับต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก ลักษณะกลวิธีเช่นนี้เองเป็นกลวิธีการหน้าวงเสียง

- ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และอีกมือขวา ๒ ลูก
- ห้องที่ ๖ รับต่อเนืองทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน ๑ ครั้งและรับต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก มือซ้าย ๑ ลูก และอีกมือขวา ๒ ลูก
- ห้องที่ ๘ รับต่อเนืองทันทีด้วยการตีคู่ ๔ พร้อมกัน ๑ ครั้งและรับต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๕ นี้ มีความคล้ายคลึงกับประโยคที่ ๕ ตอนที่ ๑ เกือบทั้งหมด ยกเว้นในห้องที่ ๕ กับ ๗ เท่านั้นที่มีการบรรเลงการตีเก็บในกลวิธีที่ไม่เหมือนกัน เป็นการบรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือฆ้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และความซับซ้อนในสำเนียงเสียงเพราะมีการอาศัยเสียง โศ ที่ไม่ใช้กลุ่มปัญญามูลหรือกลุ่มเสียงหลักของตนเองในประโยคนี้อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๕ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๘

ประโยคที่ ๑๐

- - - -	- - - ฟริง	- - - -	- - - ฟริง	- - - เติ้ง	ตะริดคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - ฟริง
	↑		↓	↻	↑		↓
- ฟ - ท	- ค - ร	- ซฟร	- ค - ท	ฟซ - ฟ	- ฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ร	- ค - ร	- ซฟร	- ค - ท	- - ฟ -	- ค - ท	- - - ค	- - - ร

- ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๕ ด้วยการตีคู่ ๔ และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน
- ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยกลวิธีตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง
- ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๓ ครั้ง
- ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน ๒ ครั้ง
- ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูกและมือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ พร้อมกัน และเชื่อมต่อทันทีด้วยการตีคู่ ๘ โดยใช้มือขวาตีก่อน ๑ ลูก
- ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยมือซ้าย ๑ ลูก
- ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๘ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๑๐ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางพื้นทั่วไป แต่มีกลวิธีการตีสะบัด ๑ แห่งในห้องที่ ๕ เท่านั้น อีกทั้งในช่วงห้องที่ ๑ - ๔ ยังเป็นช่วงของการ

ตั้งคำถาม และในช่วงห้องที่ ๕ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัว และในประโยคที่ ๑๐ นี้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงในกลุ่มเสียงพยัญมูล ฟซลXดรX = ทางเพียงออล่าง จากเดิมในประโยคที่ ๙ ในประโยคนี้ใช้บันไดเสียงเป็นกลุ่มเสียงพยัญมูล ทดรXฟซX = ทางเพียงออบน จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม ดังนั้นกลวิธีการบรรเลงก็ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๑๑

- - - พรีง	- หนัง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ซ	- ลรค	- ล - -	ซซ - -	ฟฟ - ร
- ล - ซ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ซ	- ลรค	- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ล

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๑๑ ในช่วงลงจบของท่อนที่ ๑ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๑๑ ในท่อนที่ ๑ เช่นกัน

ประโยคที่ ๑๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- - คร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ซ - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ซ - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๑๒ ในช่วงลงจบสุดท้ายของท่อนที่ ๑ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๑๒ ในท่อนที่ ๑ เช่นกัน

แถมมอญท่อน ๓

ประโยคที่ ๑

- - - พรีง	- หนัง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ช	- ล - ค	- ล - -	ชช - -	ฟฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ล - ค	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงในรูปแบบการซ้ำท้ายของประโยคที่ ๑๑ ในช่วงลงจบของท่อนที่ ๑ และท่อนที่ ๒ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๑๑ ในท่อนที่ ๑ และท่อนที่ ๒ เช่นกัน

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ทั่ง	คะริดคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- ค - ร	ชฟ - ร	- ค - ท	- ช - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ท	- ค - ร	ชฟ - ร	- ค - ท	- ช - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงในรูปแบบการซ้ำท้ายของประโยคที่ ๑๒ ในช่วงลงจบของท่อนที่ ๑ และท่อนที่ ๒ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๑๒ ในท่อนที่ ๑ และท่อนที่ ๒ เช่นกัน

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หนัง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ช	- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ค

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๓ ของท่อนที่ ๑ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๓ ในท่อนที่ ๑ เช่นกัน

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - - พริ้ง	- - - -	- - - - พริ้ง	- - - - ทิ้ง	คะริดคิง	- ทิ้งคิงทิ้ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- - ร -	พม - -	- ค - ค	พม - -	- - คร	- - มฟ	- ช - -	พม - -
- ค - ค	- - รค	ฟ - ร -	- - รค	- ท - -	คร - -	ม - พม	- - รค

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๓ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๑ ลูก และมือขวา ๑ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๕ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๒ ลูก ต่อด้วยมือขวา ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๔ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บทั้งหมด และเป็นลักษณะการแบ่งมือซ้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ และความซับซ้อนในสำเนียงเสียงเพราะมีการอาศัยเสียงฟา ที่ไม่ใช่กลุ่มปัญจมูลหรือกลุ่มเสียงหลักของตนเองในประโยคนี้ อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคมีความแตกต่างกันจากประโยคที่แล้วมา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงสำนวนตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกับลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา และในประโยคที่ ๔ นี้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญจมูล ฟซลXครX = ทางเพียงออล่าง จากเดิมในประโยคที่ ๓ ในประโยคนี้ใช้บันไดเสียงเป็นกลุ่มเสียงปัญจมูล ทครXฟซX = ทางเพียงออล่าง จึงทำให้สำเนียงเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม ดังนั้นกลวิธีการบรรเลงก็ย่อมบรรเลงยากกว่าเดิม

ประโยคที่ ๕

- - - พริง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- เอะะดิงเอะะ	- เอะะดิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- ช - -	พร - -	ทท - -	คค - ร	- ร - ร	รร - -	รร - -	คค - ท
- - พร	- - คท	- - -ค	- - -ร	- ฟ - ก	ชฟ - ร	- - -ค	- - -ท

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๖ ของท่อนที่ ๑ ทั้งหมด ยกเว้นในห้องที่ ๖ ที่มีการเพิ่มโน้ตเพลงมา ๑ ตัวโน้ตคือเสียง ลา คู่ ๘ ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๖ ในท่อนที่ ๑ เช่นกัน

ประโยคที่ ๖

- - - -	- - - พริง	- - - -	- - - พริง	- - - เห่ง	คะริดคิง	- เห่งดิงห่ง	- ปะ - พริง
	↑		↓		↑		↓
- ค - ค	รค - -	ทช - -	ทค - ท	- ค - ค	รค - -	ทช - -	ทค - ท
- - ท -	- - ทช	- - ฟช	- - - ฟ	- - ท -	- - ทช	- - ฟช	- - - ฟ

ห้องที่ ๑ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๕ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๒ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๓ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๔ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๔ พร้อมกัน

ห้องที่ ๕ เชื่อมต่อจากประโยคที่ ๕ ด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือซ้าย ๑ ลูก มือขวา ๑ ลูก และมือซ้าย ๑ ลูก

ห้องที่ ๖ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๗ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก ต่อด้วยมือซ้าย ๒ ลูก

ห้องที่ ๘ รับต่อทันทีด้วยการตีเก็บ โดยกลวิธีการบรรเลงมือขวา ๒ ลูก และเชื่อมต่อทันทีด้วยตีคู่ ๔ พร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการบรรเลงของประโยคที่ ๖ นี้ บรรเลงในลักษณะของการบรรเลงทางเก็บ ทั้งหมด จะสังเกตได้ว่ากลวิธีของห้องที่ ๑ - ๔ จะเหมือนกันทั้งหมดในห้องที่ ๕ - ๘ ของประโยคนี้ และเป็นลักษณะการแบ่งมือห้องของที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือ อีกทั้งในช่วงของการถามและตอบของประโยคมีความแตกต่างกันจากประโยคที่แล้วมา โดยที่ห้องที่ ๑ - ๒ เป็นช่วงของสำนวนถาม ห้องที่ ๓ - ๔ เป็นช่วงสำนวน

ตอบ ห้องที่ ๕ - ๖ เป็นช่วงของสำนวนถาม และห้องที่ ๗ - ๘ เป็นช่วงสำนวนตอบ จึงทำให้ประโยคนี้นี้เป็นประโยคที่มีการถามตอบพร้อมกันลงจบไปในตัวที่แตกต่างจากประโยคที่ผ่านมา และในประโยคที่ ๖ นี้ยังคงใช้บันไดเสียงในกลุ่มเสียงปัญญาผล ทดรอขฟข = ทางเพียงออล่าง ต่อเนื่องกันมาเหมือนเดิมในประโยคที่ ๕

ประโยคที่ ๗

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - คร	- - - คร	- - - คร	-----	- - - รคร	-----	- - - ฟ	- - - ชล
- ท - -	- ท - -	- ท - -	- ทลช	- ท - -	- ทลช	- ค - ม	- ฟ - -

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้นี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๗ ในท่อนที่ ๑ และ ๒ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้นี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๗ ในท่อนที่ ๑ และ ๒ เช่นกัน

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ท - ค	- รค - -	- - - ชล	- ท - ค	ริค - ร -	- ร - รค	- ค - -	- ทค - ท
- ฟ - -	- - - ทล	- ชฟ - -	- - - ค -	- ร - ช	- ช - -	- ช - ชล	- - - ฟ

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้นี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๘ ของท่อนที่ ๑ และ ๒ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้นี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๘ ในท่อนที่ ๑ และ ๒ เช่นกัน

ประโยคที่ ๙

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - ฟฟ	- - - ฟฟ	ลช -	- ชฟ -	ชฟ - ฟ	- ฟ - ค	ชฟ - ฟ	- ฟ - ท
- ฟ - -	- ฟ - -	- - - ฟ	- - - รร	- - - ร -	- ร - -	- - - ร -	- ร - -

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้นี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๙ ของท่อนที่ ๒ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้นี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๙ ในท่อนที่ ๒ เช่นกัน

ประโยคที่ ๑๐

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เท็ง	คะริดคิตัง	- เท็งคิงเท็ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ลช - -	ซฟ - -	ฟร - -	- ช - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- - ซฟ	- - ฟร	- - รค	- - คท	- ช - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๑๐ ของตอนที่ ๑ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๑๐ ในตอนที่ ๑ เช่นกัน

ประโยคที่ ๑๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ช	- ลรค	- ล - -	ชช - -	ฟฟ - ร
- ล - ช	- - - - ล	- - - - ฟ	- - - - ช	- ลรค	- ล - ช	- - - - ฟ	- - - - ล

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๑๑ ในช่วงลงจบของตอนที่ ๑ และ ๒ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๑๑ ในตอนที่ ๑ และ ๒ เช่นกัน

ประโยคที่ ๑๒

- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - - เท็ง	คะริดคิตัง	- เท็งคิงเท็ง	- ปะ - พรีง	- เท็ง - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- - - คร	- รร	- ค - ท	ซฟรฟ	- ช - ท	- - - รค	ทค - ร
- ค - ท	- - - - ร	- ซฟร	- ค - ท	ซฟรฟ	- ค - ท	- - - รค	ทค - ร

ทั้งห้อง ๑ - ๘ ของประโยคนี้เป็นกลวิธีการบรรเลงซ้ำของประโยคที่ ๑๐ ของตอนที่ ๒ ทั้งหมด ดังนั้นการชี้แจงอธิบายประโยคนี้ ยังคงในรูปแบบเดิมของประโยคที่ ๑๐ ในตอนที่ ๒ เช่นกัน

๓.๒ สรุปวิเคราะห์ทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น

๓.๒.๑ สรุปวิเคราะห์สังคีตลักษณะของทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น
เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น

๓.๒.๒ สรุปวิเคราะห์การใช้กลุ่มเสียงปัญจมูลของทำนองหลัก เพลงพญาโศกสามชั้น
เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น

๓.๒.๓ สรุปวิเคราะห์กลวิธีของทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น
และเพลงแขกมอญสามชั้น

๓.๒.๔ สรุปวิเคราะห์การเคลื่อนที่ของทำนองหลักและอัตลักษณ์ทำนองหลักทางฝั่งธน
เพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น

๓.๒.๑ สรุปการวิเคราะห์สังคีตลักษณะของทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น
และเพลงแขกมอญสามชั้น

๓.๒.๑.๑ สรุปการวิเคราะห์สังคีตลักษณะของทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น

จากรูปแบบโครงสร้างของเพลงพญาโศกสามชั้นนี้ เป็นรูปแบบโครงสร้างระบบเพลงประเภท
ท่อนเดียว ที่ไม่มีแบบแผนการซ้ำทำนอง มีวรรคเพลงทั้งหมด ๑๖ ประโยค หรือ ๘ จังหวะ แต่ใน
การบรรเลงนั้นนิยมลงจบด้วยประโยคแรก จึงทำให้มีความยาว ๑๗ ประโยค หรือ ๘ จังหวะครึ่ง ซึ่ง
เป็นเพลงท่อนเดียวที่มีความยาวในของประเภทเพลงขับร้อง โดยที่ผู้บรรเลงและผู้ขับร้องจะต้องบรรเลง
และร้องต่อเนื่องกันให้จบ นอกจากนี้ยังเป็นเพลงท่อนเดียวที่มีการเปลี่ยนบันไดเสียงบ่อยครั้ง จากการ
วิเคราะห์พบว่าการเปลี่ยนบันไดเสียงทั้งหมด ๑๐ ประโยค จาก ๑๗ ประโยค จึงทำให้บทเพลง
ประเภทนี้เป็นบทเพลงที่ผู้ที่จะนำมาประพันธ์เป็นเดี่ยวในแต่ละเครื่องมือ จะต้องใช้ภูมิปัญญาและ
ไหวพริบปฏิภาณที่ดีในการนำมาแต่งเป็นเพลงเดี่ยวเป็นอย่างมาก และผู้บรรเลงก็เช่นกัน จะต้องมีความ
ขยันจดจำ และแม่นยำในบทเพลงเป็นอย่างดี จึงจะสื่อได้ถึงอารมณ์เพลงตามความประสงค์ของ
ผู้ประพันธ์ได้อย่างถูกต้องตามขนบของเพลง

๓.๒.๑.๒ สรุปการวิเคราะห์หาสังคีตลักษณะของทำนองหลักเพลงบุหลันสามชั้น

เพลงบุหลันสามชั้น เป็นเพลงประเภท ๒ ท่อน แต่บรรเลง ๔ เที้ยว คือทำนองพื้น ๒ ท่อน
ทำนองเปลี่ยน ๒ ท่อน และมีแบบแผนการซ้ำทำนองแบบแผนการซ้ำท้าย แบบแผนการซ้ำทำนองแบบ

เปลี่ยนกลาง และแบบทางเปลี่ยนและแบบที่ขวกลับ และมีกลวิธีการบรรเลงที่แตกต่างกัน จึงกำหนด สังกีตลักษณ์ดังนี้คือ

ก / , ข / , ก' / , ข' /

ดังนั้นรูปแบบโครงสร้างของเพลงนุหลินสามชั้นนี้ เป็นรูปแบบโครงสร้างระบบเพลงประเภท ๒ ท่อน ที่มีทางเปลี่ยน โดยมีรูปแบบแผนการซ้ำทำนองอยู่มากมายดังนี้

มีแบบแผนการซ้ำทำนองที่เหมือนกันในท่อนที่ ๑ ในประโยคที่ ๑๔ และท่อนที่ ๓ ในประโยคที่ ๒๐ ที่ยวที่ ๒ เช่น

ประโยคที่ ๑๔ ท่อนที่ ๑

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- - - ค	- - ลค	- ร - ค	- - - -	- - ร -	- ค - ร	- ฟ - -	ชช - ฟ
- - ล -	ลช - -	ล - ล -	ลชฟร	- - ล -	- ช - ล	- ฟ - ช	- - - ฟ

กับ

ประโยคที่ ๒๐ ที่ยวที่ ๒ ท่อนที่ ๓

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- - - ค	- - ลค	- ร - ค	- - - -	- - ร -	- ค - ร	- ฟ - -	ชช - ฟ
- - ล -	ลช - -	ล - ล -	ลชฟร	- - ล -	- ช - ล	- ฟ - ช	- - - ฟ

ซึ่งมีการซ้ำทำนองแบบนี้เพียงท่อนที่ ๑ และ ท่อนที่ ๓ ของเพลงนุหลินสามชั้นเท่านั้น และ ประโยคนี้นับบอกให้รู้ว่าการบรรเลงใกล้จะสิ้นสุดในท่อนนั้น ๆ แล้ว

มีแบบแผนการซ้ำทำนองแบบทางเปลี่ยนและแบบที่ขวกลับในท่อนที่ ๓ เท่านั้น รวมเป็นการ ซ้ำจังหวะที่ ๑ ในประโยคที่ ๑ กับ ๓ และเหมือนกับจังหวะที่ ๒ กับประโยคที่ ๒ กับ ๔ เช่น

ประโยคที่ ๑ กับ ๓

- - - พริ้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ช -	ฟ - ฟ -
- - - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ม	- ม - ร

ประโยคที่ ๒ กับ ๔

- - -	- - - พริ้ง	- - -	- - - พริ้ง	- - - ทั่ง	คะริดคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
ม - ม -	ม - ร -	ค - ค -	ร - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ฟ - ช -
- ค - ร	- ค - ล	- ช - ล	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ม - ฟ

บทเพลงนี้มีวรรคเพลงรวมทั้งหมดทุกท่อน ๕๖ ประโยค หรือ ๒๘ จังหวะ ซึ่งเป็นเพลง ๒ ท่อน ที่มีทางเปลี่ยนอีก ๒ ท่อน จึงทำให้บทเพลงนี้มีความยาวพอสมควรในระดับของประเภทเพลงขับร้อง โดยที่ผู้บรรเลงและผู้ขับร้องจะต้องบรรเลงและร้องต่อเนื่องกันให้จบในแต่ละท่อน และค่อยมาขึ้นในท่อนต่อไป จึงทำให้บทเพลงประเภทนี้เป็นบทเพลงที่เหมาะสมสำหรับผู้ประพันธ์จะนำมาจัดอยู่ในกลุ่มระบบประเภทเพลงเสภา ซึ่งจะต้องใช้ภูมิปัญญาและไหวพริบปฏิภาณที่ดีในการนำมาบรรเลงในวงปี่พาทย์เสภาเป็นอย่างมาก และผู้บรรเลงและขับร้องก็เช่นกัน จะต้องมีความขยันจดจำ และแม่นยำในบทเพลงเป็นอย่างดี จึงจะสื่อได้ถึงอารมณ์เพลงตามความประสงค์ของผู้ประพันธ์ได้อย่างถูกต้องตามขนบของเพลง

๓.๒.๑.๓ สรุปการวิเคราะห์หาสังคีตลักษณ์ของท่านองหลักเพลงแขกมอญสามชั้น

เพลงแขกมอญสามชั้น เป็นเพลงประเภท ๓ ท่อน มีแบบแผนการซ้ำท่าย ในทุก ๓ ท่อน มีแบบแผนการซ้ำหัวและซ้ำท้าย ในท่อน ๒ ไปหาท่อนที่ ๓ และมีกลวิธีการบรรเลงที่แตกต่างกัน จึงกำหนดสังคีตลักษณ์ดังนี้คือ

กง / , ขง / , คง /

มีแบบแผนการซ้ำหัวในท่อนที่ ๒ ระหว่างประโยคที่ ๑ ซ้ำกันกับประโยคที่ ๓ และประโยคที่ ๒ ซ้ำกันกับประโยคที่ ๔ เช่น

ประโยคที่ ๑

- - - พริ้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ช - ฟ	- - ชช	- ช - ล	- - ชช	- รคล	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- รคล	- ช - ฟ	- - - ม	- - - ล

กับ

ประโยคที่ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะอะ	- ดิง - เอะอะ	- - - เอะอะ	- ดิง - เอะอะ	- เอะอะดิงเอะอะ	- เอะอะดิงเอะอะ
	↑		↓		↑		↓
- ช - ฟ	- - ชช	- ช - ล	- - ชช	- รดล	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- รดล	- ช - ฟ	- - - ม	- - - ล

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งดิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑	๒	↓		↑		↓
- ล - -	ชม - -	- - - ค	- - - รม	- ฟ - ช	ลช - -	- - รม	- ฟ - ช
- - ชม	- - รด	- ช - ท	- ค - -	- ค - -	- - ฟม	รด - -	- - ช -

กับ

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	คะริดคิติง	- เห่งดิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑	๒	↓		↑		↓
- ล - -	ชม - -	- - - ค	- - - รม	- ฟ - ช	ลช - -	- - รม	- ฟ - ช
- - ชม	- - รด	- ช - ท	- ค - -	- ค - -	- - ฟม	รด - -	- - ช -

เพราะฉะนั้นเมื่อผู้ประพันธ์นำมาทำการขับร้องและการนำมาทำเป็นเพลงเคี้ยวแล้ว กลวิธีของการขับร้องและการทำเพลงเคี้ยวย่อมต้องมีการคิดค้นกลวิธีที่แตกต่างกันออกไป เพื่อหลีกเลี่ยงทำนองแบบซ้ำ ๆ และเพื่อบ่งบอกให้รู้ถึงภูมิปัญญาของผู้แต่ง

มีแบบแผนการซ้ำทำนองที่เหมือนกันในท่อนที่ ๑, ๒ และ ๓ ในประโยคที่ ๑๑ และ ๑๒ ทั้งหมดเช่น

ประโยคที่ ๑๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะอะ	- ดิง - เอะอะ	- - - เอะอะ	- ดิง - เอะอะ	- เอะอะดิงเอะอะ	- เอะอะดิงเอะอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ช	- ลรด	- ล - -	ชช - -	ฟฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ลรด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

ประโยคที่ ๑๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	ตะริดติติง	- เห่งติงเหห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- - คร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ช - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ช - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ซึ่งมีการซ้ำท้ายแบบนี้ทั้งหมด ๓ ท่อนของเพลงแจกมอญสามชั้น เพราะฉะนั้นเมื่อผู้ประพันธ์นำมาทำการขับร้องและการนำมาทำเป็นเพลงเดี่ยวแล้ว กลวิธีของการขับร้องและการทำเพลงเดี่ยวย่อมต้องมีการคิดค้นกลวิธีที่แตกต่างกันออกไป เพื่อหลีกเลี่ยงทำนองแบบซ้ำ ๆ และเพื่อบ่งบอกให้รู้ถึงภูมิปัญญาของผู้แต่ง

มีแบบแผนการซ้ำหัวท้ายระหว่างท่อนที่ ๒ ในประโยคที่ ๑๑ และ ๑๒ กับท่อนที่ ๓ ในประโยคที่ ๑ และ ๒ และท่อนที่ ๑ ในประโยคที่ ๒ กับ ๑๒ เช่น

ประโยคที่ ๑๑ ของท่อนที่ ๒

- - - พรีง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- ติง - เอะ	- - - เอะ	- ติง - เอะ	- เอะติงเอะ	- เอะติงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ช	- ลรด	- ล - -	ชช - -	ฟฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ลรด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

กับ

ประโยคที่ ๑ ของท่อนที่ ๓

- - - พรีง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- ติง - เอะ	- - - เอะ	- ติง - เอะ	- เอะติงเอะ	- เอะติงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ช	- ลรด	- ล - -	ชช - -	ฟฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ลรด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

ประโยคที่ ๑๒ ของท่อนที่ ๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	ตะริดติติง	- เห่งติงเหห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- - คร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ช - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ช - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

กับ

ประโยคที่ ๒ ของท่อนที่ ๓

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เติ้ง	คะริดคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- - คร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ซ - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ซ - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ประโยคที่ ๒ ของท่อนที่ ๑

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เติ้ง	คะริดคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- - คร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ซ - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ซ - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

กับ

ประโยคที่ ๑๒ ของท่อนที่ ๑

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เติ้ง	คะริดคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ฟ - ท	- - คร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ซ - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- ค - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ค - ท	- ซ - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

เพราะฉะนั้นเมื่อผู้ประพันธ์นำมาการขับร้องและการนำมาทำเป็นเพลงเดี่ยวแล้ว กลวิธีของการขับร้องและการทำเพลงเดี่ยวย่อมต้องมีการคิดค้นกลวิธีที่แตกต่างกันออกไป เพื่อหลีกเลี่ยงทำนองแบบซ้ำๆ และเพื่อบ่งบอกให้รู้ถึงภูมิปัญญาของผู้แต่ง

มีแบบแผนการจำทำนองแบบเปลี่ยนกลางระหว่างท่อนที่ ๑ ในประโยคที่ ๓ กับท่อนที่ ๓ ในประโยคที่ ๓ เช่น

ประโยคที่ ๓ ของท่อนที่ ๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- - - เอะะ	- คิง - เอะะ	- เอะะคิงเอะะ	- เอะะคิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ซ	- - ล -	ล - ซ -	ฟ - ซ -	ฟ - ฟ -
- ล - ซ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ซ	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ค

กับ

ประโยคที่ ๓ ของท่อนที่ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- ร - -	คค - -	รร - -	ฟฟ - ฆ	- - ล -	ล - ฆ -	ฟ - ฆ -	ฟ - ฟ -
- ล - ฆ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ฆ	- - - ฆ	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ค

ที่เหมือนกันในท่อนที่ ๑, ๒ และ ๓ ในประโยคที่ ๗ เช่น

ประโยคที่ ๗ ของท่อนที่ ๑, ๒ และ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - คร	- - - คร	- - - คร	----	- - - คร	----	- - - ฟ	- - - ฆล
- ท - -	คท - -	คท - -	คทลฆ	- ท - -	คทลฆ	- ค - ม	- ฟ - -

ที่เหมือนกันในท่อนที่ ๑, ๒ และ ๓ ในประโยคที่ ๘ เช่น

ประโยคที่ ๘ ของท่อนที่ ๑, ๒ และ ๓

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ทั่ง	คะริคคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ท - ค	รค - -	- - ฆล	- ท - ค	รค - ร -	ร - รค	- ค - -	ทค - ท
- ฟ - -	- - ทล	ฆฟ - -	- - ค -	- ร - ฆ	- ฆ - -	ฆ - ฆล	- - - ฟ

ที่เหมือนกันในท่อนที่ ๒ และ ๓ ในประโยคที่ ๙ เช่น

ประโยคที่ ๙ ของท่อนที่ ๒ และ ๓

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ฟฟ	- - ฟฟ	ลฆ -	- ฆ ฟ -	ฆฟ - ฟ	- ฟ - ค	ฆฟ - ฟ	- ฟ - ท
- ฟ - -	- ฟ - -	- - - ฟ	- - - รร	- - - ร -	- ร - -	- - - ร -	- ร - -

และสุดท้ายที่เหมือนกันในท่อนที่ ๑ และ ๓ ในประโยคที่ ๑๐ เช่น

ประโยคที่ ๑๐ ของท่อนที่ ๑ และ ๓

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เติ้ง	คะริดคิ๊ง	- เติ้งคิ๊ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- ล - -	ลช - -	ชฟ - -	ฟร - -	- ช - -	ฟฟ - -	ทท - -	คค - ร
- - ชฟ	- - ฟร	- - รค	- - คท	- ช - ฟ	- - - ท	- - - ค	- - - ร

จะเห็นได้ว่าการซ้ำประเภทนี้จะพบเห็นเป็นบางท่อน ซึ่งอาจจะทำให้ผู้บรรเลงมีความสับสนในเรื่องของการจำ ด้วยเหตุผลนี้ผู้บรรเลงจะต้องมีความแม่นยำและเข้าใจบทเพลงนี้เป็นอย่างดี จึงจะหลีกเลี่ยงในการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ได้ เพราะฉะนั้นเมื่อผู้ประพันธ์นำมาทำการขับร้องและการนำมาทำเป็นเพลงเดี่ยวแล้ว กลวิธีของการขับร้องและการทำเพลงเดี่ยวย่อมต้องมีการคิดค้นกลวิธีที่แตกต่างกันออกไป เพื่อหลีกเลี่ยงทำนองแบบซ้ำ ๆ และเพื่อบ่งบอกให้รู้ถึงภูมิปัญญาของผู้แต่ง

อีกทั้งบทเพลงนี้มีวรรคเพลงรวมทั้งหมดทุกท่อน ๓๖ ประโยค หรือ ๑๘ จังหวะ ซึ่งเป็นเพลง ๓ ท่อนที่มีความยาวพอสมควรในระดับของประเภทเพลงขับร้อง โดยที่ผู้บรรเลงและผู้ขับร้องจะต้องบรรเลงและร้องต่อเนื่องกันให้จบในแต่ละท่อน และค่อยมาขึ้นในท่อนต่อไป จึงทำให้บทเพลงประเภทนี้เป็นบทเพลงที่เหมาะสมสำหรับผู้ประพันธ์จะนำมาประพันธ์เป็นเดี่ยวในแต่ละเครื่องมือนะ จะต้องใช้ภูมิปัญญาและไหวพริบปฏิภาณที่ดีในการนำมาแต่งเป็นเพลงเดี่ยวเป็นอย่างมาก และผู้บรรเลงและขับร้องก็เช่นกัน จะต้องมีความขยันจดจำ และแม่นยำในบทเพลงเป็นอย่างดี จึงจะสื่อได้ถึงอารมณ์เพลงตามความประสงค์ของผู้ประพันธ์ได้อย่างถูกต้องตามขนบของเพลง

๓.๒.๒ สรุปรการวิเคราะห์การใช้กลุ่มเสียงปัญญาของทำนองหลัก เพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น

๓.๒.๒.๑ สรุปรการวิเคราะห์การใช้กลุ่มเสียงปัญญาของทำนองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น
เพลงพญาโศกสามชั้นนี้เป็นบทเพลงที่มีทำนองหลักมีการเปลี่ยนบันไดเสียงทั้งหมด ๔ กลุ่มเสียงด้วยกัน คือ

๑. กลุ่มเสียงปัญญา ซลทขรมX = ทางใน

๒. กลุ่มเสียงปัญญา ครมXซลX = ทางนอก

๓. กลุ่มเสียงปัญญา รมฟXลทX = ทางกลางแหบ

๔. กลุ่มเสียงปัญญา ลทคXมฟX = ทางกลาง

ซึ่งในทำนองหลักเพลงนี้พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ซลทขรมX = ทางใน ๗ ประโยค กับ ๑ วรรคในประโยคที่ ๓, ๖-๑๑ และประโยคที่ ๑๗ ในห้องที่ ๕-๘

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล กรมXซลX ๔ ประโยค กับ ๑ วรรค ในประโยคที่ ๑-๒, ๕, ๑๖ และประโยคที่ ๑๗ ในห้องที่ ๑-๔

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล รมฟXลทX ๓ ประโยค ในประโยคที่ ๔, ๑๑ และประโยคที่ ๑๕ โดยเฉพาะประโยคที่ ๔ เป็นประโยคที่มีการกระโดดกลุ่มเสียง จากบันที่ประโยคที่ ๓ มีการใช้บันใดเสียง ซลทขรมX = ทางใน ประโยคที่ ๔ ใช้บันใดเสียง รมฟXลทX = ทางกลางแหบ ซึ่งเป็นการข้ามกระโดดเสียงที่ไม่เอื้ออำนวยกัน ซึ่งถ้าโคตมาเป็นบันใดเสียง กรมXซลX = ทางนอก นี้ความเหมาะสมจึงจะลงตัวมากกว่า เพราะกลุ่มเสียงใช้ด้วยกันได้ อย่างไรก็ดีนี่ก็คือความประสงค์ของผู้แต่งที่ต้องการให้เป็นแบบนี้ เช่น

ประโยคที่ ๓

- - - พริ้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ลท	- - ดร	- - ซ -	มร - -	รท - -	ลท - ท	- - ลท	- - ดร
- ซ - -	ลท - -	- ม - ร	- - คท	- - ลซ	- - ล -	ลซ - -	ลท - -

ใช้บันใดเสียง ซลทขรมX = ทางใน

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เห่ง	คะริดคิง	- เห่งดิงเห่ง	- ปะ - พริ้ง
๒	↑	๒	↓		↑		↓
- ล - ลี	- ฟ - -	- - - ริ	- - - มฟ	- - ลท	รท - -	- ท - -	ลฟ - -
- - - ฟ	- - - มร	- ล - ค	- ร - -	- ฟ - -	- - ลฟ	- - ลฟ	- - มร

ใช้บันใดเสียง รมฟXลทX = ทางนอก

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ลทคXมฟX ๒ ประโยค ในประโยคที่ ๑๒ และประโยคที่ ๑๔

สรุปได้ว่าเพลงพญาโศกสามชั้นทางฆ้องวงใหญ่นี้ใช้กลุ่มเสียง ซลทขรมX เป็นกลุ่มเสียงหลัก และบันใดเสียง กรมXซลX , รมฟXลทX , ลทคXมฟX เป็นกลุ่มเสียงรอง

จึงทำให้บทเพลงนี้มีความพิสดารในเรื่องของการเปลี่ยนบันใดเสียง ด้วยเหตุผลนี้สำเนียงของเพลงนี้จึงมีอยู่มากมาย และทำให้บทเพลงประเภทนี้เป็นบทเพลงที่ผู้ที่จะนำมาประพันธ์เป็นเดี่ยวในแต่ละเครื่องมือ จะต้องใช้ภูมิปัญญาและไหวพริบปฏิภาณที่ดีในการนำมาแต่งเป็นเพลงเดี่ยวเป็นอย่างมาก

และผู้บรรเลงก็เช่นกัน จะต้องมีความขยันจดจำ และแม่นยำในบทเพลงเป็นอย่างดี จึงจะสื่อได้ถึง อารมณ์เพลงตามความประสงค์ของผู้ประพันธ์ได้อย่างถูกต้องตามขนบของเพลง

๓.๒.๒.๒ สรุปการวิเคราะห์การใช้กลุ่มเสียงปัญญาของทำนองหลักเพลงบุหลันสามชั้น

เพลงบุหลันสามชั้นสามชั้นนี้ เป็นบทเพลงที่มีทำนองหลักมีการเปลี่ยนบันไดเสียงทั้งหมด ๒ กลุ่มเสียงด้วยกัน คือ

๑. กลุ่มเสียงปัญญา พชลXครX = ทางเพียงออล่าง

๒. กลุ่มเสียงปัญญา ครมXชลX = ทางนอก

ซึ่งในทำนองหลักเพลงบุหลันสามชั้นนี้ ในแต่ละท่อนพบการใช้เสียงปัญญาต่าง ๆ ดังนี้

ท่อนที่ ๑

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญา ในประโยคที่ พชลXครX ๑๐ ประโยค กับ ๔ ห้อง ในประโยคที่ ๑, ๕, ๙ - ๑๔ และประโยคที่ ๘ ในห้องที่ ๕ - ๘

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญา ครมXชลX ๕ ประโยค กับ ๔ ห้อง ในประโยคที่ ๒ - ๔, ๖ - ๗ และประโยคที่ ๘ ในห้องที่ ๑ - ๔ โดยเฉพาะประโยคที่ ๒ เป็นประโยคที่มีการกระโดดกลุ่มเสียง จากบันไดเสียงที่ประโยคที่ ๑ ที่มีการใช้บันไดเสียง พชลXครX = ทางเพียงออล่าง ประโยคที่ ๒ ใช้บันไดเสียง ครมXชลX = ทางนอก ซึ่งเป็นการข้ามกระโดดเสียงที่ไม่เอื้ออำนวยกัน แต่ถ้ากระโดดมาเป็นบันไดเสียง ทครXฟชX = ทางเพียงอบน นี้ความเหมาะสมก็จะลงตัวมากกว่า เพราะกลุ่มเสียงใช้ด้วยกันได้ อย่างไรก็ตามก็ตีนี้ก็คือความประสงค์ของผู้แต่งที่ต้องการให้เป็นแบบนี้ และเพลงนี้มีการบังคับกลุ่มเสียงปัญญาเพียง ๒ กลุ่มเท่านั้น เช่น

ท่อนที่ ๑

ประโยคที่ ๑

- - - พรีง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - -	ฟช - ฟ	ลช - -	ฟช - ฟ	- - คร	- - ฟช	ลช - -	ฟช - ฟ
- - คร	- - - ค	- - ฟร	- - - ค	- ล - -	คร - -	- - ฟร	- - - ค

ใช้บันไดเสียง พชลXครX = ทางเพียงออล่าง

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	ตะริดคคิง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- - มม	- ม - -	รร - -	คค - -	ซซ - -	ลล - -	ทท - -	คค - ร
- ม - -	- ซ - ร	- - - ค	- - - ซ	- - - ล	- - - ท	- - - ค	- - - ร

ใช้บันไดเสียง ธรรมXชลX = ทางนอก

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้ สามารถสรุปได้ว่าท่อนที่ ๑ ของเพลงบุหลันสามชั้นนี้ ใช้บันไดเสียง ฟชลXดรX = ทางเพียงออล่าง เป็นกลุ่มเสียงหลักของท่อนนี้ และใช้บันไดเสียง ใช้บันไดเสียง ธรรมXชลX = ทางนอก เป็นกลุ่มเสียงรองของท่อนนี้

ท่อนที่ ๒

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญามูล ในประโยคที่ ฟชลXดรX ๘ ประโยค ในประโยคที่ ๒ - ๓ , ประโยคที่ ๔ - ๕ ในห้องที่ ๑ - ๔ , ๕ - ๘ และประโยคที่ ๖ - ๘

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญามูล ธรรมXชลX ๑ ประโยค ในประโยคที่ ๔ ห้อง ๕ - ๘ และประโยคที่ ๕ ห้อง ๑ - ๔ โดยเฉพาะประโยคที่ ๔ เป็นประโยคที่มีการกระโดดกลุ่มเสียง จากบันไดในระหว่างห้องที่ ๑ - ๔ มีการใช้บันไดเสียง ฟชลXดรX = ทางเพียงออล่าง ส่วนห้องที่ ๕ - ๘ มีการเปลี่ยนบันไดเสียงในประโยคเป็น ธรรมXชลX = ทางนอก ซึ่งเป็นการข้ามกระโดดเสียงที่ไม่เอื้ออำนวยกัน ซึ่งถ้าโดดมาเป็นบันไดเสียง ทดรXฟชX = ทางเพียงออบน นี้ความเหมาะสมก็จะลงตัวมากกว่า เพราะกลุ่มเสียงใช้ด้วยกันได้ อย่างไรก็ตามก็คือความประสงค์ของผู้แต่งที่ต้องการให้เป็นแบบนี้และเพลงนี้มีการบังคับกลุ่มเสียงปัญญามูลเพียง ๒ กลุ่มเท่านั้น เช่น

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - - พรีง	- - - -	- - - - พรีง	- - - - เห่ง	ตะริดคคิง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ซ - -	ฟฟ - -	ซซ - -	ลล - ค	- - ม -	ม - ร -	ค - ร -	ค - ค -
- ซ - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- - - ค	- - - ร	- ค - ล	- ล - ค	- ล - ซ

จากใช้บันไดเสียง ฟชลXดรX = ทางเพียงออล่าง เปลี่ยนใช้บันไดเสียง ธรรมXชลX = ทางนอก

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้ สามารถสรุปได้ว่าท่อนที่ ๒ นี้ ใช้บันไดเสียง ฟชลXดรX = ทางเพียงออล่าง เป็นกลุ่มเสียงหลักของท่อนนี้

ท่อนที่ ๓

พบการใช้กลุ่มเสียงพยัญมูล ในประโยคที่ ฟชลXดรX ๑๒ ประโยค ในประโยคที่ ๑ ๓ ๖ ๘ ในห้องที่ ๑ - ๖ เท่านั้น

พบการใช้กลุ่มเสียงพยัญมูล ดรมXชลX ๖ ประโยค ในประโยคที่ ๒ ๔ ๗ - ๘ ๑๐ และประโยคที่ ๑ ๓ ๖ ๘ ในห้องที่ ๗ - ๘ เท่านั้น โดยเฉพาะประโยคที่ ๑ เป็นประโยคที่มีการกระโดดกลุ่มเสียง จากบันไดในระหว่างห้องที่ ๑ - ๔ มีการใช้บันไดเสียง ฟชลXดรX = ทางเพียงออล่าง ส่วนห้องที่ ๗ - ๘ มีการเปลี่ยนบันไดเสียงในประโยคเป็น ดรมXชลX = ทางนอก ซึ่งเป็นการข้ามกระโดดเสียงที่ไม่เอื้ออำนวยกัน ซึ่งถ้าโคตมาเป็นบันไดเสียง ทดรXฟชX = ทางเพียงออบน นี้ความเหมาะสมก็จะลดต่ำมากกว่า เพราะกลุ่มเสียงใช้ด้วยกันได้ อย่างไรก็ตามก็ถือคือความประสงค์ของผู้แต่งที่ต้องการให้เป็นแบบนี้และเพลงนี้มีการบังคับกลุ่มเสียงพยัญมูลเพียง ๒ กลุ่มเท่านั้น เช่น

ประโยคที่ ๑

- - - ฟริง	- หน้า - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ช -	ฟ - ฟ -
- - - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ม	- ม - ร

จากใช้บันไดเสียง ฟชลXดรX = ทางเพียงออล่าง ห้อง ๑ - ๔ และเปลี่ยนใช้บันไดเสียง ดรมXชลX = ทางนอกในห้องที่ ๗ - ๘

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้ สามารถสรุปได้ว่าท่อนที่ ๓ นี้ ใช้บันไดเสียง ฟชลXดรX = ทางเพียงออล่าง เป็นกลุ่มเสียงหลักของท่อนนี้ และใช้บันไดเสียง ใช้บันไดเสียง ดรมXชลX = ทางนอก เป็นกลุ่มเสียงรองของท่อนนี้

ท่อนที่ ๔

พบการใช้กลุ่มเสียงพยัญมูล ในประโยคที่ ฟชลXดรX ๘ ประโยค ในประโยคที่ ๑ - ๘ และไม่มีพบการใช้กลุ่มเสียงพยัญมูล ดรมXชลX นี้

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้ สามารถสรุปได้ว่าท่อนที่ ๔ นี้ ใช้บันไดเสียง ฟชลXดรX = ทางเพียงออล่าง เป็นกลุ่มเสียงหลักของท่อนนี้

ผลจากการสรุปบันไดเสียงทั้ง ๔ ท่อนนี้ พบกลุ่มเสียง ฟชลXดรX ๓๘ ประโยค

พบกลุ่มเสียง ดรมXชลX ๑๑ ประโยค

สรุปได้ว่าเพลงนุหัตถ์สามชั้นทางฉ่องวงใหญ่นี้ใช้กลุ่มเสียง ฟชลXดรX เป็นกลุ่มเสียงหลัก

จึงทำให้บทเพลงนี้มีความพิสดารในเรื่องของการเปลี่ยนบันไดเสียงในเรื่องของการข้ามกระโดดเสียงเป็นหลัก ซึ่งถึงแม้ในการเปลี่ยนบันไดเสียงจะมีไม่มากนักก็ตาม อย่างไรก็ตามบทเพลงนี้มีความพิเศษ ในเรื่องของการเปลี่ยนกลุ่มเสียงที่มีการข้ามกระโดดกลุ่มเสียงได้อย่างลงตัวและสนิทสนมกัน ด้วยเหตุผลนี้ทำให้บทเพลงประเภทนี้เป็นบทเพลงที่นักวิชาการทางดนตรีไทยได้เลือกบทเพลงนี้จัดให้อยู่ในกลุ่มประเภทเพลงเสภาโดยผู้ประพันธ์จะต้องใช้ภูมิปัญญาและไหวพริบปฏิภาณที่ดี ในการนำมาแต่งเป็นเพลงกลุ่มประเภทเพลงเสภาเป็นอย่างมาก และผู้บรรเลงก็เช่นกัน จะต้องมีความขยันจดจำ และแม่นยำในบทเพลงเป็นอย่างดี จึงจะสื่อได้ถึงอารมณ์เพลงตามความประสงค์ของผู้ประพันธ์ได้อย่างถูกต้องตามขนบของเพลง

๓.๒.๒.๓ สรุปการวิเคราะห์การใช้กลุ่มเสียงปัญญาของทำนองหลักเพลงแขกมอญสามชั้น เพลงแขกมอญสามชั้นนี้ เป็นบทเพลงที่มีทำนองหลักมีการเปลี่ยนบันไดเสียงทั้งหมด

๓ กลุ่มเสียงด้วยกัน คือ

๑. กลุ่มเสียงปัญญา ฝชลXดรX = ทางเพียงออล่าง

๒. กลุ่มเสียงปัญญา ทดรXฟชX = ทางเพียงออบน

๓. กลุ่มเสียงปัญญา ดรมXชลX = ทางนอก

ซึ่งในทำนองหลักเพลงแขกมอญสามชั้นนี้ ในแต่ละท่อนพบการใช้เสียงปัญญาต่าง ๆ ดังนี้

ท่อนที่ ๑

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญา ในประโยคที่ ฝชลXดรX ๖ ประโยค กับ ๒ ห้อง ในประโยคที่ ๓-๔ , ประโยคที่ ๕ ในห้องที่ ๕-๘ , ประโยคที่ ๗ ในห้องที่ ๗-๘ , ประโยคที่ ๘-๙ , ประโยคที่ ๑๐ ในห้องที่ ๑-๔ , และประโยคที่ ๑๑

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญา ทดรXฟชX ๕ ประโยค กับ ๒ ห้อง ในประโยคที่ ๑-๒ , ๖ , ประโยคที่ ๗ ในห้องที่ ๑-๖ , ประโยคที่ ๑๐ ในห้องที่ ๕-๘ , และประโยคที่ ๑๒

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญา ดรมXชลX ๑ วรรคในประโยคที่ ๕ โดยเฉพาะประโยคที่ ๕ เป็นประโยคที่มีการกระโดดกลุ่มเสียง จากบันไดเสียงที่ประโยคที่ ๔ มีการใช้บันไดเสียง ฝชลXดรX = ทางเพียงออล่าง ประโยคที่ ๕ ใช้บันไดเสียง ดรมXชลX = ทางนอก ซึ่งเป็นการข้ามกระโดดเสียงที่ไม่เอื้ออำนวยกัน ซึ่งถ้าโคตมาเป็นบันไดเสียง ทดรXฟชX = ทางเพียงออบน นี้ ความเหมาะสมจึงจะลดความมากกว่า เพราะกลุ่มเสียงใช้ด้วยกันได้ อย่างไรก็ตามนี้ก็คือความประสงค์ของผู้แต่งที่ต้องการให้เป็นแบบนี้

ประโยคที่ ๔

- - - -	- - - พริง	- - - -	- - - พริง	- - - ึ่ง	คะริดคิง	- ึ่งคิงึ่ง	- ปะ - พริง
	↑		↓		↑		↓
- - ฟ -	รด - -	ช - ชล	- - ทด	- ค - ฟ	- - ชล	- ค - ล	- ช - ฟ
- ร - ค	- - ทล	- ฟ - -	ชล - -	- ช - ฟ	- - - ล	- ค - ล	- ช - ฟ

ใช้บันไดเสียง ฟชลXดรX = ทางเพียงออล่าง

ประโยคที่ ๕

- - - พริง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
มร - -	ค - ดร	มร - ร	ม - ฟฟ	- - ลล	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - คช	- ช - -	- - ค -	- ฟ - -	- ล - -	- ช - ล	- - - ม	- - - ร

ใช้บันไดเสียง ดรมXชลX = ทางนอกในห้องที่ ๑-๔

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้ ไม่สามารถสรุปได้ว่าท่อนที่ ๑ ของเพลงแขกมอญสามชั้นสามชั้นนี้ ใช้บันไดเสียงใดเป็นกลุ่มเสียงหลักของท่อนนี้
ท่อนที่ ๒

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญาจมูล ในประโยคที่ ฟชลXดรX ๖ ประโยค กับ ๖ ห้องในประโยคที่ ๑, ๓, ๕, ประโยคที่ ๖ ในห้องที่ ๕-๘, ประโยคที่ ๗ ในห้องที่ ๗-๘, ประโยคที่ ๘-๙ และ ๑๑

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญาจมูล ทดรXฟชX ๒ ประโยค กับ ๖ ห้อง ในประโยคที่ ประโยคที่ ๗ ในห้องที่ ๑-๖, ประโยคที่ ๑๐ และประโยคที่ ๑๒

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญญาจมูล ดรมXชลX ๒ ประโยค กับ ๑ วรรค ในประโยคที่ ๒, ๔ และประโยคที่ ๖ ในห้องที่ ๑-๔ โดยเฉพาะประโยคที่ ๒ เป็นประโยคที่มีการกระโดดกลุ่มเสียง จากบันไดที่ประโยคที่ ๑ มีการใช้บันไดเสียง ฟชลXดรX = ทางเพียงออล่าง ประโยคที่ ๒ ใช้บันไดเสียง ดรมXชลX = ทางนอก ซึ่งเป็นการข้ามกระโดดเสียงที่ไม่เอื้ออำนวยกัน ซึ่งถ้าโคตมาเป็นบันไดเสียง ทดรXฟชX = ทางเพียงออบน นี้ ความเหมาะสมจึงจะลงตัวมากกว่า เพราะกลุ่มเสียงใช้ด้วยกันได้อย่างไรก็ตามก็คือความประสงค์ของผู้แต่งที่ต้องการให้เป็นแบบนี้

ประโยคที่ ๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- - - เอะะ	- ดิง - เอะะ	- เอะะดิงเอะะ	- เอะะดิงเอะะ
	↑		↓		↑		↓
- ช - ฟ	- - ชช	- ช - ล	- - ชช	- รดล	- ช - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- รดล	- ช - ฟ	- - - ม	- - - ล

ใช้บันไดเสียง ฟซลXดรX = ทางเพียงออล่าง

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - ึ่ง	คะริดติติง	- ึ่งดิงึ่ง	- ปะ - พรีง
	↑	๒	↓		↑		↓
- ล - -	ชม - -	- - - ด	- - - รม	- ฟ - ช	ลช - -	- - - รม	- ฟ - ช
- - - ชม	- - - รด	- ช - ท	- - - ด	- - - ค	- - - ฟม	รด - -	- - - ช -

ใช้บันไดเสียง ดรมXชลX = ทางนอก

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้ ไม่สามารถสรุปได้ว่าท่อนที่ ๒ นี้ ใช้บันไดเสียงใดเป็นกลุ่มเสียงหลักของท่อนนี้

ท่อนที่ ๓

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ในประโยคที่ ฟซลXดรX ๖ ประโยค ในประโยคที่ ๑, ๓, ประโยคที่ ๑ ในห้องที่ ๗ - ๘ , ประโยคที่ ๘ - ๙ ประโยคที่ ๑๐ ในห้องที่ ๗ - ๘ , และ ๑๑

พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ทดรXฟซX ๖ ประโยค ในประโยคที่ ๒ , ๔ - ๖ ประโยคที่ ๓ ในห้องที่ ๑ - ๖ , ประโยคที่ ๑๐ และประโยคที่ ๑๒

ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูล ดรมXชลX ในท่อนนี้

จากที่พบบันไดเสียงดังกล่าวนี้ ไม่สามารถสรุปได้ว่าท่อนที่ ๓ นี้ ใช้บันไดเสียงใดเป็นกลุ่มเสียงหลักของท่อนนี้

ผลจากการสรุปบันไดเสียงทั้ง ๓ ท่อนนี้ พบกลุ่มเสียง ฟซลXดรX ๑๕ ประโยค

พบกลุ่มเสียง ดรมXชลX ๓ ประโยค

พบกลุ่มเสียง ทดรXฟซX ๑๔ ประโยค

สรุปได้ว่าเพลงแขกมอญสามชั้นทางห้องวงใหญ่นี้ใช้กลุ่มเสียง ฟซลXดรX และ ทดรXฟซX เป็นกลุ่มเสียงหลัก

จึงทำให้บทเพลงนี้มีความพิสดารในเรื่องของการเปลี่ยนบันไดเสียงเป็นหลัก เพราะไม่สามารถ
เจาะจงได้เลยว่าเพลงแจกมอญสามชั้นทั้ง ๓ ท่อนนี้ใช้กลุ่มปัญญามูลเป็นหลักระหว่างกลุ่มเสียง
ฟซอXครX และกลุ่มเสียง ทครXฟซX อย่างไรก็ตามบทเพลงนี้มีความสอดคล้องในเรื่องของการ
เปลี่ยนกลุ่มเสียงที่มีความสนิทสนมกัน ด้วยเหตุผลนี้สำเนียงของเพลงนี้จึงมีอยู่มากมาย และทำให้บท
เพลงประเภทนี้เป็นบทเพลงที่ผู้ที่จะนำมาประพันธ์เป็นเดี่ยวในแต่ละเครื่องมือ จะต้องใช้ภูมิปัญญาและ
ไหวพริบปฏิภาณที่ดีในการนำมาแต่งเป็นเพลงเดี่ยวเป็นอย่างมาก และผู้บรรเลงก็เช่นกัน จะต้องมีความ
ขยันจดจำ และแม่นยำในบทเพลงเป็นอย่างดี จึงจะสื่อได้ถึงอารมณ์เพลงตามความประสงค์ของ
ผู้ประพันธ์ได้อย่างถูกต้องตามขนบของเพลง

๓.๒.๓ สรุปการวิเคราะห์หลักวิธีของท่านองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแจกมอญสามชั้น

๓.๒.๓.๑ สรุปการวิเคราะห์หลักวิธีเพลงพญาโศกสามชั้น

จากวิเคราะห์ท่านองหลักเพลงพญาโศกสามชั้น จะพบกลวิธีของท่านองหลักดังนี้

กลวิธีการสะบัดขึ้น จะพบในเพลงนี้ถึง ๖ ครั้ง ในประโยคที่ ๔ ห้องที่ ๔,
ประโยคที่ ๘ ห้องที่ ๑ , ประโยคที่ ๑๑ ห้องที่ ๔ , ประโยคที่ ๑๕ ห้องที่ ๔ , ประโยคที่ ๑๖ ห้องที่ ๔ กับ
๖ และประโยคที่ ๑๗ ห้องที่ ๑

กลวิธีการสะบัดลง จะพบในเพลงนี้ถึง ๕ ครั้ง ในประโยคที่ ๔ ห้องที่ ๒ ,
ประโยคที่ ๑๒ ห้องที่ ๕ - ๖ , ประโยคที่ ๑๕ ห้องที่ ๒ และประโยคที่ ๑๗ ห้องที่ ๔

กลวิธีการกระตุก จะพบในเพลงนี้ถึง ๑ ครั้งในประโยคที่ ๗ ห้องที่ ๒

กลวิธีการตีหน้าวงเสียง ๓ จะพบในเพลงนี้ถึง ๕ ครั้ง ในประโยคที่ ๔ ห้องที่ ๑
กับ ๓ , ประโยคที่ ๖ ห้องที่ ๕ , ประโยคที่ ๑๑ ห้องที่ ๓ , ประโยคที่ ๑๒ ห้องที่ ๗ , ประโยคที่ ๑๕
ห้องที่ ๑ กับ ๓ , และประโยคที่ ๑๗ ห้องที่ ๓

จะเห็นได้ว่ากลวิธีต่าง ๆ ที่พบอยู่ในเพลงพญาโศกสามชั้นนี้ จะพบเห็นในกลวิธีการตี
ทางเก็บมากกว่าทางพื้น

๓.๒.๓.๒ สรุปการวิเคราะห์กลวิธีเพลงบุหลันสามชั้น

จากวิเคราะห์ทำนองหลักเพลงบุหลันสามชั้น จะพบอรรถลักษณะกลวิธีของทำนองหลักในแต่ละ
ท่อนดังนี้

ท่อนที่ ๑

กลวิธีการสะบัดขึ้น (ไม่พบในท่อนนี้

กลวิธีการสะบัดลง จะพบในท่อนนี้ถึง ๔ ครั้ง ในประโยคที่ ๕ ห้องที่ ๕,
และในประโยคที่ ๑๑ ห้องที่ ๕, ในกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ พร้อมกัน ๑ ลูก ,

กลวิธีการกระตุก (ไม่พบกลวิธีนี้ในท่อนนี้

กลวิธีการตีหน้าวงเสียง ๘ ไม่พบกลวิธีนี้ในท่อนนี้

จะเห็นได้ว่าอรรถลักษณะกลวิธีต่าง ๆ ที่พบอยู่ในเพลงบุหลันสามชั้นท่อนที่ ๑ นี้ จะพบ
เห็นในกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในการตีทางพื้นมากกว่าทางเก็บ จึงทำให้เกิดความไพเราะไปอีกรูปแบบ
หนึ่ง เพราะทางเก็บมีกลวิธีการแบ่งมือที่มีความไพเราะสละสลวยอยู่ในตัวอยู่แล้ว

ท่อนที่ ๒

กลวิธีการสะบัดขึ้น (ไม่พบกลวิธีนี้ในท่อนนี้

กลวิธีการสะบัดลง จะพบในท่อนนี้ถึง ๓ ครั้ง ในประโยคที่ ๕ ห้องที่ ๖ ใน
กลวิธีการสะบัด ๒ ลูก , และประโยคที่ ๘ ห้องที่ ๑ ในกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ ๓ ลูก

กลวิธีการกระตุก (จะพบในท่อนนี้ถึง ๒ ครั้งในประโยคที่ ๑ ห้องที่ ๑ และ ๓

กลวิธีการตีหน้าวงเสียง ๘ ไม่พบกลวิธีนี้ในท่อนนี้

จะเห็นได้ว่าอรรถลักษณะกลวิธีต่าง ๆ ที่พบอยู่ในเพลงบุหลันสามชั้นท่อนที่ ๒ นี้ จะพบ
เห็นในกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในการตีทางพื้นมากกว่าทางเก็บ จึงทำให้เกิดความไพเราะไปอีกรูปแบบ
หนึ่ง เพราะทางเก็บมีกลวิธีการแบ่งมือที่มีความไพเราะสละสลวยอยู่ในตัวอยู่แล้ว

ตอนที่ ๓

กลวิธีการกวาดชั้น
ทุกห้องของประ โยคนี่

จะพบในตอนนี้ถึง ๔ ครั้ง ในเทียวที่ ๒ ประ โยคนที่ ๑๕

กลวิธีการสะบัดลง
กลวิธีการสะบัดคู่ ๘ ๓ ลูก ,

จะพบในตอนนี้ถึง ๒ ครั้ง ในประ โยคนที่ ๖ ห้องที่ ๓ ใน
และในประ โยคนที่ ๕ ห้องที่ ๕ ในกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ ๓ ลูก ,

กลวิธีการตีแบบดี ๆ หรือความกระชั้นชิด จะพบในตอนนี้ถึง ๓๒ ครั้ง
ในประ โยคนที่ ๑๔ ห้องที่ ๒ ๔ ๖ และ ๘ ในกลวิธีการตีดี ๆ คู่ ๘ ๔ ลูก, ประ โยคนที่ ๑๗ เทียวแรก กับ
ประ โยคนที่ ๕ ๑๔ ในทุก ๆ ห้อง และประ โยคนที่ ๖ ในห้องที่ ๑-๔ ในกลวิธีการตีดี ๆ คู่ ๘ ๒ ลูก

กลวิธีการกระตุก

ไม่พบกลวิธีนี้ในตอนนี้

กลวิธีการตีหน่วงเสียง ๓ จะพบในตอนนี้เพียงครั้งเดียว ในประ โยคนที่ ๑๕ เทียว
ที่ ๒ ห้องที่ ๒ ในกลวิธีการตีหน่วงเสียงลงคู่ ๓ ลูก ,

จะเห็นได้ว่าอัตลักษณ์กลวิธีต่าง ๆ ที่พบอยู่ในเพลงบุหลันสามชั้นตอนนี้ ๓ นี้ จะพบ
เห็นในกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในการตีทางเก็บมากกว่าทางพื้น เพราะเป็นกลวิธีการแบ่งมือที่มีความยาก
ที่สุด

ตอนที่ ๔

กลวิธีการสะบัดขึ้น
ห้องที่ ๕ - ๘ ในกลวิธีการสะบัด ๓ ลูก

จะพบในตอนนี้ถึง ๔ ครั้ง ในประ โยคนที่ ๑ เทียวที่ ๒

กลวิธีการสะบัดลง
ระหว่างห้องที่ ๗ กับ ๘ ในกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ ๓ ลูก , และในประ โยคนที่ ๘ ห้องที่ ๑ ในกลวิธีการสะบัด
คู่ ๘ ๓ ลูก ,

จะพบในตอนนี้ถึง ๔ ครั้ง ในประ โยคนที่ ๔ ห้องที่ ๕ และ

กลวิธีการตีแบบตี ๆ หรือความกระชั้นชิด \curvearrowright จะพบในท่อนนี้ถึง ๑๔ ครั้ง
 ในประโยคที่ ๑ ในห้องที่ ๑-๖ ในกลวิธีการตี ๆ คู่ ๘ ๒ ลูก, และประโยคที่ ๗ ในทุก ๆ ห้องในกลวิธี
 การตี ๆ คู่ ๘ ๒ ลูกเช่นกัน

กลวิธีการกระตุก \curvearrowright ไม่พบกลวิธีนี้ในท่อนนี้

กลวิธีการตีหน่วงเสียง \frown ไม่พบกลวิธีนี้ในท่อนนี้

จะเห็นได้ว่าอัตลักษณ์กลวิธีต่าง ๆ ที่พบอยู่ในเพลงบุหลันสามชั้นท่อนที่ ๔ นี้ จะพบ
 เห็นในกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในการตีทางเก็บมากกว่าทางพื้น เพราะเป็นกลวิธีการแบ่งมือที่มีความยาก
 ที่สุด

ดังนั้นพบกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้ในทำนองหลักเพลงบุหลันสามชั้นทุกท่อนทั้งหมดดังนี้

กลวิธีการสะบัดขึ้น \curvearrowright จะพบในเพลงบุหลันสามชั้นนี้ถึง ๕ ครั้ง

กลวิธีการกวาดขึ้น \curvearrowright จะพบในเพลงบุหลันสามชั้นนี้ถึง ๔ ครั้ง

กลวิธีการสะบัดลง \curvearrowright จะพบในเพลงบุหลันสามชั้นนี้ถึง ๑๖ ครั้ง

กลวิธีการกระตุก \curvearrowright จะพบในเพลงบุหลันสามชั้นนี้ถึง ๒ ครั้ง

กลวิธีการตีแบบตี ๆ หรือความกระชั้นชิด \curvearrowright จะพบในเพลงบุหลันสามชั้นนี้
 ถึง ๔๖ ครั้ง

กลวิธีการตีหน่วงเสียง \frown จะพบในเพลงบุหลันสามชั้นนี้ถึง ๑ ครั้ง

จะเห็นได้ว่ากลวิธีต่าง ๆ ที่พบอยู่ในเพลงบุหลันสามชั้นนี้ จะพบเห็นในกลวิธีต่าง ๆ
 เหล่านี้อยู่ในการตีทางเก็บมากกว่าทางพื้น เพราะเป็นกลวิธีการแบ่งมือที่มีความยากที่สุด และไม่แปลก
 เลขที่ครูบาอาจารย์โบราณในบรรพบุรุษและนักวิชาการทางด้านดนตรีไทย ได้เลือกบทเพลงบุหลันสาม
 ชั้นนี้มาจัดอยู่ในกลุ่มประเภทเพลงเสภา ซึ่งเป็นลักษณะในการอวดการขับร้อง และการบรรเลงใน
 ระบบเพลงที่มีกลวิธีทางเปลี่ยน

๓.๒.๓.๓ สรุปการวิเคราะห์กลวิธีเพลงแขกมอญสามชั้น
 จากวิเคราะห์ทำนองหลักเพลงแขกมอญสามชั้น จะพบอรรถลักษณะกลวิธีของทำนอง
 หลักในแต่ละท่อนดังนี้

ท่อนที่ ๑

กลวิธีการสะบัดขึ้น (ไม่พบในห้องนี้)

กลวิธีการสะบัดลง จะพบในท่อนนี้ถึง ๔ ครั้ง ในประโยคที่ ๘ ห้องที่ ๕
 ในกลวิธีการสะบัด ๒ ลูก , ประโยคที่ ๙ ห้องที่ ๓ , ๕ และ ๗ ในกลวิธีการสะบัด ๓ ลูก ,

กลวิธีการกระตุก จะพบในท่อนนี้ถึง ๔ ครั้ง ในประโยคที่ ๑ ห้องที่ ๗ ,
 ประโยคที่ ๒ ห้องที่ ๒ , ประโยคที่ ๔ ห้องที่ ๖ และ ประโยคที่ ๑๒ ห้องที่ ๒

กลวิธีการตีหน่วงเสียง ๘ จะพบในท่อนนี้ถึง ๔ ครั้ง ในประโยคที่ ๗ ห้องที่ ๗
 ในกลวิธีการตีหน่วงเสียงคู่ ๒ , และประโยคที่ ๙ ห้องที่ ๔ , ๖ และ ๘ ,

จะเห็นได้ว่าอรรถลักษณะกลวิธีต่าง ๆ ที่พบอยู่ในเพลงแขกมอญสามชั้นท่อนที่ ๑ นี้ จะพบ
 เห็นในกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในการตีทางเก็บมากกว่าทางพื้น เพราะเป็นกลวิธีการแบ่งมือที่มีความยาก
 ที่สุด

ท่อนที่ ๒

กลวิธีการสะบัดขึ้น (จะพบในท่อนนี้ถึง ๒ ครั้ง ในประโยคที่ ๒ และ ๔ ห้องที่ ๔
 ในกลวิธีการสะบัด ๓ ลูก ,

กลวิธีการสะบัดลง จะพบในท่อนนี้ถึง ๕ ครั้ง ในประโยคที่ ๑ และ ๓ ห้องที่ ๕
 ในกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ ๓ ลูก , ประโยคที่ ๕ ระหว่างห้องที่ ๕ และ ๖ ในกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ ๓ ลูก ,
 ประโยคที่ ๘ ห้องที่ ๕ ในกลวิธีการสะบัด ๒ ลูก , ประโยคที่ ๙ ห้องที่ ๓ ในกลวิธีการสะบัด ๓ ลูก ,

กลวิธีการกระตุก จะพบในท่อนนี้ถึง ๖ ครั้ง ในประโยคที่ ๑ ห้องที่ ๑
 และ ๓ , ประโยคที่ ๓ ห้องที่ ๑ และ ๓ , ประโยคที่ ๑๐ ห้องที่ ๕ และ ประโยคที่ ๑๒ ห้องที่ ๒

กลวิธีการตีหน่วงเสียง ๘ จะพบในท่อนนี้ถึง ๔ ครั้ง ในประโยคที่ ๗ ห้องที่ ๗ ในกลวิธีการตีหน่วงเสียงคู่ ๒ , และประโยคที่ ๘ ห้องที่ ๔ , ๖ และ ๘ ,

จะเห็นได้ว่าอรรถลักษณะกลวิธีต่าง ๆ ที่พบอยู่ในเพลงแขกมอญสามชั้นท่อนที่ ๒ นี้ จะพบเห็นในกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในการตีทางเก็บมากกว่าทางพื้น เพราะเป็นกลวิธีการแบ่งมือที่มีความยากที่สุด

ท่อนที่ ๓

กลวิธีการสะบัดขึ้น ไม่พบกลวิธีนี้ในท่อนนี้

กลวิธีการสะบัดลง จะพบในท่อนนี้ถึง ๔ ครั้ง ประโยคที่ ๕ ระหว่างห้องที่ ๕ และ ๖ ในกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ ๓ ลูก , ประโยคที่ ๘ ห้องที่ ๕ ในกลวิธีการสะบัด ๒ ลูก , ประโยคที่ ๘ ห้องที่ ๗ ในกลวิธีการสะบัด ๓ ลูก , และในประโยคที่ ๑๒ ห้องที่ ๗ ในกลวิธีการสะบัดคู่ ๘ ๓ ลูก ,

กลวิธีการกระตุก จะพบในท่อนนี้ถึง ๒ ครั้ง ในประโยคที่ ๒ ห้องที่ ๒ , และ ประโยคที่ ๑๒ ห้องที่ ๒

กลวิธีการตีหน่วงเสียง ๘ ไม่พบกลวิธีนี้ในท่อนนี้

จะเห็นได้ว่าอรรถลักษณะกลวิธีต่าง ๆ ที่พบอยู่ในเพลงแขกมอญสามชั้นท่อนที่ ๓ นี้ จะพบเห็นในกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในการตีทางเก็บมากกว่าทางพื้น เพราะเป็นกลวิธีการแบ่งมือที่มีความยากที่สุด

ดังนั้นพบกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้ในทำนองหลักเพลงแขกมอญสามชั้นทั้งหมดดังนี้

กลวิธีการสะบัดขึ้น จะพบในเพลงแขกมอญสามชั้นนี้ถึง ๒ ครั้ง

กลวิธีการสะบัดลง จะพบในเพลงแขกมอญสามชั้นนี้ถึง ๑๓ ครั้ง

กลวิธีการกระตุก จะพบในเพลงแขกมอญสามชั้นนี้ถึง ๑๒ ครั้ง

กลวิธีการตีหน่วงเสียง ๘ จะพบในเพลงแขกมอญสามชั้นนี้ถึง ๘ ครั้ง

จะเห็นได้ว่าอรรถลักษณะกลวิธีต่าง ๆ ที่พบอยู่ในเพลงแขกมอญสามชั้นนี้ จะพบเห็นในกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในการตีทางเก็บมากกว่าทางพื้น เพราะเป็นกลวิธีการแบ่งมือที่มีความยากที่สุด และไม่

สงฆ์เลขที่ครูบาอาจารย์โบราณในบรรพบุรุษ ได้เลือกบทเพลงแขกมอญสามชั้นนี้มาทำเป็นลักษณะของการขับร้อง และประพันธ์ทางเคี้ยวต่าง ๆ เอาไว้ในแต่ละเครื่องมือ

๓.๒.๔ สรุปการวิเคราะห์การเคลื่อนที่ของทำนองหลักและอັคคัลกัณณ์ทำนองหลักทางฝั่งธน

เพลงพญาโศกสามชั้น เพลงบุหลันสามชั้น และเพลงแขกมอญสามชั้น

๓.๒.๔.๑ สรุปการวิเคราะห์สังคีตลักษณะในรูปแบบสำนวนถามและสำนวนตอบ

เพลงพญาโศกสามชั้น

สังคีตลักษณะของเพลงพญาโศกสามชั้นนี้ จะเห็นได้ว่ารูปแบบหรือสังคีตลักษณะของทำนองหลักในแต่ละประโยคของเพลงนี้ เป็นประโยคลักษณะของการตั้งคำถามและตอบจบไปในตัวประโยค คือถาม ๔ ห้อง หรือ ๑-๔ และตอบ ๔ ห้อง หรือ ๕-๘ ซึ่งมากกว่าการตั้งคำถาม ๑ ประโยค และตอบคำถามอีก ๑ ประโยค เช่น

ประโยคที่ ๑๖

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	ตะริคคิติง	- เห่งคิงเห่ง	- ปะ - พรีง
	↑	๒	↓		↑		↓
- ล - -	ชม - -	- - - ค	- - - รม	- ค - -	- รม ช	- ล - ช	- ม - ร
- - ชม	- - รค	- ช - ท	- ค - -	- ช - -	- ค - - ช	- ล - ช	- ท - ล
ถาม				ตอบ			

ลักษณะนี้จะพบอยู่ในเพลงนี้ ๑๓ ประโยค ได้แก่ ประโยคที่ ๒ , ๔ - ๑๑ , ๑๓ - ๑๔ และ ๑๕ - ๑๖ และยังมีประโยคลักษณะของการตั้งคำถามและตอบจบไปในตัวประโยคที่มีรูปแบบไปจากเดิมคือตั้งคำถามห้อง ๑ - ๒ ตอบคำถามห้อง ๓ - ๔ และตั้งคำถามห้อง ๕ - ๖ ตอบคำถามห้อง ๗ - ๘ เช่น

ประโยคที่ ๑๕

- - - พรีง	- นาง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
๒	↑	๒	↓		↑		↓
- ล - ฟ	- ฟ - -	- - - ร	- - - มฟ	- ล - ท	- ล - -	ฟฟ - -	มม - ร
- - - ม	- - มร	- ล - ค	- ร - -	- ล - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ล
ถาม		ตอบ		ถาม		ตอบ	

ลักษณะนี้จะพบอยู่ในเพลงนี้ ๓ ประโยค ได้แก่ ประโยคที่ ๓ , ๑๒ และ ๑๕

จึงทำให้บทเพลงนี้มีความเด่นในเรื่องของรูปแบบของสังคีตลักษณะในกลวิธีของทำนองหลัก และทำให้มองเห็นถึงภูมิปัญญาของผู้ประพันธ์ว่ามีความถึงพร้อมในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์มากน้อยเพียงใด

จากการวิเคราะห์หาอัตลักษณ์กลวิธีของเพลงพญาโศกสามชั้นในเบื้องต้น ได้พบความปลั่งจำเพาะของเพลงนี้มากที่สุดก็คือ กลวิธีการตีหน้าวงเสียง ๘ ซึ่งพบในเพลงนี้มากถึง ๕ ครั้ง อีกทั้งพบกลวิธีการตีเก็บที่มีกลิ่นของความซับซ้อนในเรื่องของการแบ่งมือและความซับซ้อนของสำเนียงเสียง เช่น

ประโยคที่ ๑๐

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เติ้ง	คะริดคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- ท - ท	- ล - ช	- ล - ล	- ช - ม	- ช - ช	- ม - ร	- ม - ม	- ร - -
- - ล -	ช - ม -	ม - ช -	ม - ร -	ร - ม -	ร - ท -	ท - ร -	ท - - ล

ประโยคที่ ๑๒

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เติ้ง	คะริดคิติง	- เติ้งคิงเทิง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑	๒	↓
- - ร -	- - คร	มร - -	- ค - ร	- ค - -	- ฟ - -	- - - ร	- ร - -
- ล - ค	- ท - ล	- - คท	- - - ล	- - ทล	- - มร	- ล - ค	- - มฟ

ทั้ง ๒ ประโยคนี้มีลักษณะการแบ่งมือห้องที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือและความซับซ้อนของสำเนียงเพลง รวมทั้งถึงแม้ว่าเพลงพญาโศกสามชั้นเพลงนี้จะเป็นเพลงประเภทปรบไค้ที่นักดนตรีไทยได้ทราบกันอยู่แล้วว่า กลุ่มเพลงประเภทปรบไค้ นี้ จะเน้นในลักษณะทำนองหลักเป็นทางพื้นก็ตาม แต่บทเพลงนี้ยังไขว้ถึงความปลั่งจำเพาะในเรื่องของกลวิธีการบรรเลงทางเก็บเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีถึง ๕ ประโยคด้วยกันจาก ๑๗ ประโยค โดยมีประโยคดังกล่าวทั้งหมดดังนี้ ประโยคที่ ๓ - ๖ , ๑๐ - ๑๒ และ ๑๕ - ๑๖ ที่เหลือก็เป็นประโยคทางพื้นทั้งหมดคือ ประโยคที่ ๑ - ๒ , ๗ - ๙ , ๑๓ - ๑๔ และ ๑๗

จึงทำให้ทำนองหลักของเพลงพญาโศกสามชั้นทางฝั่งชนนี้ มีอัตลักษณ์ความเด่นของความปลั่งจำเพาะอยู่ที่การบรรเลงกลวิธีการตีหน้าวงเสียง ๘ และกลวิธีการแบ่งมือห้องในลักษณะการบรรเลงทางเก็บ

๓.๒.๔.๒ สรุปการวิเคราะห์สังกัตลักษณ์ในรูปแบบสำนวนถามและตอบเพลงนุหัตถ์สามชั้น
 ประโยคที่เป็นเอกลักษณ์ของเพลงนุหัตถ์สามชั้นนี้ จะเห็นได้ว่ารูปแบบหรือสังกัตลักษณ์ของ
 ทำนองหลักในแต่ละท่อนและแต่ละประโยคของเพลงนี้ ในลักษณะการตั้งคำถาม ๑ ประโยค และตอบ
 คำถามอีก ๑ ประโยค เช่น

ประโยคที่ ๑ ทางเปลี่ยนท่อนที่ ๑

- - - พรีง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะอะ	- คิง - เอะอะ	- - - เอะอะ	- คิง - เอะอะ	- เอะอะคิงเอะอะ	- เอะอะคิงเอะอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ช -	ฟ - ฟ -
- - - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ม	- ม - ร

ถาม

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	ตะริคคิติง	- เห่งคิงเหห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
ม - ม -	ม - ร -	ค - ค -	ร - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ฟ - ช -
- ค - ร	- ค - ล	- ช - ล	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ม - ฟ

ตอบ

จะพบลักษณะนี้เช่นนี้ในเพลงนุหัตถ์สามชั้นในแต่ละท่อนดังนี้

ท่อนที่ ๑ ไม่พบ

ท่อนที่ ๒ ไม่พบ

ท่อนที่ ๓ ในประโยคที่ ๑ - ๔

ท่อนที่ ๔ ในประโยคที่ ๒ - ๓

ประโยคที่เป็นลักษณะของการตั้งคำถามและตอบจบไปในตัวประโยคคือถาม ๔ ห้อง ในห้อง
 ๑ - ๔ และตอบ ๔ ห้อง ในห้อง ๕ - ๘

ประโยคที่ ๖ ท่อนที่ ๑

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เห่ง	ตะริคคิติง	- เห่งคิงเหห่ง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ม - -	ชช - -	ลล - -	คค - ร	- - มม	- ม - -	รร - -	คค - ล
- ท - ช	- - - ล	- - - ค	- - - ร	- ม - -	- ช - ร	- - - ค	- - - ล

ถาม

ตอบ

บทเพลงประเภททยอยมากกว่าปรบไ้ แต่เพลงนี้มีการทำทางเปลี่ยนและจัดให้อยู่ในกลุ่มประเภทเพลงเสภา จึงทำให้พบกลวิธีต่าง ๆ ในบทเพลงนี้มากมาย เช่น

ประโยคที่ ๑ ทางเปลี่ยนท่อนที่ ๓

- - - พริ้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- - - เอะ	- ดิง - เอะ	- เอะดิงเอะ	- เอะดิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ค -	ค - ล -	ช - ช -	ฟ - ฟ -
- - - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ฟ - ม	- ม - ร

ประโยคที่ ๒

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - ทั่ง	คะริดคิง	- ทั่งคิงทั่ง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
ม - ม -	ม - ร -	ค - ค -	ร - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ม - ม -	ฟ - ช -
- ค - ร	- ค - ล	- ช - ล	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ค - ร	- ม - ฟ

ทั้ง ๒ ประโยคนี้มีลักษณะการแบ่งมือร้องที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือที่มีความสละสลวยและความซับซ้อนในสำเนียง ซึ่งทั้ง ๒ ประโยคที่ยกตัวอย่างนี้ใช้ทั้งกลุ่มเสียงเสียง ฟชลXครX ในประโยคที่ ๑ ห้องที่ ๑ - ๖ และกลุ่มเสียง ครมXชลX ในห้องที่ ๗ - ๘ และเชื่อมต่อมาทันทีในประโยคที่ ๒ รวมทั้งถึงแม้ว่าเพลงนุหลินสามชั้นเพลงนี้จะเป็นเพลงประเภทปรบไ้ที่นักดนตรีไทยได้ทราบกันอยู่ว่า กลุ่มเพลงประเภทปรบไ้ นี้ จะเน้นในลักษณะทำนองหลักเป็นทางพื้นก็ตาม แต่บทเพลงนี้ยังแสดงถึงความปลั่งจำเพาะในเรื่องของกลวิธีการบรรเลงทางกรอ และทางเก็บเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีถึง ๓๘ ประโยคด้วยกันจาก ๕๐ ประโยค ที่เหลือก็เป็นประโยคทางพื้นทั้งหมด

จึงทำให้ทำนองหลักของเพลงนุหลินสามชั้นทางฝั่งนี้ มีอัตลักษณ์ความเด่นของความปลั่งจำเพาะอยู่ที่การบรรเลงกลวิธีการตีแบบตี ๆ การสะบัดลง การบรรเลงลูกล้อลูกขัด การเหลื่อมจังหวะและลักจังหวะ และการขยี้เก็บมือแบบละเอียด รวมถึงความสอดคล้องในการข้ามกระโดดของกลุ่มบันไดเสียงปี่จุมูล และกลวิธีการแบ่งมือร้องเบะสละสลวยในลักษณะการบรรเลงทางเก็บที่พบเป็นอย่างมากในทำนองหลักเพลงนุหลินสามชั้น

๓.๒.๔.๓ สรุปการวิเคราะห์ห้วงคีตลักษณ์ในรูปแบบสำนวนถามและตอบเพลงแจกมอญสามชั้น

ห้วงคีตลักษณ์ของเพลงแจกมอญสามชั้นนี้ จะเห็นได้ว่ารูปแบบหรือห้วงคีตลักษณ์ของท่านองหลักในแต่ละท่อนและแต่ละประโยคของเพลงนี้ เป็นประโยคลักษณะของการตั้งคำถามและตอบจบไปในตัวประโยคคือถาม ๔ ห้อง หรือ ๑-๔ และตอบ ๔ ห้อง หรือ ๕-๘ ซึ่งมากกว่าการตั้งคำถาม ๑ ประโยค และตอบคำถามอีก ๑ ประโยค เช่น

แจกมอญท่อนที่ ๑

ประโยคที่ ๑

- - - พรีง	- หนัง - ปะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- - - เอะ	- คิง - เอะ	- เอะคิงเอะ	- เอะคิงเอะ
	↑		↓		↑		↓
- - - ฟ	- - ชช	- - - ล	- - ชช	- ฟ - ฟ	- - ฟท	- รคท	- ล - ช
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ฟ - -	- ค - ท	- รคท	- ล - ช

ถาม

ตอบ

ลักษณะเช่นนี้จะพบอยู่ในเพลงแจกมอญสามชั้นในแต่ละท่อนดังนี้
 ท่อนที่ ๑ มีกลวิธีดังนี้ทั้งหมด ๑๑ ประโยค จาก ๑๒ ประโยค ได้แก่ ประโยคที่ ๑ - ๓ , และ ๕ - ๑๒
 ท่อนที่ ๒ มีกลวิธีดังนี้ทั้งหมด ๑๒ ประโยค ได้แก่ ประโยคที่ ๑ - ๑๒
 ท่อนที่ ๓ มีกลวิธีดังนี้ทั้งหมด ๑๐ ประโยค จาก ๑๒ ประโยค ได้แก่ ประโยคที่ ๑ - ๓ , ๕ และ ๗ - ๑๒
 และยังมีประโยคลักษณะของการตั้งคำถามและตอบจบไปในตัวประโยคที่มีรูปแบบไปจากเดิมคือ ตั้งคำถามห้อง ๑ - ๒ ตอบคำถามห้อง ๓ - ๔ และตั้งคำถามห้อง ๕ - ๖ ตอบคำถามห้อง ๗ - ๘ เช่น

ประโยคที่ ๖ ท่อนที่ ๓

- - - -	- - - พรีง	- - - -	- - - พรีง	- - - เเทิง	คะริดคิง	- เเทิงคิงเทิง	- ปะ - พรีง
	↑		↓		↑		↓
- ค - ค	รด - -	ทช - -	ทค - ท	- ค - ค	รด - -	ทช - -	ทค - ท
- - ท -	- - ทช	- - ฟช	- - - ฟ	- - ท -	- - ทช	- - ฟช	- - - ฟ

ถาม

ตอบ

ถาม

ตอบ

ลักษณะนี้จะพบอยู่ในเพลงแจกมอญสามชั้นในแต่ละท่อนดังนี้
 ท่อนที่ ๑ มีกลวิธีดังนี้ทั้งหมด ๑ ประโยค จาก ๑๒ ประโยค ได้แก่ ประโยคที่ ๔
 ท่อนที่ ๒ ไม่มีกลวิธีดังกล่าวนี้
 ท่อนที่ ๓ มีกลวิธีดังนี้ทั้งหมด ๒ ประโยค จาก ๑๒ ประโยค ได้แก่ ประโยคที่ ๔ และ ๖

ลักษณะเช่นนี้ จึงทำให้บทเพลงนี้มีความเด่นในเรื่องของรูปแบบของสัจพจน์ลักษณะในกลวิธีของท่านองหลักในเรื่องการจัดแจงระบบของท่านองเพลง และทำให้มองเห็นถึงภูมิปัญญาของผู้ประพันธ์ว่ามีความถึงพร้อมในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์มาน้อยเพียงใด

จากการวิเคราะห์หาอัตลักษณ์กลวิธีของเพลงแขกมอญสามชั้นในเบื้องต้น ไม่สามารถสรุปได้ว่าความปลั่งจำเพาะในแต่ละกลวิธีดังกล่าวข้างต้นนี้เพลงนี้พบมากที่สุดอยู่ที่กลวิธีใด เพราะกลวิธีต่าง ๆ มีความเฉลี่ยเท่า ๆ กันทั้งหมดไม่ว่าจะเป็น กลวิธีการสะบัดขึ้น (จะพบในเพลงแขกมอญสามชั้นนี้ถึง ๒ ครั้ง, กลวิธีการสะบัดลง จะพบในเพลงแขกมอญสามชั้นนี้ถึง ๑๓ ครั้ง, กลวิธีการกระตุก จะพบในเพลงแขกมอญสามชั้นนี้ถึง ๑๒ ครั้ง, และกลวิธีการตีหน่วงเสียง จะพบในเพลงแขกมอญสามชั้นนี้ถึง ๘ ครั้ง) อีกทั้งพบกลวิธีการตีเก็บที่มีกลเม็ดของความซับซ้อนในเรื่องของการแบ่งมือและความซับซ้อนของสำเนียงเสียง เช่น

แขกมอญท่อนที่ ๑

ประโยคที่ ๘

- - - -	- - - พริ้ง	- - - -	- - - พริ้ง	- - - เเทิง	คะริดคิติง	- เเทิงคิงเทิง	- ปะ - พริ้ง
	↑		↓		↑		↓
- ท - ค	รด - -	- - - ชล	- ท - ค	รด - ร -	ร - รค	- ค - -	ทค - ท
- ฟ - -	- - ทล	ชฟ - -	- - ค -	- ร - ช	- ช - -	ช - - ชล	- - - ฟ

ประโยคที่ ๙

- - - พริ้ง	- หน้ง - ปะ	- - - เอะอะ	- คิง - เอะอะ	- - - เอะอะ	- คิง - เอะอะ	- เอะอะคิงเอะอะ	- เอะอะคิงเอะอะ
	↑		↓		↑		↓
- - ฟฟ	- - ฟฟ	ลช - -	- - ชล	ลช - -	- ฟ - -	ลช - -	- ฟ - -
- ฟ - -	- ฟ - -	- - - ฟ	- - - รร	- - ฟ	- ร - ค	- - ฟ	- ร - ท

ทั้ง ๒ ประโยคนี้มีลักษณะการแบ่งมือห้องที่มีความสละสลวยในการใช้มือที่มีความวิจิตรพิสดารยิ่ง ซึ่งเป็นกลวิธีที่มีความซับซ้อนในการแบ่งมือและความซับซ้อนของสำเนียงเพลง รวมทั้งถึงแม้ว่าเพลงแขกมอญสามชั้น เพลงนี้จะเป็นเพลงประเภทปรบไ้ที่นักดนตรีไทยได้ทราบกันอยู่แล้วว่ากลุ่มเพลงประเภทปรบไ้จะเน้นในลักษณะท่านองหลักเป็นทางพื้นก็ตาม แต่บทเพลงนี้ยังไขว้ถึงความปลั่งจำเพาะในเรื่องของกลวิธีการบรรเลงทางเก็บเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีถึง ๑๕ ประโยคด้วยกันจาก ๓๖ ประโยค ที่เหลือก็เป็นประโยคทางพื้นทั้งหมด

จึงทำให้ทำนองหลักของเพลงแจกมอญสามชั้นทางฝั่งธนนี้ มีอิทธิพลความเด่นของความปลั่ง
จำเพาะอยู่ที่การบรรเลงกลวิธีทุกกลวิธี รวมถึงความสอดคล้องของกลุ่มบันไดเสียงปัญจมูล และกลวิธี
การแบ่งมือฆ้องในลักษณะการบรรเลงทางเก็บที่พบเจอบ่อยมากกว่ากลวิธีอื่น ๆ